

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE

PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W LATACH 2000-2007

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

**PRZEMIANY
DEMOGRAFICZNE
W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM
W LATACH 2000-2007**

*Analizy
statystyczne*

Rzeszów 2008

Autorzy:

Ewa Barć, Anna Klepacka, Jadwiga Uchman

Grafika i skład komputerowy:

Agnieszka Skarbowska, Wydział Analiz

Projekt okładki

Mirosław Koszela

Druk:

Zakład Wydawnictw Statystycznych, Zakład Poligraficzny nr 2,
ul. Planty 39/45, 26-600 Radom

ISBN 978-83-7406-109-4

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE

35-959 Rzeszów, ul. Jana III Sobieskiego 10

tel.: 17 8535210, fax: 17 8535157

e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

<http://www.stat.gov.pl/rzesz>

PRZEDMOWA

W publikacji dokonano opisowej analizy przemian demograficznych jakie nastąpiły w województwie podkarpackim w latach 2000-2007, jak również przedstawiono obszerny zbiór informacji dotyczących sytuacji demograficznej.

Opracowanie jest pozycją obrazującą stan i strukturę ludności województwa podkarpackiego według płci, miejsca zamieszkania, ekonomicznych i biologicznych grup wieku. Zawiera również informacje na temat kształtowania się współczynników ruchu naturalnego, a także dane o wielkości i kierunkach migracji wewnętrznych i zagranicznych w latach 2000-2007.

Zmiany jakie zaszły w tym czasie na Podkarpaciu zaprezentowano na tle Polski i pozostałych województw.

Oprócz komentarza analitycznego oraz tabel wynikowych, w publikacji przedstawiono podstawowe tendencje rozwojowe za pomocą map i wykresów.

Wyrażam przekonanie, że niniejsza publikacja okaże się przydatna wielu osobom i instytucjom zainteresowanym prezentowaną tematyką.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiął-Wolan

Rzeszów, wrzesień 2008 r.

PREFACE

The publication presents a descriptive analysis of demographic transformations which were observed in Podkarpackie Voivodship in 2000-2007. It also provides a wide set of information on demographic situation.

The book outlines the size and structure of population in Podkarpackie Voivodship by sex, place of residence as well as economic and biological age groups. It also includes information on vital statistics rates and data on the level and directions of internal and international migrations in 2000-2007.

Changes that occurred during this time in Podkarpacie were discussed in comparison with Poland and other voivodships.

Apart from analytical commentary and result tables, main development tendencies were presented by means of maps and charts.

I hope that this publication will prove very useful to many people and institutions interested in this subject matter.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiał-Wolan, PhD

Rzeszów, September 2008

SPIS RZECZY

CONTENTS

		Tabl. Table	Str. Page
PRZEDMOWA	<i>PREFACE</i>	x	3
WSTĘP	<i>INTRODUCTION</i>	x	9
UWAGI METODYCZNE	<i>METHODOLOGICAL NOTES</i>	x	10
I. STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	<i>I. SIZE AND STRUCTURE OF POPULATION</i>	x	19
Przyrost naturalny na 1000 ludności (2000-2007)	<i>Natural increase per 1000 population (2000-2007)</i>	1	21
Bilans ludności (2000-2007)	<i>Balance of population (2000-2007)</i>	2	22
Ludność według płci (2000-2007)	<i>Population by sex (2000-2007)</i>	3	24
Współczynnik feminizacji w 2007 r.	<i>Feminization rate in 2007</i>	4	26
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku (2000-2007)	<i>Structure of population by economic age groups (2000-2007)</i>	5	28
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności (2000-2007)	<i>Median age of population (2000-2007)</i>	6	29
Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku (2008-2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Projection of working and non-working age population (2008-2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	7	31
II. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI	<i>II. VITAL STATISTICS</i>	x	37
<i>Małżeństwa</i>	<i>Marriages</i>	x	37
Małżeństwa (2000-2007)	<i>Marriages (2000-2007)</i>	8	38
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności w wieku 15 lat i więcej (2000-2007) ...	<i>Marriages contracted per 1000 population aged 15 and over (2000-2007)</i>	9	39
Małżeństwa wyznaniowe (2000-2007) ..	<i>Church or religious marriages (2000-2007)</i>	10	42
<i>Separacje</i>	<i>Separations</i>	x	44
Separacje prawomocnie orzeczone (2002-2007)	<i>Separations validly granted (2002-2007)</i>	11	45
Dzieci z separowanych małżeństw pozostające na utrzymaniu (2000-2007)	<i>Dependent children from separated couples (2000-2007)</i>	12	46
<i>Rozwody</i>	<i>Divorces</i>	x	47
Struktura rozwiedzionych małżeństw według liczby małoletnich dzieci (2000-2007)	<i>Structure of divorced couples by number of underage children (2000-2007)</i>	13	51
Prawomocnie orzeczone rozwody według stron wnoszących powództwo (2000-2007)	<i>Validly granted divorces by person filing petition (2000-2007)</i>	14	52
Rozwody według przyczyn rozkładu pożycia małżeńskiego (2000, 2007)	<i>Divorces by causes of dissolution of marriage (2000, 2007)</i>	15	54
<i>Urodzenia</i>	<i>Births</i>	x	54
Urodzenia żywe na 1000 ludności (2000-2007)	<i>Life births per 1000 population (2000-2007)</i>	16	56
Struktura urodzeń żywych według kolejności urodzenia dziecka (2000, 2007)	<i>Structure of life births by birth order (2000, 2007)</i>	17	57

		Tabl. Table	Str. Page
Urodzenia małżeńskie (2000-2007)	<i>Legitimate births (2000-2007)</i>	18	58
Współczynniki dzietności ogólnej (2000-2007)	<i>Total fertility rate (2000-2007)</i>	19	59
Umieralność, trwanie życia	<i>Mortality, life expectancy</i>	x	61
Struktura zgonów według wybranych przyczyn (2000, 2006)	<i>Structure of deaths by selected causes (2000, 2006)</i>	20	63
Struktura zgonów według przyczyn, płci i grup wieku w 2006 r.	<i>Structure of deaths by causes, sex and age groups in 2006</i>	21	64
Przeciętne trwanie życia noworodka (2000, 2007)	<i>Life expectancy at birth (2000, 2007)</i>	22	66
III. MIGRACJE LUDNOŚCI	<i>III. MIGRATION OF POPULATION</i>	x	73
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały (2000-2007)	<i>International migration of popula- tion for permanent residence (2000-2007)</i>	23	77
Kierunki migracji zagranicznych lud- ności według wybranych krajów (2005-2007)	<i>Directions of international migra- tion of population by selected countries (2005-2007)</i>	24	79
PODSUMOWANIE	<i>SUMMARY</i>	x	81
TABLICE	<i>TABLES</i>		
Ludność według płci i grup wieku (2000, 2007)	<i>Population by sex and age groups (2000, 2007)</i>	1/25	89
Ludność według ekonomicznych grup wieku (2000-2007)	<i>Population by economic age groups (2000-2007)</i>	2/26	90
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2002-2007)	<i>Marriages contracted and dissolved (2002-2007)</i>	3/27	91
Nowożeńcy według płci i poprzedniego stanu cywilnego prawnego (2000- -2007)	<i>Bridegrooms and brides by sex and previous martial law status (2000- -2007)</i>	4/28	92
Separacje prawomocnie orzeczone i zniesione (2000-2007)	<i>Separations validly granted and annulled (2000-2007)</i>	5/29	93
Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci (2000-2007)	<i>Separations granted by number of underage children (2000-2007)</i>	6/30	93
Rozwody (2000-2007)	<i>Divorces (2000-2007)</i>	7/31	94
Rozwody według liczby małoletnich dzieci (2000-2007)	<i>Divorces by number of underage children (2000-2007)</i>	8/32	95
Dzieci z rozwiedzionych małżeństw pozostające na utrzymaniu (2000- -2007)	<i>Dependent children from divorced couples (2000-2007)</i>	9/33	96
Rozwody według decyzji sądu o wyko- nywaniu władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi dziećmi (2000-2007)	<i>Divorces by court decision on care for underage children (2000-2007)</i>	10/34	97
Rozwody według orzeczenia o winie stron (2000-2007)	<i>Divorces by guilt of spouses (2000- -2007)</i>	11/35	97
Urodzenia (2000-2007)	<i>Births (2000-2007)</i>	12/36	98
Wiek środkowy (mediana) matek w 2007 r.	<i>Median age of mothers in 2007</i>	13/37	99

		Tabl. Table	Str. Page
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i wieku matki (2000, 2007)	<i>Life births by birth order and age of mother (2000, 2007)</i>	14/38	100
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i poziomu wykształcenia matki (2000, 2007)	<i>Life births by birth order and level of education of mother (2000, 2007)</i>	15/39	101
Płodność kobiet (2000-2007)	<i>Female fertility (2000-2007)</i>	16/40	102
Zgony według płci (2000-2007)	<i>Deaths by sex (2000-2007)</i>	17/41	103
Zgony według grup wieku i płci (2000-2007)	<i>Deaths by age groups and sex (2000-2007)</i>	18/42	104
Zgony na 1000 ludności (2000-2007)	<i>Deaths per 1000 population (2000-2007)</i>	19/43	106
Zgony według wybranych przyczyn (2000, 2006)	<i>Deaths by selected causes (2000, 2006)</i>	20/44	107
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000-2007)	<i>Life expectancy (2000-2007)</i>	21/45	108
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2000-2007)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2000-2007)</i>	22/46	109
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według wieku (2000, 2007)	<i>Internal migration of population for permanent residence by age (2000, 2007)</i>	23/47	111
Migracje wewnętrzne ludności według obecnego i poprzedniego miejsca zamieszkania (2000, 2007)	<i>Internal migration of population by present and previous place of residence (2000, 2007)</i>	24/48	112
Wybrane dane według podregionów i powiatów (2000, 2007)	<i>Selected data by subregions and powiats (2000, 2007)</i>	25/49	113
WYKRESY	CHARTS		
Ludność na 1 km ² według województw w 2007 r.	<i>Population per 1 sq km by voivodships in 2007</i>	x	33
Ludność na 1 km ² według powiatów w 2007 r.	<i>Population per 1 sq km by powiats in 2007</i>	x	33
Ludność według płci i wieku w 2007 r.	<i>Population by sex and age in 2007</i>	x	34
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2000, 2007)	<i>Population of non-working age per 100 persons of working age (2000, 2007)</i>	x	34
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku (2000, 2007)	<i>Structure of population by economic age groups (2000, 2007)</i>	x	35
Struktura ludności według grup wieku (2000, 2007)	<i>Structure of population by age groups (2000, 2007)</i>	x	35
Wiek środkowy ludności (2000, 2007)	<i>Median age of population (2000, 2007)</i>	x	36
Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku (2008-2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Population projection by economic age groups (2008-2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	x	36
Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw w 2007 r.	<i>Natural increase per 1000 population by voivodships in 2007</i>	x	69

		Tabl. Table	Str. Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności według powiatów w 2007 r.	<i>Natural increase per 1000 population by powiats in 2007</i>	x	69
Ruch naturalny ludności (1990, 1995, 1998-2007)	<i>Vital statistics (1990, 1995, 1998-2007)</i>	x	70
Przyrost naturalny na 1000 ludności (2000-2007).....	<i>Natural increase per 1000 population (2000-2007)</i>	x	70
Nowożeńcy według płci i wieku (2000-2007)	<i>Bridegrooms and brides by sex and age (2000-2007)</i>	x	71
Rozwody na 1000 nowo zawartych małżeństw według powiatów (2000, 2007)	<i>Divorces per 1000 newly contracted marriages by powiats (2000, 2007)</i>	x	71
Struktura zgonów według przyczyn, płci i grup wieku w 2006 r.	<i>Structure of deaths by causes, sex and age groups in 2006</i>	x	72
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych (2000, 2007)	<i>Deaths of infants per 1000 live births (2000, 2007)</i>	x	72
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności według województw w 2007 r.	<i>Net migration for permanent residence per 1000 population by voivodships in 2007</i>	x	85
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności według powiatów w 2007 r. ...	<i>Net migration for permanent residence per 1000 population by powiats in 2007</i>	x	85
Napływ migrantów do województwa podkarpackiego z innych województw na pobyt stały w 2007 r.	<i>Inflow of migrants to Podkarpackie Voivodship from other voivodships for permanent residence in 2007</i> ...	x	86
Odływ migrantów z województwa podkarpackiego do innych województw na pobyt stały w 2007 r.	<i>Outflow of migrants from Podkarpackie Voivodship to other voivodships for permanent residence in 2007</i>	x	86
Migracje wewnętrzne ludności według płci i wieku w 2007 r.	<i>Internal migration of population by sex and age in 2007</i>	x	87
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności (2000, 2007)	<i>Net migration for permanent residence per 1000 population (2000, 2007)</i>	x	88
Emigracja na pobyt stały za granicę na 1000 ludności (2000, 2007)	<i>Emigration for permanent residence abroad per 1000 population (2000, 2007)</i>	x	88
Lokaty województw według wybranych wskaźników demograficznych (2000, 2007)	<i>Places of voivodship by selected demographic indices (2000, 2007)</i>	x	115
Lokaty powiatów i miast na prawach powiatu według wybranych wskaźników demograficznych (2000, 2007)	<i>Places of powiats and city-powiats by selected demographic indices (2000, 2007)</i>	x	116

W języku angielskim: przedmowa, spis rzeczy.

In English: preface, contents

WSTĘP

Prezentowana publikacja jest pierwszą edycją opracowania poświęconego przemianom demograficznym w województwie podkarpackim jakie zaszły na przestrzeni 8 lat.

Opracowanie składa się z trzech rozdziałów. W części pierwszej przedstawiono rozwój i rozmieszczenie ludności oraz składniki, pod wpływem których dokonywały się zmiany w stanie liczebnym ludności województwa. Przedstawiono także strukturę ludności według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku. W części tej zamieszczono również prognozę demograficzną ludności do 2035 r.

W części drugiej omówiono zjawiska demograficzne składające się na ruch naturalny ludności, a więc: zawieranie małżeństw, rozwody i separacje, urodzenia i płodność oraz umieralność. Przedstawiono najczęściej stosowane współczynniki demograficzne z uwzględnieniem ich zmian w badanym okresie.

Trzecia część zawiera informacje dotyczące wielkości i kierunków migracji mieszkańców Podkarpacia z uwzględnieniem płci i wieku migrantów. Szczególną uwagę poświęcono również migracjom zagranicznym.

Wybrane zagadnienia porównano z sytuacją w kraju i innych województwach.

Część analityczna ilustrowana jest wykresami i zestawieniami śródtekstowymi, natomiast w uwagach metodycznych przedstawiono źródła i zakres danych oraz podstawowe pojęcia i definicje stosowane w demografii.

UWAGI METODYCZNE

ŹRÓDŁA I ZAKRES DANYCH

1. Dane zawarte w publikacji opracowano na podstawie:
 - a) bilansów stanu i struktury ludności faktycznie zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - b) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
 - c) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - d) sprawozdawczości sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te zostały przeliczone według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.

3. Informacje o małżeństwie gromadzone są na formularzu statystycznym „Karta statystyczna zawarcia małżeństwa” (formularz DN-1).

Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

4. Informacje o separacji gromadzone są na formularzu statystycznym „Karta statystyczna dotycząca prawomocnego:

1) orzeczenia separacji;

2) zniesienia separacji” (formularz D-S1).

Instytucja separacji została wprowadzona w Polsce w grudniu 1999 r. ustawą z dnia 21 maja 1999 r. o zmianie ustaw Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 532).

Prezentowane dane dotyczą orzeczonej separacji; w 2007 r. o zniesieniu separacji sądy orzekły w stosunku do 6 separowanych małżeństw.

W statystyce separacji nie uwzględnia się przypadków, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

5. Informacje o rozwodzie gromadzone są na formularzu statystycznym „Karta statystyczna dotycząca prawomocnego orzeczenia rozwodu” (formularz D-R1).

W statystyce rozwodów nie uwzględnia się przypadków, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.

6. Źródłem danych o urodzeniu jest, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument podstawowy Ministerstwa Zdrowia „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”.

W sprawozdawczości statystycznej jako urodzenia pochodzące z roku sprawozdawczego przyjmuje się urodzenia zarejestrowane w danym roku, w tym urodzenia, jakie miały miejsce w latach wcześniejszych (po 20 V 2002 r., tj. po przeprowadzeniu NSP 2002).

W przypadku porodów wielorakich (np. bliźniaczych, trojaczych) w statystyce uważa się każdego noworodka za odrębne urodzenie.

7. Źródłem danych o zgonie jest, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument podstawowy dla akt stanu cywilnego „Karta statystyczna do Karty Zgonu”.

Przy opracowywaniu danych o zgonach według przyczyn przyjmuje się wyjściową przyczynę zgonu. Za przyczynę wyjściową uważa się chorobę stanowiącą początek procesu chorobowego, który doprowadził do zgonu albo uraz czy zatrucie, w wyniku którego nastąpił zgon.

Z dniem 1 stycznia 1997 r. obowiązują w Polsce – w zakresie orzecznictwa o przyczynach zgonów – zasady nowej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja.

8. Informacje dotyczące migracji ludności pochodzą z dokumentacji prowadzonej przez gminy, dotyczące ewidencji ludności o ruchu migracyjnym w oparciu o: zgłoszenie pobytu stałego (migracje wewnętrzne i imigracja na pobyt stały), zgłoszenie wymeldowania z pobytu stałego w związku z wyjazdem za granicę (emigracja na pobyt stały), zgłoszenie pobytu czasowego (migracje wewnętrzne i imigracja na pobyt czasowy) oraz zgłoszenie wyjazdu na pobyt czasowy za granicę (emigracja na pobyt czasowy).
9. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:
 - małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
 - separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
 - rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);

- urodzenia według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH POJĘĆ

1. Do **ludności faktycznie zamieszkałej** w danej jednostce podziału terytorialnego zalicza się ludność zameldowaną na pobyt stały i faktycznie tam zamieszkałą oraz ludność przebywającą tam czasowo (zameldowaną w danej jednostce podziału terytorialnego na pobyt czasowy ponad 2 miesiące; od 2006 r. – ponad 3 miesiące). Ludność zameldowana na pobyt stały w danej jednostce podziału terytorialnego, ale faktycznie przebywająca w innej jednostce (zameldowana w niej na pobyt czasowy ponad 2 miesiące; od 2006 r. – ponad 3 miesiące), ujmowana jest jako ludność faktycznie zamieszkała w tej jednostce podziału terytorialnego, w której jest zameldowana na pobyt czasowy.
2. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
3. **Przyrost rzeczywisty ludności** stanowi sumę przyrostu naturalnego i salda migracji.

4. **Przyrost naturalny ludności** stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.
5. **Żywe urodzenie** jest to całkowite wydalenie lub wydobycie z ustroju matki noworodka, niezależnie od czasu trwania ciąży, który po takim wydaleniu lub wydobyciu oddycha bądź wykazuje jakiegokolwiek inne oznaki życia, jak: czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli (mięśni szkieletowych) bez względu na to czy sznur pępowiny został przecięty lub łożysko zostało oddzielone; każdy taki noworodek jest uważany za żywo urodzonego.
6. Zgon płodu (**martwe urodzenie**) jest to zgon następujący przed całkowitym jego wydaleniem lub wydobyciem z ustroju matki – o ile nastąpił po upływie dwudziestego drugiego tygodnia ciąży lub później. O zgonie świadczy to, że po takim oddzieleniu płód nie oddycha ani nie wykazuje żadnego innego znaku życia, jak: czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli.
7. Podziału na **urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie** dokonuje urząd stanu cywilnego zgodnie ze stanem faktycznym ustalonym na podstawie przepisu art. 62 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (ustawa z dnia 25 II 1964 r., Dz. U. 1964 r. Nr 9, poz. 59), który stanowi:

„Jeżeli dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia, domniemywa się, że pochodzi ono od męża matki”. Jeżeli brak jest takich przesłanek, urodzenie zostaje zaliczone do pozamałżeńskich. Ponadto, zgodnie z przepisami art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 29 IX 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. Nr 36, poz. 180) – w razie zawarcia związku małżeńskiego przez rodziców dziecka po jego urodzeniu, a przed

sporządzeniem aktu urodzenia, akt ten sporządza się tak, jakby dziecko urodziło się po zawarciu małżeństwa.

8. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.
9. **Współczynniki reprodukcji ludności:**
 - współczynnik dzietności kobiet oznacza liczbę dzieci, którą urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
 - współczynnik reprodukcji brutto przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta będąc w wieku rozrodczym (15-49 lat) rodzić będzie z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności).
10. **Zgonem** jest trwałe, czyli nieodwracalne ustanie czynności narządów niezbędnych dla życia, konsekwencją czego jest ustanie czynności całego ustroju.

Za **zgon niemowlęcia** uważa się zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku.

11. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w danym wieku, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.
12. Przez **migracje wewnętrzne** rozumie się zmiany miejsca stałego (lub czasowego) pobytu polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe (lub pobyt czasowy). W przypadku gminy miejsko-wiejskiej migracją jest również zmiana miejsca zamieszkania między terenami miejskimi i wiejskimi tej gminy.

Migracje wewnętrzne ludności nie uwzględniają zmian adresu w granicach tej samej jednostki, gdyż takie przemieszczenie nie powoduje zmiany w liczbie i strukturze ludności tej jednostki.

W ramach migracji wewnętrznych rozróżnia się **ruch międzywojewódzki**, czyli przemieszczenia ludności z jednego województwa do innych województw oraz **ruch wewnątrzwojewódzki**, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.

Przez użyte określenie „**napływ**” rozumie się nowe zameldowania na pobyt stały, przez „**odpływ**” – wymeldowania z pobytu stałego.

13. **Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności** w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 31 VI).

Współczynnik zgonów niemowląt liczony jest jako iloraz ogólnej liczby zgonów niemowląt i ogólnej liczby urodzeń żywych zarejestrowanych w danym roku.

14. Prognoza ludności Polski na lata 2008-2035 została wykonana na podstawie stanu wyjściowego ludności z 31 grudnia 2007 r. oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych.

I. STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

W końcu 2007 r. liczba ludności województwa podkarpackiego wyniosła 2 mln 97 tys., co stanowiło 5,5% ludności Polski. W porównaniu z końcem 2000 r. liczba ludności województwa zmniejszyła o 0,2%, przy spadku liczebności w kraju o 0,4%. Na Podkarpaciu ludność miejska stanowiła 40,6% populacji i był to najniższy wskaźnik urbanizacji wśród województw (w kraju udział ludności miejskiej wyniósł 61,2%).

Średnia gęstość zaludnienia w 2007 r. wyniosła 118 osób na km² powierzchni województwa (w Polsce – 122) i od 2000 r. nie uległa istotnym zmianom. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie – od najwyższego w Rzeszowie oraz Przemyślu – odpowiednio 2153 i 1528 osób na km², do najniższego w powiatach: bieszczadzkim i leskim – 19 i 32 osoby na km².

Pod względem liczby ludności województwo podkarpackie zajęło 9. miejsce w kraju, a pod względem średniej gęstości zaludnienia – 7. lokatę.

O stanie liczebnym ludności w danym momencie decydują:

- przyrost naturalny ludności, wynikający z różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów,
- wielkość salda migracji, ukształtowana z napływu i odpływu ludności.

W przypadku kształtowania się liczby ludności miejskiej i wiejskiej w grę wchodzi migracje wewnętrzne ludności pomiędzy miastami i wsiami i ukształtowane tymi procesami saldo przemieszczania. Ponadto istotnym czynnikiem są zmiany granic administracyjnych miast i wsi, w wyniku których część ludności „przechodzi” ze wsi do miast lub z miast na wieś.

W województwie podkarpackim w latach 2000-2007 miały miejsce następujące zmiany podziału administracyjnego:

- z dniem 1 I 2002 r. powstał nowy powiat – leski, który został wyodrębniony z powiatu bieszczadzkiego; równocześnie z gminy Olszanica do gminy Ustrzyki Dolne przeszło 8 wsi;
- z dniem 1 I 2003 r. gmina wiejska Szerzyny, należąca administracyjnie do powiatu jasielskiego w województwie podkarpackim została przyłączona do województwa małopolskiego;
- do miasta Rzeszowa zostały przyłączone:
 - z dniem 1 I 2006 r. – miejscowości Słocina i Załęże z gminy Krasne;
 - z dniem 1 I 2007 r. – część Przybyszówki z gminy Świlcza.

Województwo podkarpackie do 2004 r. cechował dodatni przyrost rzeczywisty. Przyrost naturalny ludności w latach 2000-2004 był na tyle wysoki, że ujemne saldo migracji stałych nie spowodowało ubytku rzeczywistego ludności. Dopiero w 2005 r. przyrost naturalny - najniższy w analizowanym okresie - w wielkości 2,2 tys. osób spowodował ujemny przyrost rzeczywisty ludności w tym roku o 0,1 tys. osób. Zjawisko to utrzymało się w kolejnych dwóch latach, powodując rekordowy dla województwa podkarpackiego ubytek rzeczywisty ludności w 2006 r. o 1,3 tys. osób. Średnioroczny spadek liczby ludności w województwie wyniósł 0,03%, przy krajowym średniorocznym spadku wynoszącym 0,06%.

Należy zaznaczyć, że województwo podkarpackie charakteryzowało się corocznie dodatnim przyrostem naturalnym a ubytek rzeczywisty ludności spowodowany był wyłącznie ujemnym saldem migracji stałych - liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w danym okresie przekroczyła liczbę osób nowo zameldowanych na pobyt stały w tym okresie.

Tabl. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Polska</i>								
Ogółem	0,3	0,1	-0,1	-0,4	-0,2	-0,1	0,1	0,3
Miasta	-0,4	-0,4	-0,7	-0,7	-0,5	-0,4	-0,2	-0,04
Wieś	1,4	1,0	0,7	0,2	0,3	0,3	0,6	0,8
<i>Województwo podkarpackie</i>								
Ogółem	2,6	1,9	1,6	1,2	1,2	1,1	1,3	1,5
Miasta	2,1	1,5	1,4	1,2	1,4	1,3	1,6	1,7
Wieś	3,0	2,2	1,7	1,2	1,1	0,9	1,1	1,3

W latach 2000-2007 Podkarpacie było jednym z 8 województw, w którym – mimo tendencji malejącej – notowano dodatni przyrost naturalny. W kraju ujemny przyrost naturalny wystąpił w latach 2002-2005, w tym w miastach przez wszystkie analizowane lata liczba zgonów była większa od liczby urodzeń.

W 2007 r. województwo podkarpackie zajęło 4. miejsce w kraju pod względem przyrostu naturalnego na 1000 ludności. Pomimo tego, że w porównaniu z 2000 r. nastąpił spadek o 2 lokaty, to Podkarpacie nadal należało do grupy województw o najwyższym wskaźniku.

W 2007 r. najwyższy przyrost naturalny na 1000 ludności zanotowano w powiecie ropczycko-sędziszowskim (3,0) oraz dębickim (2,7), najniższy zaś – w Przemyślu (-0,9) i powiecie stalowowolskim (-0,3).

Analizując liczbę ludności województwa podkarpackiego na przestrzeni lat 2000-2007, można stwierdzić, że jej zmiany nie mają jednolitej tendencji spadkowej. Do 2002 r. liczba ludności nieznacznie wzrastała, osiągając wielkość 2 mln 105 tys. osób. W 2003 r. nastąpił niewielki spadek i chociaż kolejne dwa lata cechował ponowny przyrost, to jednak liczba ludności

województwa nie przekroczyła już 2 mln 100 tys. Od 2006 r. zanotowano ponowny ubytek liczby mieszkańców Podkarpacia.

Tabl. 2. Bilans ludności

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	w tys. osób							
Ludność – stan w dniu 1 I	2098,8	2101,4	2104,1	2105,1	2097,2	2098,0	2098,3	2097,6
Przyrost naturalny	5,5	4,1	3,3	2,6	2,6	2,2	2,7	3,1
Saldo migracji stałych	-2,0	-2,3	-3,0	-2,5	-2,2	-2,4	-4,0	-3,2
Przyrost rzeczywisty	3,5	1,8	0,3	0,1	0,4	-0,1	-1,3	-0,1
Saldo zmian administracyjnych	-	-	-	-8,4	-	-	-	-
Ludność – stan w dniu 31 XII ^a	2101,4	2104,1	2105,1	2097,2	2098,0	2098,3	2097,6	2097,3

^a Poza elementami bilansu ludności, zostały uwzględnione różnice salda osób meldujących się na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące).

Tempo rozwoju liczebnej ludności kształtuje się różnie w mieście i na wsi. W latach 2000-2005 w województwie podkarpackim liczba ludności miejskiej systematycznie malała, wiejskiej zaś – wzrastała. Miasta w tym czasie zmniejszyły swą populację o 7,9 tys. osób, tj. 0,9%, wieś natomiast powiększyła liczbę mieszkańców o 4,8 tys. osób, tj. 0,4%. Świadczy to o przemieszczaniu się ludności z miast do wsi. Jednakże dwa kolejne lata, a więc 2006 i 2007 r. charakteryzowały się tendencją odwrotną: liczba mieszkańców miast zwiększyła się, wsi zaś – zmniejszyła. W decydującej mierze spowodowane było to poszerzeniem granic miast o sąsiadujące wsie. W efekcie, liczba ludności wiejskiej w 2007 r. powróciła prawie do wielkości z 2000 r. (przekraczając ją zaledwie o 65 osób). Natomiast liczba mieszkańców miast, pomimo tego, że w 2007 r. była większa o 3,8 tys. osób w porównaniu

z 2005 r., nadal w porównaniu z rokiem 2000 była znacznie mniejsza (o 4,1 tys. osób).

Na przestrzeni lat 2000-2007 procentowy udział populacji miejskiej i wiejskiej w ogólnej liczbie ludności województwa nie ulegał istotnym zmianom i kształtował się na niemal niezmiennym poziomie. W kraju przewagę liczebną stanowiła ludność miejska, ale jej proporcja do ludności wiejskiej również nie wykazywała znaczących zmian w tym okresie.

Duży wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy, zarówno województwa jak i kraju, mają relacje liczbowe mężczyzn i kobiet. Warunkują one bowiem bieżące i przyszłe procesy demograficzne.

Strukturę ludności według płci kształtują – z jednej strony – naturalne procesy biologiczne, takie jak stale występująca przewaga liczby chłopców nad liczbą dziewcząt wśród noworodków, większa częstość zgonów mężczyzn niż kobiet, z drugiej zaś – uwarunkowane procesami społeczno-gospodarczymi ruchy wędrownicze ludności.

W województwie podkarpackim obserwuje się nieznaczną przewagę liczebną kobiet. W 2007 r. liczba kobiet wynosiła 1072,2 tys. osób, czyli stanowiła 51,1% ludności województwa. Na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet, podczas gdy dla Polski – 107. Współczynnik feminizacji w 2000 r. wynosił 104, a więc na przestrzeni ośmiu lat nie uległ istotnym zmianom. Należy jednak zaznaczyć, że chociaż zmiany były nieznaczące, to jednak wskaźnik systematycznie się zwiększał.

Obserwując relacje liczbowe mężczyzn i kobiet z jednoczesnym podziałem według grup wieku, wyraźnie zaznacza się przewaga liczebna kobiet po 60 roku życia. Wynika to z faktu, że kobiety żyją dłużej niż mężczyźni. I chociaż wśród liczby noworodków przeważają chłopcy, to w ogólnej strukturze ludności przewagę liczebną mają kobiety.

Struktura ludności według płci była wyraźnie zróżnicowana w miastach i na wsi. W miastach współczynnik feminizacji nieustannie rósł i osiągnął wartość – 109,3 (w 2000 r. wyniósł 108,5, a w 2004 r. – 109,8). Na wsi natomiast relacja liczebna kobiet i mężczyzn była bardzo zrównoważona i nie ulegała istotnym zmianom na przestrzeni lat. W 2000 r. na 100 mężczyzn przypadało 101 kobiet, a w 2007 r. – 102 kobiety.

Tabl. 3. Ludność według płci
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	
Ogółem	2000	2101375	1028616	1072759
	2001	2104138	1029768	1074370
	2002	2105050	1030048	1075002
	2003	2097248	1026106	1071142
	2004	2097975	1026248	1071727
	2005	2098263	1026282	1071981
	2006	2097564	1025598	1071966
	2007	2097338	1025110	1072228
Miasta	2000	854767	409920	444847
	2001	853881	409363	444518
	2002	851644	407977	443667
	2003	849217	406603	442614
	2004	848719	406073	442646
	2005	846826	405029	441797
	2006	849937	406322	443615
	2007	850665	406505	444160
Wieś	2000	1246608	618696	627912
	2001	1250257	620405	629852
	2002	1253406	622071	631335
	2003	1248031	619503	628528
	2004	1249256	620175	629081
	2005	1251437	621253	630184
	2006	1247627	619276	628351
	2007	1246673	618605	628068

Duża przewaga liczebna kobiet w miastach i prawie równowaga liczebna obu płci na wsi, była przede wszystkim efektem odpływu kobiet, zwłaszcza młodych, w minionych latach ze wsi do miast.

Najbardziej zrównoważoną liczbę mężczyzn i kobiet w województwie podkarpackim w 2007 r. odnotowano w grupie wieku 45-49 lat. W przedziale tym na 100 mężczyzn przypadało 98 kobiet. W Polsce najbardziej zrównoważoną liczebnie grupą wieku dla obu płci był przedział 40-44 lat. W województwie zatem, kobiety osiągały przewagę liczebną o jedną 5-letnią grupę wiekową później niż w kraju, a więc w przedziale 50-54 lat. Następnie im starsza grupa wieku, tym wyższy był współczynnik feminizacji. W wieku 70-74 lat kobiet było blisko o 50% więcej niż mężczyzn (na 100 mężczyzn przypadało 145 kobiet), a w wieku 85 lat i więcej – o prawie 170% (na 100 mężczyzn przypadało 269 kobiet).

Wiek, w którym liczba mężczyzn i kobiet wyrównuje się, jest inny w miastach i na wsi. W środowisku miejskim, zarówno w województwie, jak i w Polsce, równowaga liczebna płci męskiej i żeńskiej występuje w młodszych przedziałach wiekowych, w środowisku wiejskim zaś w starszych. W 2007 r. w miastach podkarpackich znaczna nadwyżka liczby mężczyzn nad liczbą kobiet utrzymywała się do 20. roku życia, współczynniki feminizacji zamykały się tu w przedziale od 94,6 do 97,4. W starszych grupach wiekowych liczba kobiet i mężczyzn zaczynała się wyrównywać i uzyskała równowagę w przedziale wiekowym 35-39 lat. Kobiety w miastach osiągnęły wyraźną przewagę liczebną w grupie wiekowej 40-44 lat (współczynnik feminizacji wyniósł 109,0), podczas gdy na wsi dopiero w wieku 60-64 lat (współczynnik feminizacji wyniósł 115,4).

Tabl. 4 Współczynnik feminizacji w 2007 r.
Stan w dniu 31 XII

Grupy wieku	Ogółem	Miasta	Wieś
0-4 lata	94,5	94,6	94,4
5-9	94,8	95,6	94,4
10-14	95,3	95,2	95,3
15-19	96,0	97,4	95,2
20-24	96,7	98,4	95,4
25-29	94,9	97,5	93,0
30-34	96,4	98,5	95,1
35-39	96,6	100,8	94,0
40-44	97,0	109,0	90,1
45-49	98,1	114,0	87,5
50-54	102,4	116,7	90,9
55-59	108,0	115,1	102,0
60-64	117,5	120,3	115,4
65-69	129,3	135,8	125,2
70-74	145,0	150,0	141,9
75-79	165,8	160,3	169,1
80-84	209,4	197,4	215,6
85 lat i więcej	269,1	297,8	255,2

Klasyfikacja wieku ludności według kryteriów społeczno-ekonomicznych pozwala wyróżnić trzy duże grupy wiekowe: wiek przedprodukcyjny (0-17 lat), produkcyjny (18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni) i poprodukcyjny (60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni).

W województwie podkarpackim pod koniec 2000 r. ludność w wieku przedprodukcyjnym liczyła 578,4 tys. osób i stanowiła 30% ogółu populacji. Kolejne lata charakteryzowały się systematycznym spadkiem liczby ludności w tej ekonomicznej grupie wieku. Na przestrzeni lat 2000-2007 populacja w wieku przedprodukcyjnym obniżyła się o 124,3 tys. osób. W 2007 r. ludność w wieku 0-17 lat stanowiła już tylko niespełna 22% ogółu mieszkańców Podkarpacia. W skali kraju liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się w tym okresie o 19,8%.

Należy jednak zaznaczyć, że w województwie znacznie wyższy odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym cechuje społeczność wiejską. W 2007 r. w miastach ludność w wieku 0-17 lat stanowiła 19,1% ogółu populacji, podczas gdy na wsi – 23,4%. Przewaga ta nie zmieniała się zasadniczo na przestrzeni lat i utrzymywała się corocznie na poziomie ok. 3-4 pkt. proc.

Istotnym elementem siły produkcyjnej społeczeństwa, określającym wielkość potencjalnych zasobów pracy i rozmiary zatrudnienia, jest ludność w wieku produkcyjnym. Populacja ta w województwie podkarpackim w 2000 r. liczyła 1222,0 tys. osób. W 2004 r. była już o 66,2 tys. osób większa. W kolejnych latach nadal się powiększała i pod koniec 2007 r. liczyła już 1323,0 tys. osób, a więc w porównaniu z 2000 r. była o ponad 8% większa. W Polsce liczebność tej grupy ekonomicznej zwiększyła się w tym czasie o 1284,3 tys. osób, czyli o 5,5%.

Zdecydowanie większym odsetkiem ludności w wieku produkcyjnym charakteryzuje się społeczność miejska. W województwie w 2007 r. tą grupę ekonomiczną wieku stanowiło 66,3% ogółu mieszkańców miast, podczas gdy na wsi – 60,9%. I chociaż przewaga ta wynosiła aż 5,4 pkt. proc., to jednak na przestrzeni lat 2000-2007 dynamika przyrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym była nieco większa na wsi niż w mieście. Średnioroczny przyrost na wsi wyniósł 0,7 pkt. proc., podczas gdy w mieście – 0,6 pkt. proc.

Kolejną ekonomiczną grupę wieku, którą stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym, charakteryzuje również systematyczny wzrost liczebny. Jej udział w ogólnej liczbie ludności województwa wzrósł w latach 2000-2007 z 14,3% do 15,3% (w Polsce: z 14,8% do 16,0%). Można powiedzieć, że wzrost ten dotyczył właściwie tylko ludności miejskiej: z 12,4% w 2000 r. do

14,6% w 2007 r. Na wsi bowiem udział ludności w wieku poprodukcyjnym utrzymywał się na prawie niezmiennym poziomie: w 2007 r. wyniósł 15,7% i wzrósł od 2000 r. zaledwie o 0,1 pkt. proc.

Tabl. 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku (w %) Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku			
		przed- produkcyjnym	produkcyjnym	poproduk- cyjnym	
Ogółem	2000	100,0	27,5	58,2	14,3
	2001	100,0	26,6	59,0	14,4
	2002	100,0	25,6	59,9	14,5
	2003	100,0	24,7	60,7	14,6
	2004	100,0	23,9	61,4	14,7
	2005	100,0	23,1	62,0	14,9
	2006	100,0	22,3	62,6	15,1
	2007	100,0	21,6	63,1	15,3
Miasta	2000	100,0	25,8	61,8	12,4
	2001	100,0	24,6	62,8	12,6
	2002	100,0	23,4	63,7	12,9
	2003	100,0	22,2	64,7	13,1
	2004	100,0	21,4	65,2	13,4
	2005	100,0	20,6	65,7	13,7
	2006	100,0	19,8	66,1	14,1
	2007	100,0	19,1	66,3	14,6
Wieś	2000	100,0	28,7	55,7	15,6
	2001	100,0	27,9	56,4	15,7
	2002	100,0	27,2	57,2	15,6
	2003	100,0	26,4	58,0	15,6
	2004	100,0	25,6	58,8	15,6
	2005	100,0	24,8	59,6	15,6
	2006	100,0	24,1	60,2	15,7
	2007	100,0	23,4	60,9	15,7

W ocenie zmian w poziomie starości społeczeństwa znajduje zastosowanie miara przedstawiająca wiek środkowy ludności, czyli mediana. Jeśli jej

wartość rośnie, oznacza to, że dana populacja starzeje się, jeśli zaś maleje - świadczy to, że dana społeczność odmładza się.

Od 2000 r. do 2007 r. mediana wieku ludności województwa podkarpackiego znacznie wzrosła: z 32,9 lat do 35,4 lat. W Polsce w tym czasie wzrosła z 35,4 lat do 37,3 lat. Średnioroczne tempo starzenia się ludności było większe w województwie niż w kraju, ale mieszkańcy Podkarpacia nadal byli zdecydowanie młodszy niż przeciętnie w kraju.

Tabl. 6. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Polska</i>								
Ogółem	35,4	35,7	35,9	36,2	36,5	36,7	37,0	37,3
mężczyźni	33,4	33,7	33,9	34,2	34,4	34,7	35,0	35,3
kobiety	37,4	37,6	38,0	38,3	38,6	38,9	39,1	39,4
Miasta	36,6	37,1	37,2	37,5	37,7	38,0	38,2	38,5
mężczyźni	34,2	34,7	34,7	35,0	35,2	35,5	35,8	36,0
kobiety	38,8	39,2	39,5	39,9	40,2	40,5	40,8	41,1
Wieś	33,5	33,5	34,0	34,2	34,6	34,8	35,2	35,5
mężczyźni	32,2	32,3	32,7	33,0	33,3	33,6	33,9	34,2
kobiety	34,9	34,8	35,3	35,6	35,9	36,2	36,5	36,8
<i>Województwo podkarpackie</i>								
Ogółem	32,9	33,2	33,6	33,9	34,3	34,6	35,0	35,4
mężczyźni	31,3	31,6	32,0	32,3	32,7	33,1	33,5	33,8
kobiety	34,6	34,9	35,3	35,6	36,0	36,4	36,8	37,1
Miasta	34,0	34,3	34,7	35,1	35,4	35,8	36,2	36,6
mężczyźni	31,7	32,1	32,5	32,9	33,2	33,6	34,0	34,4
kobiety	36,0	36,4	36,9	37,3	37,7	38,2	38,6	39,0
Wieś	32,2	32,5	32,9	33,2	33,6	33,9	34,3	34,7
mężczyźni	31,0	31,3	31,7	32,0	32,4	32,7	33,1	33,5
kobiety	33,6	33,8	34,1	34,5	34,8	35,2	35,6	35,9

Analizując wiek środkowy łatwo daje się zauważyć, że społeczność kobiet jest zdecydowanie starsza niż mężczyzn. W 2007 r. połowa mężczyzn osiągnęła wiek 33,8 lat, podczas gdy kobiet sięgnęła już wieku 37,1 lat. W miastach różnica była jeszcze wyraźniejsza: mediana wieku mężczyzn wyniosła 34,4 lat, kobiet zaś aż 39,0. Analogiczną tendencję obserwuje się w skali całego kraju. Sytuacja ta wynika z faktu, że przeciętna długość trwania życia jest większa dla płci żeńskiej.

Mediana wieku ludności osiągnęła większą wartość w miastach - była o prawie 2 lata wyższa niż na wsi.

Ludność województwa podkarpackiego, tak jak i kraju, systematycznie starzeje się. Zjawisko to dotyczy zarówno mężczyzn jak i kobiet oraz w równym stopniu mieszkańców miast i wsi.

Według prognozy demograficznej GUS, sporządzonej do 2035 r., liczba ludności, zarówno w województwie jak i w Polsce, będzie się systematycznie zmniejszać. W 2035 r. liczba mieszkańców Podkarpacia będzie mniejsza o 5,0% w porównaniu z 2007 r. i wyniesie poniżej 2 mln. W Polsce liczba ludności obniży się do 36 mln osób (o 5,6%).

Liczba ludności będzie się zmieniać odmiennie w miastach i na wsi. Mieszkańców miast będzie regularnie ubywać, podczas gdy na wsi do 2020 r. będzie się obserwować przyrost liczby ludności. Dopiero w latach 2021-2025 liczba ludności wiejskiej zacznie się zmniejszać do 1237,6 tys. osób w 2035 r. (z 1246,7 tys. w 2007 r.).

Najistotniejsze zmiany, będące konsekwencją przesuwania się wyżów i niżów demograficznych, będą dotyczyć struktury ludności według ekonomicznych grup wieku. W następnych latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w województwie będzie systematycznie maleć aż do 318,6 tys. w 2035 r. W porównaniu z 2007 r. będzie to spadek aż o 29,8%.

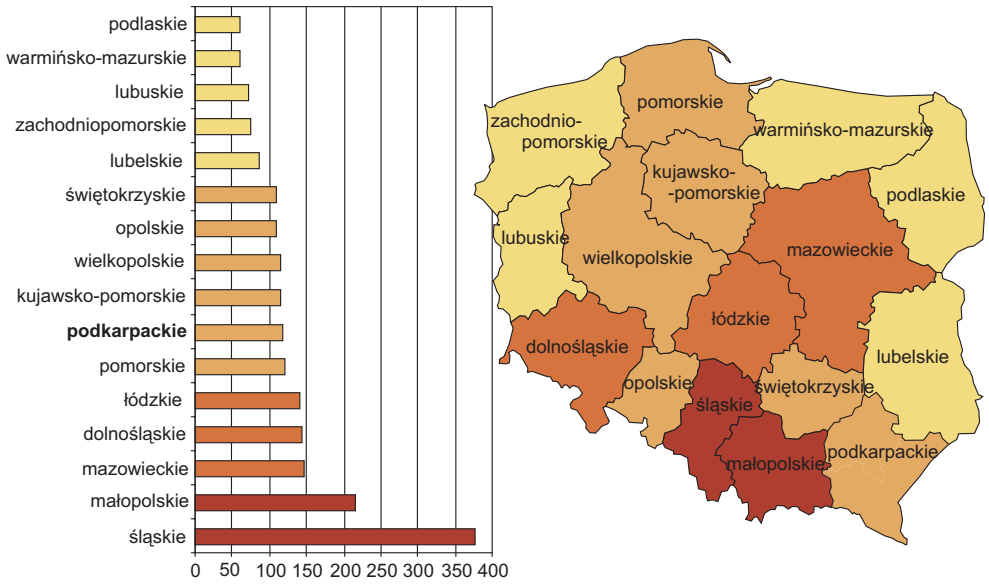
Tabl. 7. Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035
	w tys.							
Ogółem	2096,7	2096,2	2095,6	2092,0	2085,8	2069,5	2037,4	1992,7
mężczyźni	1024,6	1024,1	1023,7	1021,9	1019,5	1012,0	996,1	974,1
kobiety	1072,2	1072,1	1071,9	1070,1	1066,3	1057,5	1041,3	1018,7
Miasta	847,9	845,3	842,6	830,7	819,8	804,8	782,5	755,2
mężczyźni	405,0	403,5	402,0	395,3	389,6	382,1	371,3	358,3
kobiety	443,0	441,8	440,7	435,4	430,2	422,6	411,2	396,9
Wieś	1248,8	1250,9	1252,9	1261,3	1266,0	1264,8	1254,9	1237,6
mężczyźni	619,6	620,7	621,7	626,6	629,9	629,8	624,8	615,8
kobiety	629,2	630,3	631,2	634,7	636,1	634,9	630,1	621,8
W wieku przedpro- dukcyjnym	440,9	429,0	419,1	395,6	391,4	385,6	356,2	318,6
mężczyźni	226,0	219,9	215,2	203,4	201,5	198,5	183,4	164,0
kobiety	215,0	209,1	204,0	192,1	189,9	187,1	172,9	154,6
Miasta	157,9	153,7	150,7	146,5	147,8	145,0	132,2	117,4
mężczyźni	80,8	78,7	77,2	75,2	75,9	74,4	67,9	60,2
kobiety	77,1	75,0	73,5	71,3	71,9	70,5	64,4	57,2
Wieś	283,1	275,3	268,4	249,1	243,6	240,7	224,0	201,2
mężczyźni	145,2	141,3	137,9	128,3	125,6	124,1	115,5	103,8
kobiety	137,9	134,1	130,5	120,8	118,1	116,6	108,5	97,4
W wieku produkcyjnym	1331,3	1337,5	1341,4	1318,0	1265,6	1213,2	1181,2	1146,8
mężczyźni	693,5	698,7	702,5	696,9	672,9	644,2	628,0	615,7
kobiety	637,8	638,8	638,9	621,1	592,7	569,0	553,2	531,2
Miasta	562,6	560,4	556,6	520,3	479,9	451,4	437,0	421,9
mężczyźni	284,2	284,1	283,3	269,2	250,4	235,0	227,6	222,1
kobiety	278,5	276,3	273,3	251,1	229,6	216,4	209,5	199,8
Wieś	768,7	777,1	784,8	797,7	785,6	761,8	744,2	725,0
mężczyźni	409,3	414,6	419,2	427,7	422,5	409,3	400,5	393,6
kobiety	359,3	362,4	365,6	370,0	363,1	352,5	343,7	331,4
W wieku poprodukcyj- nym	324,5	329,7	335,1	378,4	428,8	470,7	500,0	527,3
mężczyźni	105,1	105,5	106,1	121,5	145,1	169,2	184,7	194,4
kobiety	219,4	224,2	229,0	256,8	283,7	301,5	315,3	332,9
Miasta	127,4	131,2	135,3	163,8	192,1	208,4	213,2	215,9
mężczyźni	40,0	40,7	41,5	50,9	63,3	72,7	75,9	76,0
kobiety	87,4	90,5	93,8	112,9	128,8	135,7	137,3	140,0
Wieś	197,1	198,5	199,7	214,5	236,8	262,3	286,8	311,3
mężczyźni	65,1	64,8	64,6	70,6	81,8	96,5	108,9	118,4
kobiety	132,0	133,7	135,2	143,9	154,9	165,8	177,9	192,9

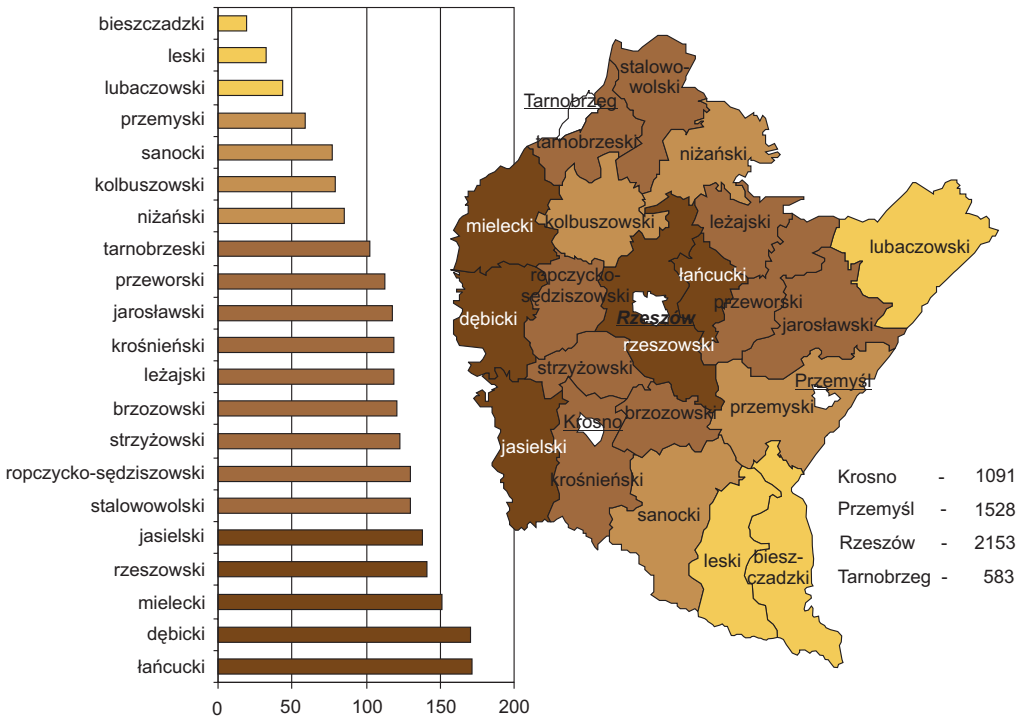
Liczba osób w wieku produkcyjnym będzie początkowo rosnąć, ale od 2011 r. będzie się już systematycznie obniżać i w 2035 r. wyniesie 1146,8 tys. osób - zmniejszy się więc o 13,3%. Natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym będzie stale rosnąć – do 2035 r. liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie aż o 64,7%.

W kraju do 2035 r. populacja ludności w wieku przedprodukcyjnym obniży się o prawie 25%, produkcyjnym – o ponad 15%, poprodukcyjnym zaś – wzrośnie o 58%.

LUDNOŚĆ NA 1 km² WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2007 R.
Stan w dniu 31 XII

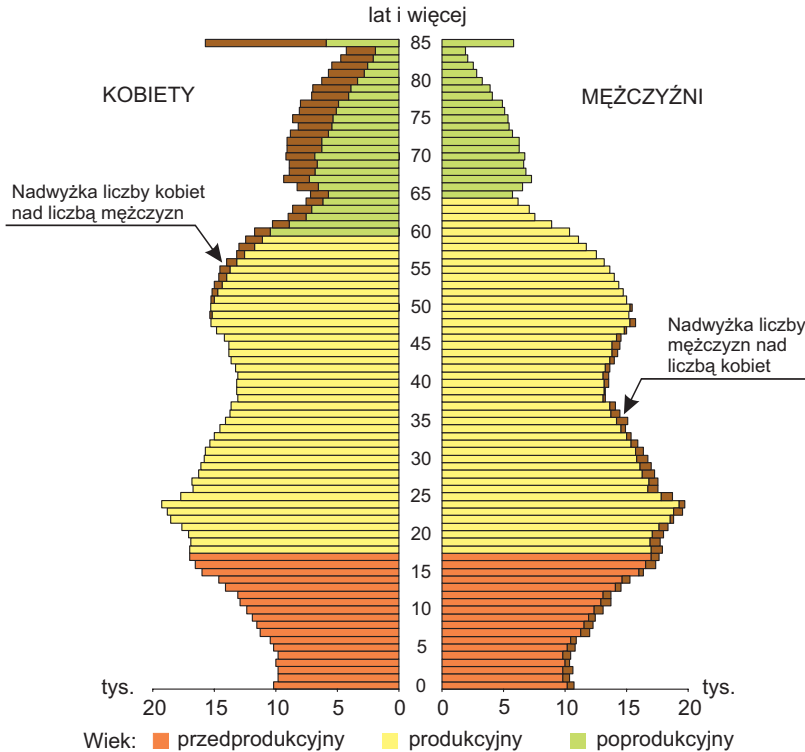

LUDNOŚĆ NA 1 km² WEDŁUG POWIATÓW W 2007 R.
Stan w dniu 31 XII

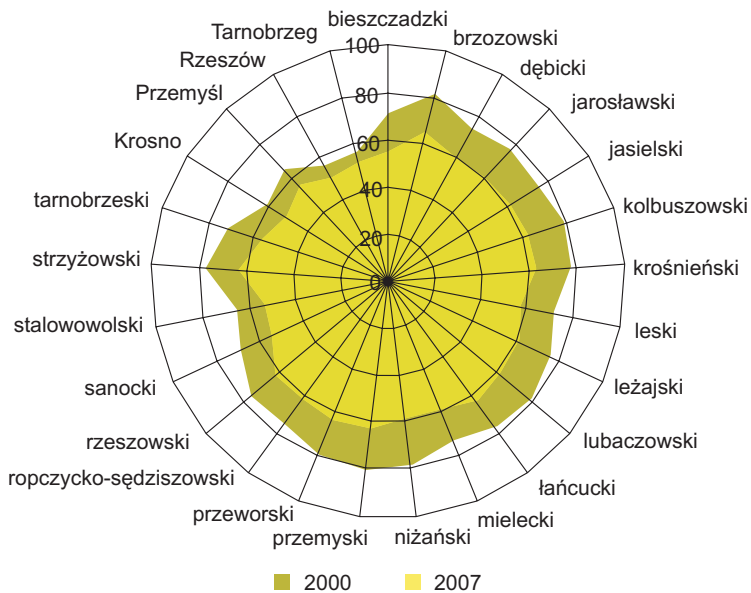
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2007 R.

Stan w dniu 31 XII

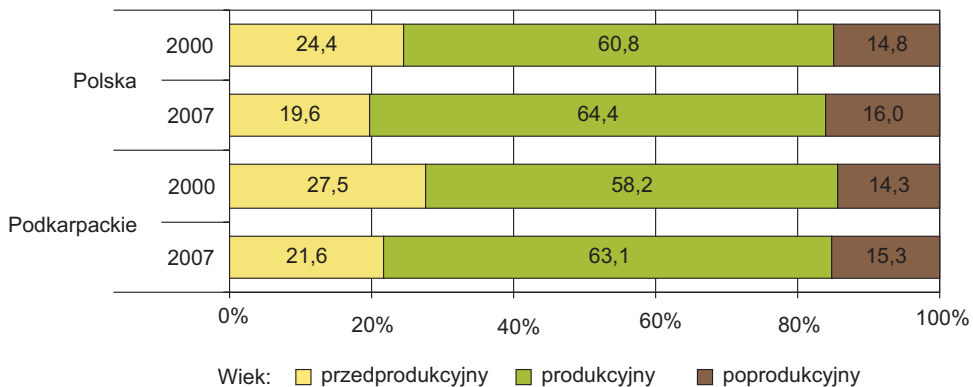
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

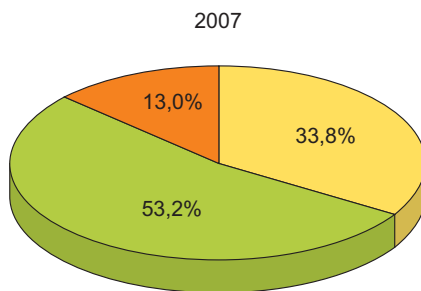
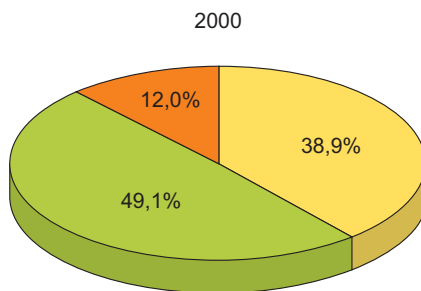
STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

Stan w dniu 31 XII

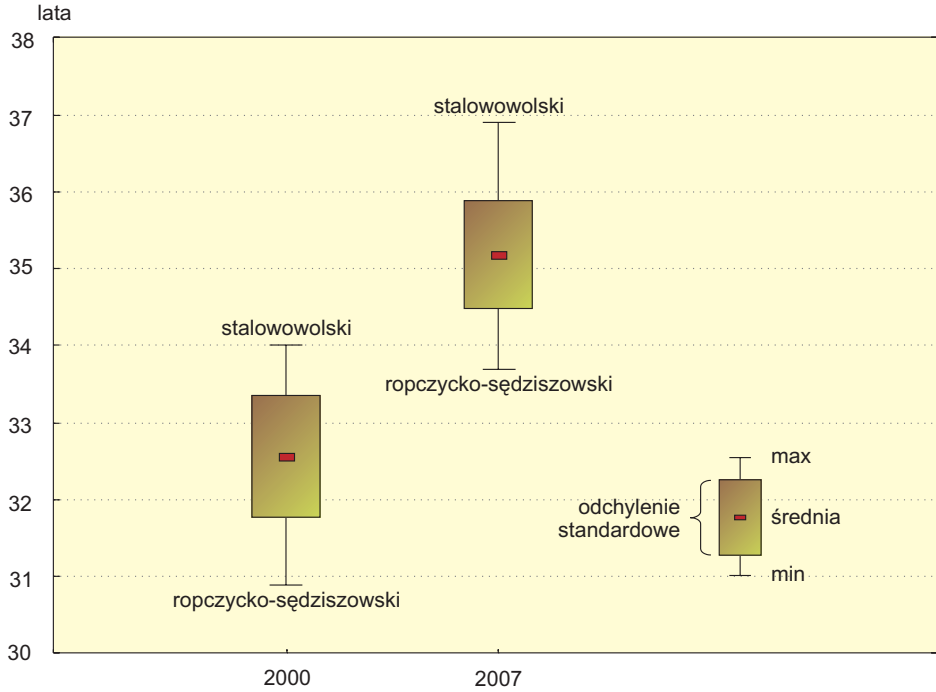
STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG GRUP WIEKU

Stan w dniu 31 XII

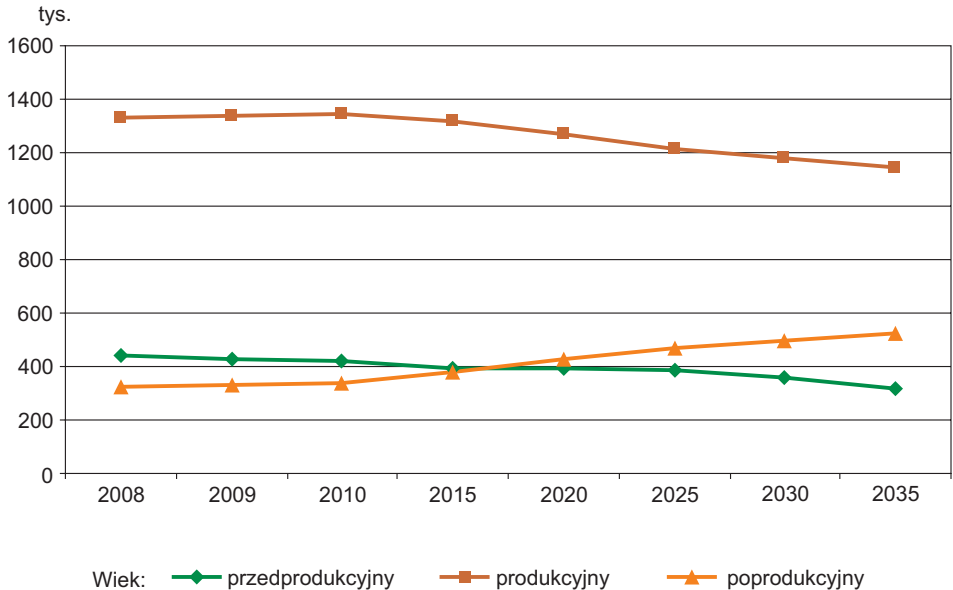

■ Poniżej 25 lat ■ 25-64 ■ 65 lat i więcej

WIEK ŚRODKOWY LUDNOŚCI (mediana)

PROGNOZA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

II. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Małżeństwa

Analizując dane dotyczące zawieranych małżeństw w województwie podkarpackim na przestrzeni lat 2000–2007 zauważyć można sukcesywny wzrost liczby zawieranych związków począwszy od 2003 r. Ten pozytywny z punktu widzenia demograficznego trend jest obserwowany także dla całego kraju, przy czym dopiero od 2005 r.

W 2007 r. na Podkarpaciu zawarto 13766 małżeństw, co stanowiło 5,5% ogółu związków zalegalizowanych w Polsce. W porównaniu do 2002 r., w którym zanotowano najniższą liczbę zawartych małżeństw, oznacza to wzrost o 24,1% (i o 8,6% w stosunku do 2006 r.). W analizowanym okresie – w przeciwieństwie do całego kraju - więcej związków zawierano na wsi (w 2007 r. na Podkarpaciu – 58,3%, w Polsce – 39,6%), przy czym odsetek ten nieznacznie zmniejsza się co roku.

Spośród wszystkich zawartych związków w 2007 r. 76,3% stanowiły małżeństwa wyznaniowe (dla miast 70,8%, dla wsi – 80,3%). Odsetek ten był większy o 6,9 pkt. proc. od notowanego w kraju. Jednak w porównaniu z 2002 r. nastąpiło zmniejszenie udziału procentowego zawieranych związków wyznaniowych (o prawie 5 pkt. proc).

Obserwowany od 2003 r. wzrost liczby małżeństw znajduje także swoje odzwierciedlenie we wzroście poziomu ogólnego współczynnika ich zawierania. Najniższą wartość zanotowano w 2002 r., gdzie na każdy tysiąc ludności przypadało zaledwie 5,3 małżeństw. W 2007 r. współczynnik ten osiągnął najwyższy poziom i wyniósł 6,5‰ (dla miast i wsi odpowiednio 6,8‰

i 6,4‰). W porównaniu z krajem, gdzie wartości tego wskaźnika kształtowały się na poziomach 6,5‰ dla ogółu, 6,5‰ dla miast oraz 6,6‰ dla wsi, województwo podkarpackie plasowało się w środku rankingu wszystkich województw (9 miejsce w 2007 r. i 8 miejsce w 2000 r.). Najniższą wartość współczynnika zawieranych małżeństw na tysiąc ludności zanotowano w powiecie nizańskim (4,6‰ w 2000 i 5,8‰ w 2007 r.). Wśród powiatów grodzkich najniższym wskaźnikiem charakteryzował się Przemyśl (6,3‰). Najwyższy wskaźnik małżeństw na 1000 ludności w 2007 r. wystąpił w powiecie dębickim (7,4‰), który ponadto zanotował najwyższy wzrost w przeciągu analizowanego okresu (o 2 pkt. proc. w stosunku do 2000 r.). Wśród powiatów grodzkich najwyższy poziom omawianego współczynnika zaobserwowano w Krośnie (7,1‰).

Tabl. 8. Małżeństwa

Wyszczególnienie	Ogółem	Miasto	Wieś	Ogółem	Miasto	Wieś
	w liczbach bezwzględnych			na 1000 ludności		
2000	11719	4736	6983	5,6	5,5	5,6
2001	11314	4504	6810	5,4	5,3	5,4
2002	11097	4505	6592	5,3	5,3	5,2
2003	11510	4799	6711	5,5	5,6	5,3
2004	11177	4569	6608	5,3	5,4	5,3
2005	11782	4760	7022	5,6	5,6	5,6
2006	12678	5158	7520	6,0	6,1	6,0
2007	13766	5735	8031	6,5	6,8	6,4

Kolejnym wskaźnikiem charakteryzującym dynamikę zawierania małżeństw jest ich liczba w przeliczeniu na tysiąc ludności w wieku 15 lat i więcej (ludności w tzw. wieku dorosłości biologicznej). W latach 2000-2007 w województwie podkarpackim zawsze notowano wyższe wartości tego współczynnika niż przeciętnie w kraju. W 2007 r. dla Podkarpacia wynosił on 7,9‰ (dla Polski 7,7‰), przy czym dla miast i dla wsi kształtował się na jednakowym poziomie 7,9‰. Dla porównania, w województwie pomorskim (gdzie zanotowano najwyższą wartość współczynnika) na 1000 ludności w wieku 15 lat i więcej przypadało 8,5 małżeństw, natomiast w województwie opolskim (najniższy poziom współczynnika) – 6,6. Należy także podkreślić fakt, iż na Podkarpaciu w 2007 r. odnotowano najwyższą wartość omawianego współczynnika w Polsce dla małżeństw wyznaniowych zawieranych w miastach – 5,6‰. Pośrednio może to wynikać z dużej religijności przypisywanej mieszkańcom Podkarpacia, a także z ich tradycyjnego postrzegania modelu rodziny.

Tabl. 9 Małżeństwa zawarte na 1000 ludności w wieku 15 lat i więcej

Lata	Ogółem			Miasta			Wieś		
	razem	cywilne	wyznaniowe	razem	cywilne	wyznaniowe	razem	cywilne	wyznaniowe
2000	7,1	1,4	5,7	6,9	1,9	5,1	7,3	1,1	6,2
2001	6,8	1,3	5,5	6,5	1,8	4,7	7,0	1,0	6,1
2002	6,6	1,3	5,4	6,5	1,6	4,8	6,7	1,0	5,7
2003	6,8	1,4	5,5	6,8	1,8	5,0	6,8	1,0	5,8
2004	6,6	1,4	5,2	6,5	1,8	4,7	6,6	1,1	5,5
2005	6,9	1,5	5,3	6,7	1,9	4,8	7,0	1,3	5,7
2006	7,3	1,8	5,6	7,2	2,1	5,1	7,4	1,5	5,9
2007	7,9	1,9	6,0	7,9	2,3	5,6	7,9	1,6	6,3

Nieziennie - w rozpatrywanym przedziale lat - najliczniejszą grupą wśród kobiet wstępujących w związek małżeński była grupa z przedziału wiekowego 20-24 lata, przy czym do 2004 r. łącznie stanowiła ona ponad połowę wszystkich kobiet. W 2005 r. odsetek młodych kobiet z tego przedziału wiekowego spadł poniżej 50% (do wartości 49,5%) i sukcesywnie spadał z każdym rokiem do wartości 47,3% w 2007 r. Średnioroczna wartość spadku odsetka kobiet w wieku 20-24 lata w okresie 2000-2007 wyniosła 1,2 pkt. proc. Wpływ na obniżanie się tego odsetka wieku ma przede wszystkim wzrost udziału kobiet w wieku 25-29 lat wychodzących za mąż w miastach (w 2007 r. był on tylko o 2,7 pkt. proc. mniejszy od grupy wiekowej 20-24 lata). Dynamika wzrostu tego udziału kształtuje się na średniorocznym poziomie wynoszącym 1,9% w całym omawianym okresie. Odzwierciedleniem omawianego trendu jest także wartość współczynnika nowożeńców dla kobiet w miastach na 1000 ludności w wieku 15 lat i więcej, która w 2007 r. po raz pierwszy była większa dla kobiet z przedziału wiekowego 25-29 lat (62,0‰ wobec 60,1‰ dla przedziału 20-24 lata). Na obszarach wiejskich nadal najczęściej wychodzą za mąż kobiety w wieku 20-24 lata (ponad połowę ogółu), jednak także ten odsetek wykazuje tendencję spadkową (w 2000 r. wynosił 58,2%, natomiast w 2007 r. – 51,4%). Rozpatrując dane dotyczące intensywności zawierania małżeństw w latach 2000-2007 dla mężczyzn należy stwierdzić, iż począwszy od 2002 r. najczęściej żenili się mężczyźni w wieku 25-29 lat, przy czym wraz z postępującymi latami różnica pomiędzy tym przedziałem a przedziałem 20-24 lata pogłębia się. W 2007 r. wynosiła ona 16,7 pkt. proc. (23,1 pkt. proc. dla miast i 12,2 pkt. proc. dla wsi) wobec 12,4 pkt. proc. występującej różnicy w 2006 r. Niewielkie różnice w odsetkach mężczyzn z miast i ze wsi dla przedziału wiekowego 25-29 lat (odpowiednio 47,9% i 44,6% w 2007 r.), a także wartość współczynnika nowożeńców na

1000 ludności w wieku 15 lat i więcej (71,9‰ w 2007 r.) świadczą o ogólnym trendzie wśród nowożeńców płci męskiej do późniejszego zawierania związku małżeńskiego.

Miernikiem charakteryzującym wiek osób decydujących się na formalny związek małżeński jest wiek środkowy (mediana). W województwie podkarpackim (zgodnie z ogólnokrajowym trendem) na przestrzeni ostatnich ośmiu lat obserwuje się wzrost mediany wieku zarówno kobiet, jak i mężczyzn wstępujących w związek małżeński (o 1,5 roku dla mężczyzn i 2,2 lata dla kobiet na przestrzeni lat 2000-2007). W 2007 r. wiek środkowy dla nowożeńców płci męskiej wynosił 26,8 lat (27,2 dla miast i 26,5 dla wsi) i był większy o 0,2 roku niż w roku poprzednim. Kobiety decydowały się wcześniej na zawarcie małżeństwa – mediana wieku w 2007 r. wyniosła 24,7 (25,3 dla miast i 24,2 dla wsi) i była również o 0,2 roku większa niż w 2006 r. Analizując wartości wieku środkowego dla nowożeńców zawierających związek małżeński po raz pierwszy (w 2007 r. 26,6 lat dla kawalerów i 24,5 dla panien) można stwierdzić, że nie odbiegają one od mediany wyznaczonej dla ogółu nowożeńców. Wynika to z faktu, iż zdecydowana większość wszystkich zawieranych związków to małżeństwa pierwsze. Podobnie jak dla ogółu, również i w tym przypadku w całym analizowanym okresie obserwowane jest systematyczne, coroczne zwiększanie się wieku środkowego dla mieszkańców miast i wsi.

Połowa panien wstępujących w związek małżeński z rozwiedzionymi mężczyznami nie przekroczyła 30 roku życia, natomiast w przypadku związku kawalera z rozwiedzioną wiek ten jest wyraźnie przekroczony (w 2007 r. wynosił 31,8 lat). Mediana wieku dla kawalerów pochodzących z miast, którzy ożenili się w 2007 r. z wdowami była dla województwa podkarpackiego najniższa w kraju i wynosiła 33,5 lat (blisko o 5 lat niższa niż w Polsce).

Najczęściej zawieranymi małżeństwami były związki panien z kawalerami – stanowiły one ponad 92% ogółu wszystkich rejestrowanych małżeństw. Drugim w kolejności w analizowanym okresie był związek panien z rozwiedzionymi (nieco ponad 2% ogółu związków wszystkich panien w 2007 r.).

Charakterystyczną cechą zawieranych w Polsce małżeństw jest zbliżony wiek obojga małżonków. W województwie podkarpackim w 2007 r. największy odsetek stanowiły pary, w których mąż był starszy od żony o nie więcej niż 5 lat (1-2 lata – 27,8%, 3-5 lat – 26,6%). Łącznie z parami w tym samym wieku stanowiło to 67,8% ogółu zawieranych małżeństw. Odsetek ten nie różnił się znacząco dla mieszkańców miast i wsi. Zależność ta utrzymuje się praktycznie niezmiennie od 2000 r.

Tabl. 10. Małżeństwa wyznaniowe

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	9397	9163	9003	9208	8837	9183	9637	10508
Kościół Katolicki	9385	9156	8980	9191	8810	9168	9620	10493
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	6	1	5	2	5	3	5	6
Kościół Ewangelicko – Augsburgski	2	1	-	1	3	1	1	-
Kościół Ewangelicko – Reformowany	-	-	-	-	-	2	-	-
Kościół Ewangelicko – Metodystyczny	-	-	8	9	9	7	4	4
Kościół Chrześcijan – Baptystów	-	-	1	1	2	-	-	2
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	-	2	4	-	1	-	-	-
Kościół Polskokatolicki	-	-	3	3	5	1	2	1
Kościół Starokatolicki Mariawitów	2	-	-	-	-	-	-	-
Kościół Zielonoświątkowy	2	3	2	1	2	1	5	2

Zdecydowaną większość zawieranych małżeństw w województwie podkarpackim w latach 2000-2007 stanowiły małżeństwa wyznaniowe (zawierane w kościołach ze skutkiem prawno-cywilnym). W 2007 r. zanotowano ich 10508, co stanowiło 76,3% ogółu małżeństw zawartych w tym roku. Wśród małżeństw wyznaniowych 99,8% zawarto w Kościele Katolickim. W pozostałych kościołach zawarto jedynie pojedyncze śluby (Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny – 6, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny – 4, pozostałe – 5).

W latach 2002-2005 najwięcej małżeństw wyznaniowych (oprócz Kościoła Katolickiego) zawierano w Kościele Ewangelicko-Methodystycznym, aczkolwiek ich liczba w poszczególnych latach nie przekraczała 10.

Z roku na rok wzrasta udział małżeństw mieszanych (binacjonalnych), w których jeden z małżonków nie posiada obywatelstwa polskiego. W województwie podkarpackim obserwuje się większą liczbę związków, w których cudzoziemcy żenią się z Polkami (121 przypadków w 2007 r. i 100 w 2006 r.). Większość cudzoziemców, którzy zdecydowali się na związki z obywatelami Polski to osoby młode z przedziału wiekowego 20-29 lat (w 2007 r.: kobiety - 55,3%, mężczyźni - 69,4%).

Analizując poziom wykształcenia nowożeńców z Podkarpacia w 2007 r. można stwierdzić, iż najwięcej kobiet i mężczyzn wstępujących w związek małżeński legitymuje się wykształceniem średnim (46,4% kobiet i 42,3% mężczyzn) i wyższym (odpowiednio 34,9% i 25,0%). Świeżo poślubieni małżonkowie wykazują się dużą homogenicznością (jednorodnością) pod względem wykształcenia. Zarówno mężczyźni, jak i kobiety z wykształceniem średnim i wyższym najchętniej wybierali partnerów z tym samym wykształceniem (odpowiednio 25,0% i 18,5% ogółu wszystkich małżeństw w 2007 r.). W miastach dominowały związki partnerów z wykształceniem wyższym (28,2 % ogółu małżeństw w miastach), natomiast na wsi małżeństwa pomiędzy

osobami z wykształceniem średnim (25,6% ogółu małżeństw na wsi). Dość duży odsetek na wsi stanowiły małżeństwa pomiędzy mężczyzną z wykształceniem zasadniczym zawodowym a kobietą legitymującą się wykształceniem średnim (16,9% ogółu małżeństw na wsi). Związki partnerów o dużej rozbieżności poziomu wykształcenia stanowią znikomy procent ogółu małżeństw na Podkarpaciu.

Separacje

Instytucja separacji wprowadzona w Polsce w grudniu 1999 r. stanowi alternatywną dla rozwodu metodę rozwiązania cywilnoprawnych więzi pomiędzy małżonkami. W województwie podkarpackim obserwowany był systematyczny wzrost liczby orzekanych separacji w latach 2000-2005 (od 88 w 2000 r. do 823 w 2005 r.). Lata 2006-2007 przyniosły spadek tej liczby (podobnie jak w przypadku rozwodów). W 2007 r. na Podkarpaciu zanotowano 261 (o 43,1% mniej niż w 2006 r.) prawomocnie orzeczonych separacji, co w skali kraju stanowiło 5,3%. Niewiele ponad połowę separacji (51,3%) sądy orzekły dla stron, w których osoba wnosząca powództwo mieszkała w mieście. W kraju odsetek ten był zdecydowanie wyższy i kształtował się na poziomie 72,3%. W latach 2000-2007 w województwie podkarpackim zniesiono ogółem 16 separacji (w Polsce 474).

Wskaźnik intensywności separacji, wyrażany jako ich liczba w przeliczeniu na 100 tys. ludności, w 2007 r. w Polsce wynosił 12,9 i był zbliżony do obserwowanego w województwie podkarpackim – 12,4 (15,8 dla

miast i 10,1 dla wsi). Należy podkreślić fakt, iż wartość tego współczynnika istotnie zmalała w porównaniu do 2006 r. (dla Podkarpacia o 9,4 pkt. proc.).

Analizując wskaźnik na poziomie powiatów zdecydowanie najwięcej separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2007 r. orzeczono w Rzeszowie – 23,6 oraz powiecie rzeszowskim – 19,7, natomiast powiaty o najniższej intensywności separacji to przeworski – 3,8 i sanocki – 6,3.

Tabl. 11. Separacje prawomocnie orzeczone

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007		
						ogółem	miasto	wieś
	na 100 000 ludności							
Polska	0,7	7,9	15,4	30,4	20,9	12,9	15,3	9,2
Województwo podkarpackie	0,7	7,0	26,3	39,0	21,8	12,4	15,8	10,1

Dane z 2007 r. dla województwa wskazują, że separację orzekano najczęściej dla małżeństw ze stażem 15-19 lat (19,9% ogółu separacji) oraz 5-9 lat (17,6%). Wśród mężczyzn – w momencie wniesienia powództwa – największy odsetek zanotowano dla mężów w wieku 40-44 lata (22,6%) i 35-39 lat (19,5%), natomiast wśród kobiet – w wieku 35-39 lat (19,5% wszystkich żon). Najczęściej prawomocną separację orzekano w przypadkach, kiedy obie strony były w wieku 40-44 lata (11,5% ogółu).

Tabl. 12. Dzieci z separowanych małżeństw pozostające na utrzymaniu

Wyszczególnienie	Ogółem	Wiek dzieci w latach ukończonych			
		0-2 lata	3-6	7-15	16-17
<i>Ogółem</i>					
2000	128	11	22	84	11
2001	160	12	21	113	14
2002	218	28	44	127	19
2003	202	17	45	124	16
2004	993	82	193	588	130
2005	1494	114	232	952	196
2006	727	75	128	431	93
2007	401	63	84	220	34
<i>w tym miasta</i>					
2000	90	9	16	54	11
2001	116	7	16	81	12
2002	141	19	28	83	11
2003	124	12	22	81	9
2004	469	47	91	279	52
2005	652	64	103	395	90
2006	359	44	63	216	36
2007	180	36	46	87	11

Tak jak w przypadku rozwodów, również separowane małżeństwa w województwie podkarpackim były głównie jedno- i dwudziecne (w 2007 roku po 29,5% ogółu separacji). Bezdzietni małżonkowie, wobec których sąd orzekł separację stanowili 23,0% ogółu. W porównaniu z 2000 r. odsetki te pozostają prawie na niezmiennym poziomie. Najliczniejszą liczbę małoletnich dzieci pozostających na utrzymaniu separowanych małżeństw w 2007 r. zanotowano w przedziale wiekowym 7-15 lat (54,9% ogółu). Odsetek ten był mniejszy o 10,7 pkt. proc. w porównaniu do analogicznej grupy wiekowej w 2000 r.

W latach 2000-2007 zdecydowana większość separacji orzekana była z powództwa żony (w 2007 r. 86,2%).

Rozwody

Główną przyczyną rozpadu małżeństwa w Polsce jest zgon jednego ze współmałżonków. Na przestrzeni lat 2002-2007 średnio prawie 3/4 ogółu rozwiązanych związków ustalo z tej właśnie przyczyny, przy czym z roku na rok obserwowany jest sukcesywny spadek tego odsetka (dla kraju w 2002 r. bylo to 78,1%, w 2007 r. – 70,9%, natomiast w województwie podkarpackim odpowiednio 82,9% oraz 73,7%).

Kolejną przyczyną rozwiązania małżeństwa są rozwody. W analizowanym okresie obserwowane są wahania liczby rozwodów. W latach 2004-2006 w kraju nastąpił gwałtowny wzrost ich liczby (o 47,9% w 2006 r. w stosunku do 2003 r.). W województwie podkarpackim „szczyt” liczby rozwodów przypadł na 2005 r. (2686 orzeczonych). Od 2006 r. liczba rozwodów na Podkarpaciu maleje. Wysoce prawdopodobne jest, że orzekanie zwiększonej liczby rozwodów w latach 2004-2005 spowodowane bylo polityką państwa, która na mocy ustawy z 1 maja 2004 r. w istotny sposób różnicowała wysokość zasiłku na korzyść rodzin niepełnych.

W województwie podkarpackim w 2007 r. orzeczono 2214 rozwodów (co stanowiło 3,3% wszystkich rozwodów zarejestrowanych w kraju). Dla porównania, w 2006 r. w województwie podkarpackim orzeczono o 3,9% więcej rozwodów. Godnym odnotowania jest fakt, iż na Podkarpaciu procentowy udział rozwodów w ogólnej liczbie rozwiązanych małżeństw jest zdecydowanie niższy niż dla całej Polski – w 2007 r. wynosił 21,9% wobec 29,1%

dla kraju). Zdecydowana większość rozwodów orzekana jest dla mieszkańców miast (67,6% w 2007 r.).

Wskaźnikiem natężenia rozwodów jest ich liczba przypadająca na 1000 mieszkańców. Od lat województwo podkarpackie należy do regionów, w których notuje się najniższe wartości tego wskaźnika. W latach 2006-2007 jego wartość utrzymywała się na niezmiennym poziomie 1,1‰ (1,8‰ w miastach i 0,6‰ na wsi). Dla porównania, w kraju wskaźnik ten w 2007 r. był na poziomie 1,7‰ (miasta – 2,3‰, wieś – 0,9‰). Tak niska wartość wskaźnika natężenia rozwodów – pozytywna z punktu widzenia trwałości związków małżeńskich - w rankingu województw stawia Podkarpacie na przedostatnim miejscu zarówno w 2000 jak i 2007 r. W skali powiatów województwa podkarpackiego można stwierdzić, iż w krańcowych latach analizowanego okresu (2000 i 2007) najwyższą wartość wskaźnika natężenia rozwodów zanotowano w miastach grodzkich (2000 r.: Rzeszów – 1,7‰, Krosno i Przemyśl – po 1,6‰; 2007 r.: Przemyśl i Tarnobrzeg – po 2,3‰). W pozostałych powiatach najwyższy wskaźnik obserwowano w powiecie stalowowolskim (w 2000 r. i 2007 r. – odpowiednio 1,4‰ i 1,3‰), natomiast najniższy w powiecie przemyskim, rzeszowskim i ropczycko-sędziszowskim (po 0,3‰ w 2000 r.) oraz brzozowskim i ropczycko-sędziszowskim (po 0,5‰ w 2007 r.).

Kolejnym wskaźnikiem pozwalającym analizować dynamikę orzekanych rozwodów jest współczynnik rozwodów w przeliczeniu na 1000 nowozawartych małżeństw. Na przestrzeni lat 2000-2007 największą wartość tego wskaźnika odnotowano w 2005 r. (zarówno dla Polski – 326,6‰, jak i dla Podkarpacia – 228,0‰). Ten bardzo wysoki poziom zdeterminowany był głównie przez liczbę rozwodów w przeliczeniu na nowozawarte związki

małżeńskie w miastach. W wyżej wymienionym roku w miastach Polski na 1000 nowozawartych małżeństw przypadło 427 rozwodów, natomiast w województwie podkarpackim - 355. Od 2006 r. odnotowuje się systematyczny spadek tego wskaźnika. W 2007 r. dla Podkarpacia sądy orzekły 160,8 rozwodów na 1000 nowozawartych małżeństw (o 20,7 pkt. proc. mniej niż w 2006 r.) i była to liczba o 106,9 pkt. proc. mniejsza od notowanej w kraju. W porównaniu do innych województw lepszy wynik zanotowano tylko w województwie świętokrzyskim (132,5‰), natomiast najgorzej przedstawiała się sytuacja w województwie dolnośląskim (359,5‰). W 2007 r. na Podkarpaciu blisko trzy razy więcej rozwodów na 1000 nowozawieranych małżeństw występowało w miastach niż na wsi (odpowiednio 260,9 i 89,4). Wśród powiatów województwa podkarpackiego można zauważyć, iż w 2007 r. najwyższą wartość tego wskaźnika zaobserwowano w Przemyślu (372,6‰), natomiast najmniej małżeństw rozpadło się w powiecie brzozowskim (66,5‰) i ropczycko-sędziszowskim (79,6‰).

Obserwacja struktury osób rozwodzących się pod względem wieku w momencie zawarcia małżeństwa jednoznacznie wskazuje, że najczęściej rozwód orzekany jest w przypadkach osób, które zawarły ze sobą związek małżeński w młodym wieku. Najczęściej rozwodzą się (niezależnie od płci) ludzie, którzy związek małżeński zawarli w wieku 20-24 lata. W 2007 r. w województwie podkarpackim mężczyźni z wyżej wymienionej grupy wiekowej stanowili 55,7% ogółu rozwiedzionych mężczyzn, natomiast kobiety – 54,8%. Odsetek ten pozostawał praktycznie na podobnym poziomie w całym w analizowanym okresie czasu (2000-2007). Nie zanotowano większych różnic w poziomach odsetek w miastach i na wsi (2007 r.: mężczyźni – 56,2% w miastach i 54,7% na wsi, kobiety – 54,8% w miastach i 54,7% na wsi).

Rozpatrując wiek rozwiedzionych mieszkańców Podkarpacia w momencie wniesienia powództwa można stwierdzić, iż najczęściej pozew rozwodowy wnoszą mężowie w wieku 30-34 lat. W 2007 r. stanowili oni 21,4% (20,0% w miastach i 24,4% na wsi) ogółu mężczyzn rozwodzących się. W przypadku kobiet ten sam odsetek rozwodzących się żon (20,6%) występował dla przedziałów 25-29 i 30-34 lat. Obserwacja danych dotyczących okresu trwania małżeństwa do momentu wniesienia powództwa dla skrajnych lat omawianego okresu (2000 i 2007 r.) pozwala stwierdzić, iż niezmiennie największy odsetek rozwodzących się par stanowią związki ze stażem od 5 do 9 lat. W 2007 r. w województwie podkarpackim odsetek ten wynosił 23,9% w ogólnej liczbie rozwodów i był o 2 pkt. proc. większy niż w 2000 r. Kolejną grupę stanowiły małżeństwa ze stażem 10-14 lat, których udział w 2007 r. stanowił 15,7% ogółu rozwodzących się par, a w 2000 r. – 17,7%. Więcej niż ¼ ogółu rozwodzących się na Podkarpaciu 2007 r. stanowili małżonkowie legitymujący się ponad 20-letnim stażem.

Rozwód orzeczony w stosunku do pary małżonków wiąże się zwykle z konsekwencjami dla wychowywanych przez nich dzieci. W województwie podkarpackim procentowy udział małżeństw bezdzietnych wynosił odpowiednio dla lat 2000 i 2007 – 35,3% i 37,5%. W całym analizowanym okresie na Podkarpaciu najwięcej rozwodów orzekły sądy w stosunku do par posiadających jedno małoletnie dziecko. W 2007 r. stanowiły one 39,1% ogółu rozwodów (40,9% dla miast, 35,5% dla wsi). Sukcesywny spadek liczby rozwodów wyraża się także w malejącej liczbie dzieci pozostających na utrzymaniu. W 2007 r. w porównaniu do 2006 r. liczba ta zmalała o 239 dzieci (10,4%). Spośród rozwodzących się małżeństw posiadających małoletnie potomstwo w 2007 r. 79,7% stanowiły pary z jednym lub dwojgiem dzieci (odpowiednio 41,9% i 37,8%).

Tabl. 13. Struktura rozwiedzionych małżeństw według liczby małoletnich^a dzieci (w %)

Wyszczególnienie	Ogółem	Rozwiedzone małżeństwa				
		bez dzieci	o liczbie dzieci			
			1	2	3	4 i więcej
Ogółem 2000	100,0	35,3	36,0	20,7	5,8	2,1
2001	100,0	34,0	38,3	19,8	5,7	2,2
2002	100,0	32,7	41,4	18,4	5,4	2,2
2003	100,0	35,2	38,4	18,7	5,7	2,0
2004	100,0	29,9	39,3	20,9	6,7	3,2
2005	100,0	27,4	39,4	22,6	7,3	3,4
2006	100,0	35,5	38,4	19,3	5,1	1,8
2007	100,0	37,5	39,1	17,6	4,6	1,1
Miasta 2000	100,0	36,2	36,4	20,5	5,4	1,5
2001	100,0	36,2	39,9	17,9	4,3	1,7
2002	100,0	34,0	41,7	17,6	4,9	1,8
2003	100,0	36,2	39,4	17,8	5,1	1,5
2004	100,0	32,8	41,1	18,1	5,9	2,1
2005	100,0	30,5	40,2	20,9	6,3	2,2
2006	100,0	36,7	38,6	18,8	4,3	1,6
2007	100,0	38,9	40,9	15,8	3,5	0,9
Wieś 2000	100,0	32,9	34,9	21,5	6,8	3,9
2001	100,0	29,1	34,7	24,0	8,8	3,4
2002	100,0	29,2	40,5	20,5	6,8	3,0
2003	100,0	33,1	36,2	20,6	6,8	3,3
2004	100,0	24,2	35,6	26,6	8,3	5,3
2005	100,0	22,2	38,0	25,4	9,1	5,3
2006	100,0	33,0	37,9	20,3	6,7	2,1
2007	100,0	34,7	35,5	21,3	6,8	1,7

^a Poniżej 18 lat.

Analiza struktury wieku małoletnich dzieci, które doświadczyły rozpadu małżeństwa swoich rodziców wskazuje, iż największą grupę wiekową stanowią dzieci z przedziału 7-15 lat (55,3% w 2007 r. w stosunku do 60,2% w 2000 r.). W grupie dzieci z rodzin jednodziетnych w 2007 r. stanowiły one 48,5%, natomiast w grupie rodzin dwudziетnych ich procentowy udział kształtował się na poziomie 60,5%. W większości przypadków sąd orzekając rozwód powierza władzę rodzicielską nad dziećmi do lat 18 obojgu rodzicom. W 2007 r. w województwie podkarpackim takiej sytuacji doświadczyło 70,1% rozwiązanych rodzin. Samej matce władzę rodzicielską powierzono w 25,5% przypadków, natomiast samemu ojcu w 3,0%. Tendencja ta była niezmienna na przestrzeni ostatnich ośmiu lat.

Tabl. 14. Prawomocnie orzeczone rozwody według stron wnoszących powództwo

Lata	Z powództwa męża			Z powództwa żony		
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś
<i>W liczbach bezwzględnych</i>						
2000	506	372	134	989	713	276
2001	494	346	148	1052	725	327
2002	536	386	150	1141	822	319
2003	550	378	172	1162	790	372
2004	603	435	168	1615	1050	565
2005	621	417	204	2065	1274	791
2006	702	484	218	1599	1044	555
2007	665	438	227	1549	1058	491
<i>W odsetkach</i>						
2000	33,8	73,5	26,5	66,2	72,1	27,9
2001	32,0	70,0	30,0	68,0	68,9	31,1
2002	32,0	72,0	28,0	68,0	72,0	28,0
2003	32,1	68,7	31,3	67,9	68,0	32,0
2004	27,2	72,1	27,9	72,8	65,0	35,0
2005	23,1	67,1	32,9	76,9	61,7	38,3
2006	30,5	68,9	31,1	69,5	65,3	34,7
2007	30,0	65,9	34,1	70,0	68,3	31,7

W analizowanym okresie w około 70% prawomocnie orzekanych rozwodów na Podkarpaciu powództwo wносиła żona. W podziale na miasto i wieś nie zanotowano istotnych odstępstw od tej reguły. Na podobnym poziomie kształtował się odsetek rozwodów, w których nie orzeczono winy żadnej ze stron (w 2007 r. – 69,5% ogółu rozwodów). Natomiast winę męża sądy orzekły w 22,1% przypadków w tym samym roku.

Podobnie jak w przypadku zawierania małżeństw, tak i w przypadku rozwodów na Podkarpaciu panuje duża homogeniczność pod względem poziomu wykształcenia obojga małżonków decydujących się na prawne rozwiązanie małżeństwa. W 2007 r. największą liczbę rozwodów sądy orzekły wśród par z wykształceniem zasadniczym zawodowym (17,5% ogółu) oraz średnim (15,8%). Wśród rozwódek w 2007 r. największy odsetek stanowiły kobiety z wykształceniem średnim – 38,3% i zasadniczym zawodowym – 27,2%. Największy odsetek mężczyzn legitymował się wykształceniem zasadniczym zawodowym (40,6%) oraz średnim (29,6%).

W latach 2000 i 2007 najczęstszą przyczyną rozkładu pożycia małżeńskiego w województwie podkarpackim była niezgodność charakterów i niedochowanie wierności małżeńskiej, a także nadużywanie alkoholu (dla 2007 r. odpowiednio: 26,2%, 26,2% i 21,9%). W 2007 r. w odniesieniu do 2000 r. o 3 pkt. proc. wzrósł odsetek rozwodów powodowanych dłuższą nieobecnością współmałżonka. Jest to między innymi efekt większej emigracji zarobkowej Polaków.

Tabl. 15. Rozwody według przyczyn rozkładu pożycia małżeńskiego

Wyszczególnienie	Orzeczenie o winie			Bez orzeczenia o winie
	wina męża	wina żony	wina obu stron	
<i>2000</i>				
Niedochowanie wierności małżeńskiej	123	22	26	200
Nadużywanie alkoholu	192	5	10	143
Naganny stosunek do członków rodziny	87	7	11	58
Trudności mieszkaniowe	-	-	4	12
Nieporozumienia na tle finansowym	2	2	4	44
Niezgodność charakterów ...	15	2	16	447
Niedobór seksualny	1	-	-	8
Inne	2	1	1	4
Dłuższa nieobecność	13	5	-	24
<i>2007</i>				
Niedochowanie wierności małżeńskiej	157	53	41	330
Nadużywanie alkoholu	208	6	12	259
Naganny stosunek do członków rodziny	73	1	14	81
Trudności mieszkaniowe	1	2	3	32
Nieporozumienia na tle finansowym	18	2	9	158
Niezgodność charakterów ...	20	7	21	543
Niedobór seksualny	-	-	-	7
Dłuższa nieobecność	9	5	7	107

Urodzenia

Poczynając od 1984 r. liczba urodzeń żywych oraz ich natężenie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wykazywała tendencję spadkową. Był to rezultat zarówno zmian w strukturze wiekowej ludności jak i przemian

w kształtowaniu się zachowań prokreacyjnych. Zahamowanie tej tendencji nastąpiło w 2003 r., gdy do wieku zdolności rozrodczej doszło pokolenie wyżu demograficznego z początku lat 80-tych XX w. W latach 2003-2005 liczba urodzeń żywych w województwie podkarpackim wynosiła po ok. 20,5 tys., tj. o 0,2 tys. więcej w porównaniu z 2002 r. i 3,1 tys. więcej w odniesieniu do 2000 r. W przeliczeniu na 1000 ludności współczynnik urodzeń w wymienionych 3 latach osiągnął wartość 9,7.

W 2006 r. nastąpił spadek liczby urodzeń. W tym roku odnotowano w województwie podkarpackim zwiększoną emigrację na pobyt stały, szczególnie osób młodych. W 2007 r. liczba urodzeń żywych ponownie wzrosła, osiągając poziom 20967, tj. o 3,4% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim, ale o ponad 40% mniej niż w 1990 r. Współczynnik urodzeń wyniósł 10,0‰ i był o 1,2 pkt. niższy w porównaniu z 2000 r. oraz o 0,2 pkt. niższy od notowanego w kraju, mimo, że do 2005 r. przekraczał średnią krajową.

W dalszym ciągu natężenie urodzeń jest wyższe na wsi (10,4‰ w 2007 r.) niż w mieście (9,3‰), aczkolwiek różnica między miastem a wsią uległa zmniejszeniu z 2,8 pkt w 2000 r. do 1,1 pkt w 2007 r.

W 2007 r. średnio 10-11 urodzeń na 1000 mieszkańców odnotowano w 10 powiatach województwa, najwięcej w powiecie ropczycko-sędziszowskim - 11,0, a najmniej - w Tarnobrzegu (8,3) i powiecie stalowowolskim (8,6). W układzie wojewódzkim rozpiętość omawianego wskaźnika wahała się od 11,6‰ w województwie pomorskim do 8,2‰ w opolskim. Pod względem wartości współczynnika urodzeń żywych w 2007 r. podkarpackie znalazło się na 8. miejscu w kraju, podczas gdy w 2000 r. zajmowało 1. lokatę.

Tabl. 16. Urodzenia żywe na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Polska</i>								
Ogółem	9,9	9,6	9,3	9,2	9,3	9,5	9,8	10,2
Miasta	8,9	8,7	8,4	8,5	8,8	9,0	9,4	9,7
Wieś	11,6	11,0	10,6	10,3	10,2	10,3	10,5	10,9
<i>Województwo podkarpackie</i>								
Ogółem	11,2	10,5	10,1	9,7	9,7	9,7	9,6	10,0
Miasta	9,5	8,9	8,7	8,6	8,7	9,0	8,9	9,3
Wieś	12,3	11,6	11,0	10,5	10,4	10,2	10,1	10,4

W latach 2000-2007 zmieniała się struktura urodzeń według kolejności, mierzona udziałem dzieci danej kolejności w ogólnej liczbie urodzeń, przy czym zaznaczyć należy, że we wszystkich analizowanych latach wraz ze wzrostem kolejności urodzeń maleje ich odsetek.

Najwyższy jest udział urodzeń pierwszego i drugiego dziecka. Na przestrzeni lat 2000-2007 udział ten wykazywał tendencję rosnącą. Jednocześnie notuje się spadek odsetka urodzeń dalszej kolejności, co oznacza zmniejszanie się wielkości rodzin. W 2007 r. odsetek urodzeń pierwszych był o 3,9 pkt proc. większy w porównaniu z 2000 r., zaś urodzeń kolejności drugiej – o 3,6 pkt. proc. W odniesieniu do 2000 r. zmniejszył się o ponad 2 pkt. proc. udział urodzeń kolejności czwartej, a odsetek urodzeń 5 i dalszych obniżył się dwukrotnie z 6,2% do 3,1% (co oznacza, że w 2000 r. co 16 kobieta rodziła 5 lub dalsze dziecko, a w 2007 r. - co 32.).

Spadek urodzeń dalszej kolejności oznacza, że na obserwowany w ostatnich latach proces ożywienia demograficznego większy wpływ mają

osoby młode, które niedawno założyły rodziny, a w mniejszym stopniu powiększają się rodziny już posiadające dzieci.

Tabl. 17. Struktura urodzeń żywych według kolejności urodzenia dziecka

Lata	Ogółem	Kolejność urodzenia dziecka u matki ^a				
		1	2	3	4	5 i dalsze
		w odsetkach				
<i>Ogółem</i>						
2000	100,0	43,0	29,7	14,4	6,7	6,2
2007	100,0	46,9	33,3	12,4	4,3	3,1
<i>Miasta</i>						
2000	100,0	49,4	30,2	12,0	4,7	3,7
2007	100,0	51,5	34,7	9,4	2,7	1,7
<i>Wieś</i>						
2000	100,0	39,7	29,4	15,7	7,8	7,4
2007	100,0	44,1	32,5	14,3	5,2	3,9

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

W omawianym okresie zachodziły znaczące zmiany w poziomie wykształcenia ludności. Proces ten znalazł odzwierciedlenie również w strukturze urodzeń, ponieważ coraz więcej dzieci rodzi się w rodzinach z ukończonym wyższym poziomem edukacji. Proces kształcenia się może być przyczyną odkładania macierzyństwa, wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia zmieniają się także zachowania prokreacyjne.

W każdym z analizowanych lat najwyższy udział wśród ogółu urodzeń żywych miały dzieci urodzone przez matki z wykształceniem średnim, który w 2007 r. wyniósł 41,4% i w odniesieniu do 2000 r. obniżył się nieznacznie (o 0,2 pkt. proc.). Kolejne miejsce w 2007 r. zajęły urodzenia wśród matek

z wykształceniem wyższym - 29,0% i jest to największy przyrost w porównaniu z 2000 r. (o 17,3 pkt. proc.). Najniższe są odsetki urodzeń przez matki z wykształceniem policealnym (po ok. 2% w obu latach) oraz podstawowym - 4,8% (spadek o 4,7 pkt. proc. w odniesieniu do 2000 r.). Oddzielną kategorię stanowią matki z wykształceniem gimnazjalnym. Ich niewielki udział wśród urodzeń (2%) wynika z faktu, że wykształcenie gimnazjalne pojawiło się dopiero w 2006 r. i zbiorowość ta obejmuje osoby młode (22-letnie i młodsze).

W analizowanym okresie notuje się wzrost odsetka urodzeń pozamałżeńskich, przy czym w województwie podkarpackim proces ten przebiega wolniej niż w kraju.

Tabl. 18. Urodzenia małżeńskie (w % urodzeń żywych)

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Polska</i>								
Ogółem	87,9	86,9	95,6	84,2	82,9	81,5	81,1	80,5
Miasta	85,2	84,1	82,6	81,2	79,8	78,5	78,3	77,6
Wieś	91,2	90,1	89,3	88,1	87,0	85,7	85,1	84,6
<i>Województwo podkarpackie</i>								
Ogółem	93,7	93,3	92,9	92,4	91,9	90,8	90,7	90,2
Miasta	90,7	90,2	89,3	89,1	88,7	86,7	86,8	86,9
Wieś	95,3	95,0	94,8	94,2	93,7	93,2	93,0	92,3

W 2007 r. ze związków pozamałżeńskich w województwie podkarpackim urodziło się 9,8% dzieci, tj. 3,5 pkt. proc. więcej niż w 2000 r. W kraju odsetek urodzeń pozamałżeńskich był niemal dwukrotnie wyższy i wyniósł 19,5%, tj. o 7,4 pkt. proc. więcej niż 7 lat wcześniej. Zarówno

w kraju jak i w województwie podkarpackim więcej dzieci ze związków pozamałżeńskich rodzi się w miastach niż na wsi - w 2007 r. w województwie podkarpackim różnica wynosiła 5,4 pkt. proc., w kraju - 7,0 pkt.

Udział urodzeń pozamałżeńskich wzrastał we wszystkich grupach wieku matek. Najwyższy występował wśród kobiet bardzo młodych (np. w 2007 r. w grupie kobiet w wieku do 19 lat wyniósł 46,1%), zmniejszał się wśród kobiet w wieku 20-24 lata i 25-29 lat, a w kolejnych grupach wieku wzrastał ponownie.

Rok 2007 był kolejnym, w którym zaobserwowano poziom reprodukcji ludności niezapewniający prostej zastępowalności pokoleń, tj. kiedy na jedną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio 2,1-2,15 urodzeń dzieci.

Tabl. 19. Współczynniki dzietności ogólnej

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Polska	1,367	1,288	1,249	1,222	1,227	1,242	1,267	1,306
Województwo podkarpackie.....	1,536	1,375	1,360	1,299	1,286	1,271	1,243	1,275

W kraju współczynnik dzietności zaczął zwiększać się od 2004 r., w województwie podkarpackim wzrost jego wartości odnotowano dopiero w 2007 r. (1,275), ale i tak jest on niższy niż wskaźnik dla kraju (1,306), mimo że do 2005 r. przekraczał średnią krajową. W miastach współczynnik dzietności wyniósł 1,160, a na wsi 1,216.

Ogólny współczynnik płodności, określany liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) w województwie podkarpackim

zmniejszył się z 43,3 w 2000 r. do 38,3 w 2007 r. W kraju współczynnik płodności był wyższy i wyniósł 39,8 (tj. o 2,3 pkt. więcej w odniesieniu do 2000 r.). Wyższa płodność występuje u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypadało 41 dzieci, przy 35 w miastach (w Polsce odpowiednio - 43 i 38).

W latach dziewięćdziesiątych XX w. nastąpiło przesunięcie najwyższej płodności z grupy wieku 20-24 lata do grupy 25-29. W 2007 r. na 1000 kobiet w wieku 20-24 lata przypadały 54 urodzenia żywe, a w grupie wiekowej 25-29 lat – 91 urodzeń. W odniesieniu do 2000 r. współczynnik płodności kobiet w wieku 20-24 lata był niższy o 34 pkt., a w grupie 25-29 lat niższy o 16 pkt. Na przestrzeni ostatnich 8 lat nastąpił spadek płodności kobiet w wieku poniżej 20 lat, a z kolei od 2004 r. obserwowany jest wzrost płodności w grupie kobiet w wieku 30-34 lata.

Przemianom poziomu płodności towarzyszył wzrost średniego wieku matek w chwili rodzenia dzieci. W 2007 r. przeciętny wiek kobiet (mediana), które urodziły dziecko był identyczny w województwie podkarpackim i kraju i wyniósł 27,9 lat. Dla porównania w 2000 r. w województwie podkarpackim wynosił 26,9 lat, a w kraju – 26,3. Kobiety rodzące pierwsze dziecko były średnio w wieku 25,4 lat (w kraju – 25,8), podczas gdy w 2000 r. były w wieku 23,7 lat. Zaznaczyć należy, że kobiety o wyższym poziomie wykształcenia (wyższym, policealnym) później decydowały się na urodzenie dziecka, w 2007 r. średnia wieku matek z wykształceniem wyższym rodzących pierwsze dziecko wynosiła niecałe 28 lat, a z wykształceniem policealnym ponad 25 lat. Urodzenia z matek nastoletnich stanowiły w 2007 r. 4,3% ogółu urodzeń, tj. o 1,4 pkt. proc. mniej w odniesieniu do 2000 r., natomiast 10,9% – z matek mających 35 lat i więcej (w 2000 r. – 10,8%).

Zdecydowana większość kobiet godziła pracę zawodową z wychowywaniem dzieci. W 2007 r. pracę najemną lub na rachunek własny poza rolnictwem wykonywało 56,0% kobiet rodzących dzieci: w miastach – 66,3%, a na wsi - 49,7%. W porównaniu z 2001 r. jest to wzrost o 5,3 pkt. proc. Na utrzymaniu pozostawało 28,0% kobiet, wobec 26,7% w 2001 r., przy czym większy odsetek kobiet nie posiadających własnego źródła utrzymania występował na wsi – 30,9% (wzrost o 2,3 pkt. proc. w odniesieniu do 2001 r.).

Zmiany w źródłach utrzymania kobiet w powiązaniu ze wzrostem poziomem wykształcenia i średnim wiekiem matek pozwalają sądzić, że młodzi ludzie decydują się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia i stabilizacji ekonomicznej, a dopiero później na założenie rodziny i posiadanie dzieci.

Umieralność, trwanie życia

W latach 2000-2007 średnia roczna liczba zgonów w województwie podkarpackim wynosiła ok. 18 tys. W 2007 r. zmarło 17910 osób, wśród których 47,1% stanowiły kobiety.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie nie przekraczała 9; najwyższą wartość osiągnęła w 2005 r. – 8,7, a najniższą w 2006 r. – 8,3, zaś w kraju wahała się między 9,4 w 2002 r. a 9,9 w 2007 r. W 2007 r. współczynnik zgonów w województwie podkarpackim wyniósł 8,5‰ (co oznacza, że na 1000 mieszkańców przypadało 8,5 zgonów) i był najniższy wśród wszystkich województw. W skali kraju najwyższy współczynnik zgonów odnotowano w woj. łódzkim – 12,5‰.

Wyższa umieralność utrzymuje się wśród mieszkańców wsi, dla porównania w 2007 r. w miastach zmarło 7,6 osób na 1000 mieszkańców, a na wsi - 9,1 (w kraju odpowiednio 9,7 i 10,1).

Zjawiskiem powszechnie obserwowanym są częstsze zgony mężczyzn niż kobiet w tej samej grupie wieku (tzw. zjawisko nadumieralności). W latach 2000-2007 na 100 tys. mężczyzn umierało rocznie ponad 900, natomiast analogiczny wskaźnik dla kobiet był niższy o ok. 130. Zróżnicowanie to uzależnione jest od wieku. Najmniejsze różnice w umieralności według płci występują wśród dzieci i osób najstarszych, a największe wśród osób w wieku produkcyjnym, szczególnie w wieku mobilnym. W przedziale wiekowym 20-24 lata oraz 25-29 lat natężenie zgonów wśród mężczyzn przekraczało 4- i 6-krotnie natężenie zjawiska wśród kobiet. W trzech kolejnych grupach wieku (30-34, 35-39, 40-44) dysproporcje są mniejsze, ale i tak intensywność zgonów wśród mężczyzn jest 3-krotnie wyższa niż wśród kobiet.

Mimo braku wyraźnej tendencji spadkowej w zakresie umieralności mieszkańców województwa podkarpackiego, w analizowanym okresie można zauważyć pewne zmiany w natężeniu zgonów w poszczególnych grupach wieku. W porównaniu z 2000 r. zdecydowana poprawa nastąpiła w przypadku zgonów osób w wieku 30-34 i 35-39 lat, dla których współczynnik zgonów na 100 tys. ludności obniżył się odpowiednio o 29% i 24%. Zmniejszył się także współczynnik umieralności o ok. 20% w grupach wieku 25-29 i 40-49, natomiast wśród dzieci i młodzieży w wieku 10-14 i 15-19 lat współczynnik zgonów pozostawał na prawie niezmiennym poziomie.

Przyczyną największej liczby zgonów są nadal choroby układu krążenia. W 2006 r. stanowiły one 49,3% ogółu zgonów, tj. o 3,7 pkt proc. więcej niż w kraju. Na przestrzeni obserwowanych lat spadła umieralność z powodu chorób układu krążenia; w 2000 r. były przyczyną 54,6% ogółu

zgonów. Wśród kobiet umieralność w wyniku chorób układu krążenia jest zdecydowanie wyższa, w 2006 r. stanowiły one 55,6% ogólnej liczby zgonów kobiet, wśród mężczyzn - 43,7%. Nieznacznie zmniejszył się także odsetek zgonów spowodowanych przyczynami zewnętrznymi, które w 2006 r. spowodowały 6,3% wszystkich zgonów (w Polsce - 6,8%), wobec 6,6% w 2000 r. Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost udziału zgonów z powodu chorób nowotworowych z 21,0% w 2000 r. do 24,1% w 2006 r. W kraju odsetek zgonów spowodowanych chorobami nowotworowymi wzrósł o 1,9 pkt proc.

Tabl. 20. Struktura zgonów według wybranych przyczyn

Wyszczególnienie	Polska		Województwo podkarpackie	
	2000 ^a	2006	2000 ^a	2006
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
Nowotwory	23,5	25,4	21,0	24,1
Choroby układu krążenia	47,9	45,6	54,6	49,3
Zewnętrzne przyczyny	7,0	6,8	6,6	6,3

^a W podziale według przyczyn nie uwzględniono przypadków, dla których nie została określona przyczyna zgonu - strajk lekarzy (w kraju - 1678, w podkarpackim - 41).

W grupie chorób układu krążenia najczęstszymi przyczynami zgonów są: choroba niedokrwienna serca (25,4% ogółu chorób układu krążenia), choroby naczyń mózgowych (19,6%) oraz miażdżyca (27,1 %). Najczęstszymi nowotworami powodującymi zgon w 2006 r. były: nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzeli i płuc (20,6% wszystkich zgonów z powodu nowotworów złośliwych), nowotwór złośliwy okrężnicy, prostnicy i odbytu (10,6%) oraz nowotwór złośliwy żołądka (7,3%). Natomiast najczęstsze zewnętrzne

przyczyny zgonu to wypadki komunikacyjne (27,5%), samobójstwa (28,0%) oraz upadki (15,5%).

Wymienione, najważniejsze przyczyny zgonów mają różne natężenie w zależności od płci i wieku.

Tabl. 21. Struktura zgonów według przyczyn, płci i grup wieku w 2006 r.

Wyszczególnienie	Wiek zmarłych							
	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 lat i więcej
<i>Mężczyźni</i>								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nowotwory	5,6	6,7	8,7	11,3	21,3	32,8	37,1	22,2
Choroby układu krążenia	1,6	3,4	14,8	22,9	34,3	38,8	43,7	55,4
Choroby układu oddechowego	6,3	0,7	0,5	1,8	1,9	2,8	5,2	6,9
Choroby układu trawiennego	-	1,3	4,4	11,3	7,7	4,8	2,5	2,4
Zewnętrzne przyczyny	9,5	81,9	56,3	36,1	18,2	8,8	4,0	1,9
Pozostałe	77,0	6,0	15,3	16,6	16,6	12,0	7,5	11,2
<i>Kobiety</i>								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nowotwory	7,1	13,5	29,7	42,2	54,2	49,4	33,8	13,1
Choroby układu krążenia	-	8,1	5,4	20,3	19,5	26,6	49,7	64,8
Choroby układu oddechowego	3,6	2,7	-	2,3	1,9	2,4	2,7	2,5
Choroby układu trawiennego	1,2	-	5,4	3,9	4,1	5,3	2,8	2,9
Zewnętrzne przyczyny	13,1	59,5	29,7	16,4	8,9	4,9	2,2	1,6
Pozostałe	75,0	16,2	29,8	14,8	11,4	11,4	8,8	15,1

W zbiorowości osób młodych w wieku 15-24 lata zdecydowanie najgroźniejszymi przyczynami zgonów są przyczyny zewnętrzne - w 2006 r. ich udział w ogólnej liczbie zgonów w tej grupie wyniósł 82% wśród mężczyzn i 60% wśród kobiet. Niezależnie od płci, ich wpływ maleje wraz z wiekiem, np. wśród osób w wieku 35-44 lata udział zgonów z powodu zewnętrznych przyczyn wyniósł 36% dla kobiet i 16% dla mężczyzn, a w grupie 45-54 odpowiednio 18% i 9%.

Choroby układu krążenia wśród przyczyn zgonów zaczynają dominować dopiero wśród kobiet w wieku 65 lat i więcej, a wśród mężczyzn w wieku 45-54 lata.

Trzecia z najważniejszych grup przyczyn zgonów, choroby nowotworowe, w przypadku kobiet zaczyna mieć znaczący wpływ już w wieku 25-34 lata (w 2006 r. – 30%) i wzrasta przez dwie kolejne 10-letnie grupy wieku (np. w zbiorowości 45-54 lata – 54%). W populacji mężczyzn natężenie zgonów z powodu chorób nowotworowych jest największe w grupie 55-64 lata (33%) i grupie 65-74 (37%).

Liczba zgonów niemowląt w analizowanym okresie wahała się od 169 w 2000 r. do 126 w 2007 r.

Współczynnik zgonów niemowląt (liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych) w 2007 r. zarówno w województwie jak i w kraju ukształtował się na poziomie 6,0‰ (w 2000 r. wynosił: w kraju – 8,1‰, w województwie – 7,2‰). Pod względem wysokości współczynnika zgonów niemowląt województwo podkarpackie w 2007 r. było na 7. miejscu w kraju, pomimo najniższego współczynnika zgonów ogółem.

W Polsce niemal przez cały rozpatrywany okres (z wyjątkiem 2005 r.) utrzymuje się wyższe natężenie zgonów niemowląt w miastach niż na wsi; w województwie podkarpackim taka sytuacja wystąpiła w latach: 2000,

2004-2006. W pozostałych latach umieralność niemowląt na wsi była wyższa niż w miastach.

Natężenie zgonów niemowląt jest zróżnicowane w zależności od płci. Niemowlęta płci męskiej umierają częściej niż niemowlęta płci żeńskiej, np. w 2007 r. współczynnik zgonów chłopców był wyższy od współczynnika zgonów dziewczynek o 0,2 pkt, ale w 2004 r. różnica ta wyniosła aż 2,4 pkt. Z ogólnej liczby zmarłych niemowląt ponad połowa dzieci umiera w okresie pierwszego tygodnia, a kolejne 20% - przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia. Przyczyną niemal 60% zgonów niemowląt są choroby i stany okresu okołoporodowego, tzn. powstające w czasie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka, kolejne 30% stanowią wrodzone wady rozwojowe.

Mieszkańcy województwa podkarpackiego żyją dłużej niż w innych rejonach kraju. Przewiduje się, że przy niezmiennych warunkach wymierania populacji, urodzeni w 2007 r. chłopcy osiągną średnio wiek 72,9 lat (w Polsce – 71,0), dziewczynki natomiast 80,9 lat (w kraju – 79,7). Najkrócej żyją mieszkańcy województwa łódzkiego: mężczyźni 68,7 lat, a kobiety 78,7.

Tabl. 22. Przeciętne trwanie życia noworodka

Wyszczególnienie	Chłopcy		Dziewczynki	
	2000	2007	2000	2007
Polska	69,7	71,0	78,0	79,7
miasta	70,0	71,4	77,8	79,6
wieś	69,4	70,4	78,4	80,1
Województwo podkarpackie	71,2	72,9	79,0	80,9
miasta	71,8	73,8	78,7	80,8
wieś	70,8	72,3	79,2	81,0

W odniesieniu do 2000 r. trwanie życia mężczyzn wydłużyło się 1,7 lat, a kobiet o 1,9 (w kraju odpowiednio o 1,3 i 1,7). Oczekiwana przeciętna długość życia mężczyzn w miastach jest o 1,5 roku większa niż mężczyzn mieszkających na wsi. W przypadku kobiet różnica jest minimalna – 0,2 roku na korzyść mieszkanek wsi.

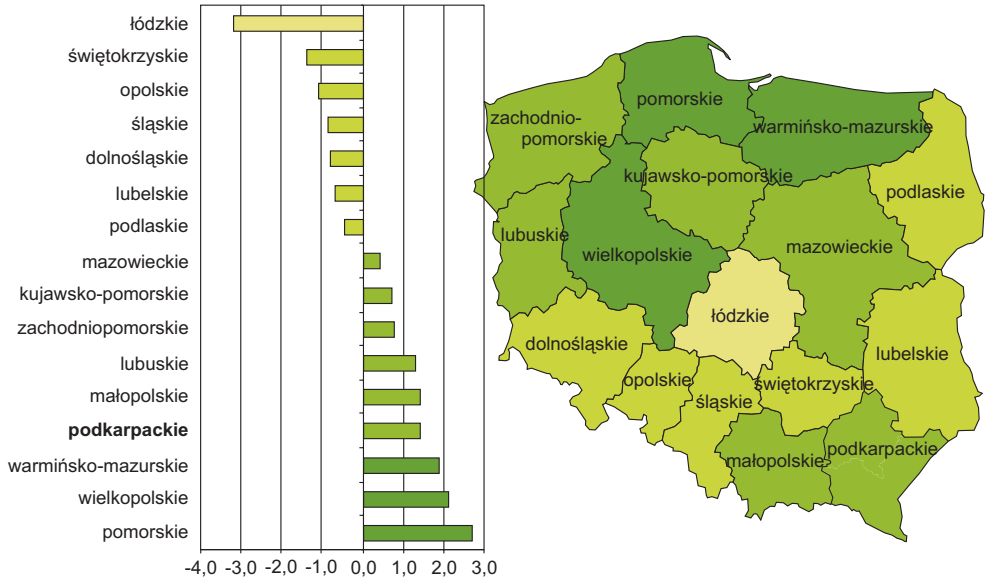
Poza przyczynami medycznymi, postęp w wydłużaniu się przeciętnego trwania życia należy przypisać pozytywnym zmianom w zachowaniach prozdrowotnych ludności. Szczególnie dotyczy to badań profilaktycznych wśród kobiet. Badania stanu zdrowia ludności przeprowadzone przez GUS w 1996 r. i 2004 r. wykazały, że odsetek kobiet w wieku 15 lat i więcej wykonujących badania cytologiczne zwiększył się ponad 3-krotnie (z 19,7% w 1996 r. do 63,5% w 2004 r.), a objętych badaniami mammograficznymi niemal 5-krotnie (odpowiednio z 6,4% do 30,3%).

Mimo tendencji wzrostowej, w województwie podkarpackim w porównaniu do średniej krajowej, nadal notowany jest niższy odsetek osób palących tytoń oraz pijących alkohol. W 2004 r. w podkarpackim codziennie paliło papierosy 13% kobiet w wieku 15 lat i więcej oraz 31% mężczyzn, podczas gdy w kraju odpowiednio 19% i 34%. Po alkohol sięgało 58% dorosłych mieszkanek Podkarpacia i 79% mężczyzn (w kraju – 67% i 83%), przy czym w okresie 8 lat dzielących oba badania stanu zdrowia, odsetek kobiet pijących alkohol zwiększył się o 7 pkt. proc., a mężczyzn o 4 pkt. proc. W porównaniu z danymi dla kraju, wśród mieszkańców województwa rzadziej występuje nadwaga lub otyłość, aczkolwiek w porównaniu z 1996 r. udział kobiet z nadwagą zwiększył się o 1,3 pkt. proc. i stanowił w 2004 r. 26,3% ogółu kobiet w wieku 15 lat i więcej, a odsetek mężczyzn w tym samym wieku z nadwagą wzrósł o 4,6 pkt. proc. do poziomu 32,2% w 2004 r.

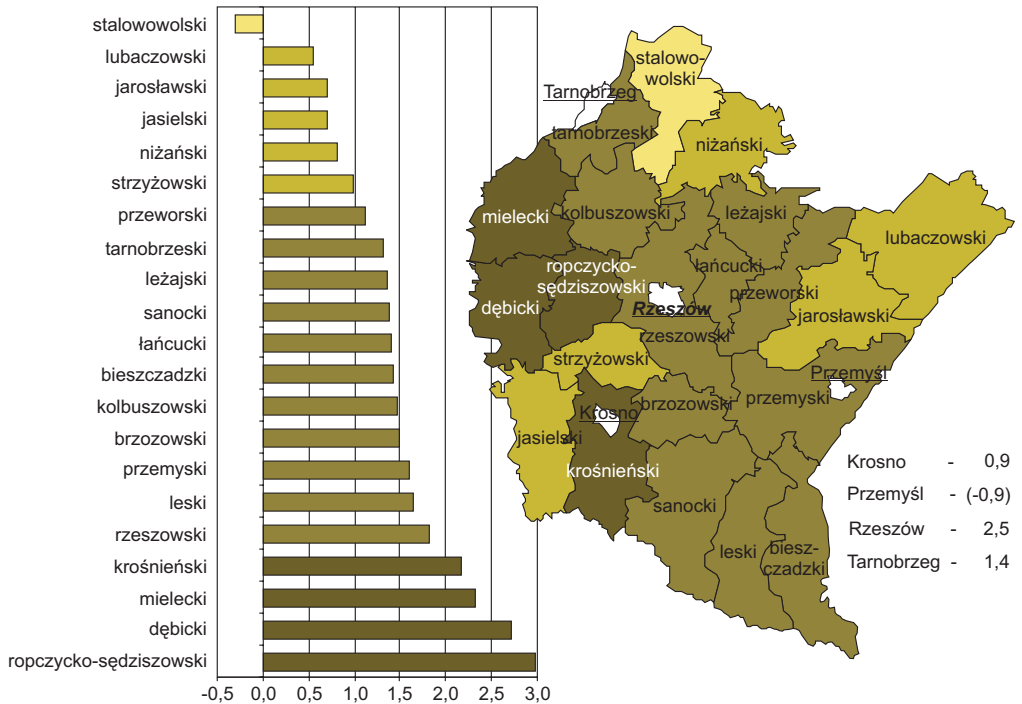
Mieszkańcy województwa podkarpackiego również rzadziej uskarżają się na długotrwałe problemy zdrowotne trwające co najmniej 6 miesięcy.

Wyniki wspomnianych badań, wykazały, że mieszkańcy Podkarpacia są bardziej zadowoleni ze swojego stanu zdrowia niż średnio w kraju – w 2004 r. stan zdrowia jako dobry lub bardzo dobry oceniło niemal 63% ludności, podczas gdy w kraju analogiczny wskaźnik wyniósł 61%.

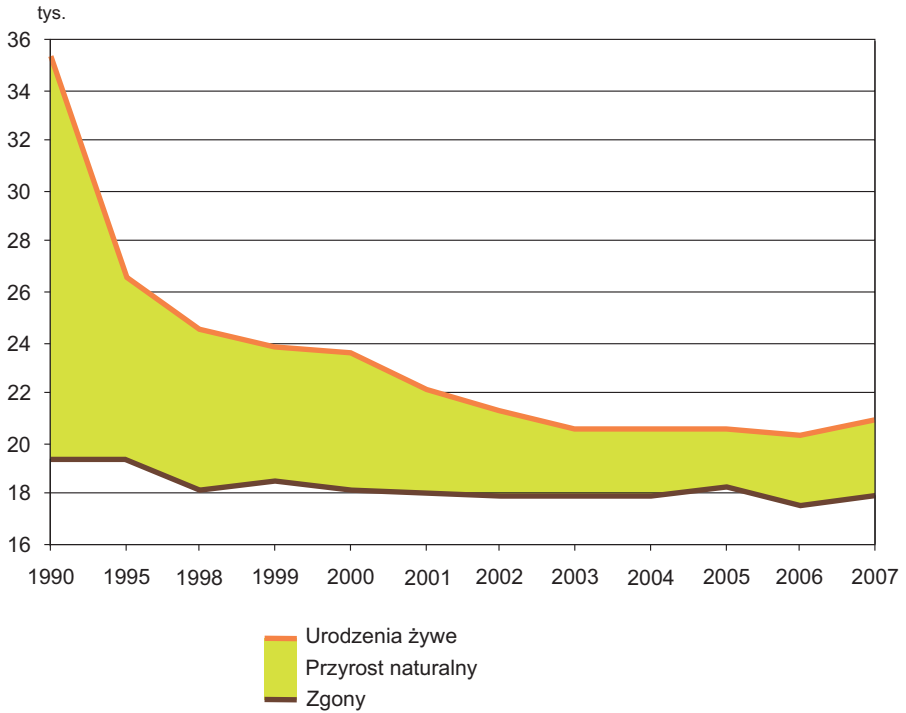
PRZYRÓST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2007 R.

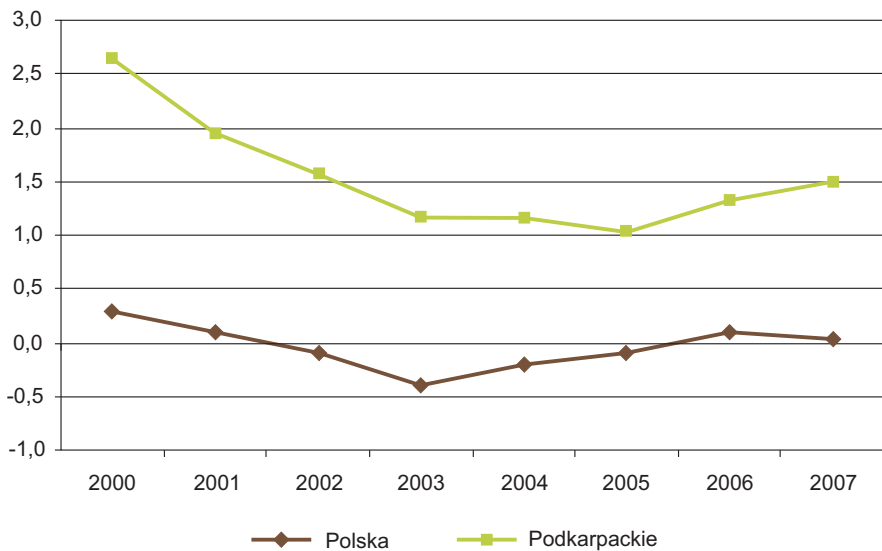
PRZYRÓST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW W 2007 R.

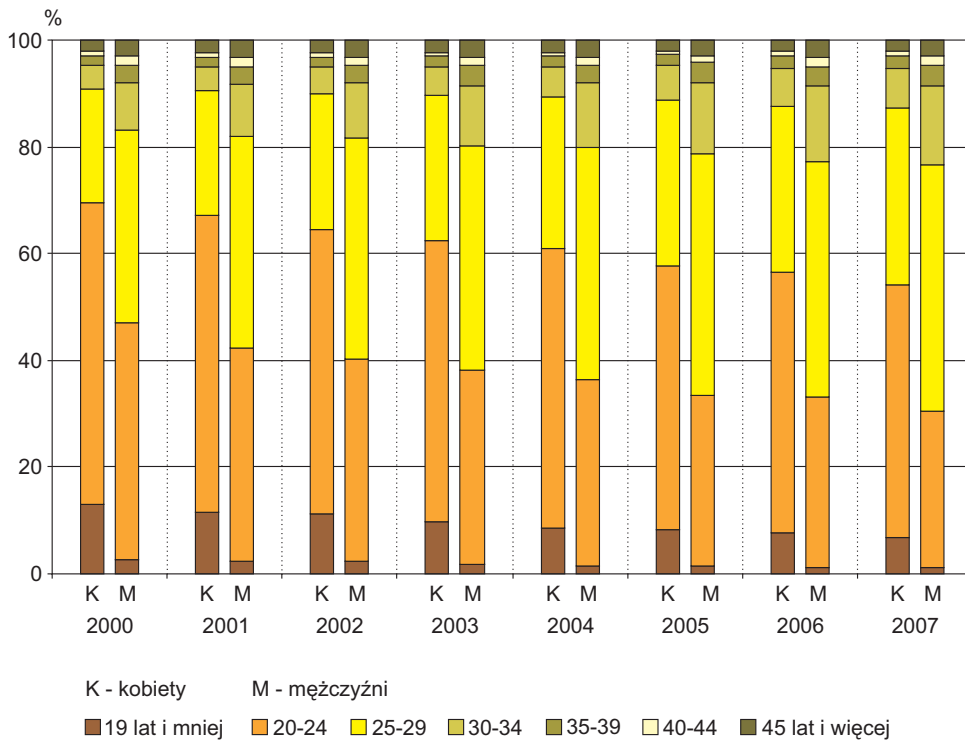
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

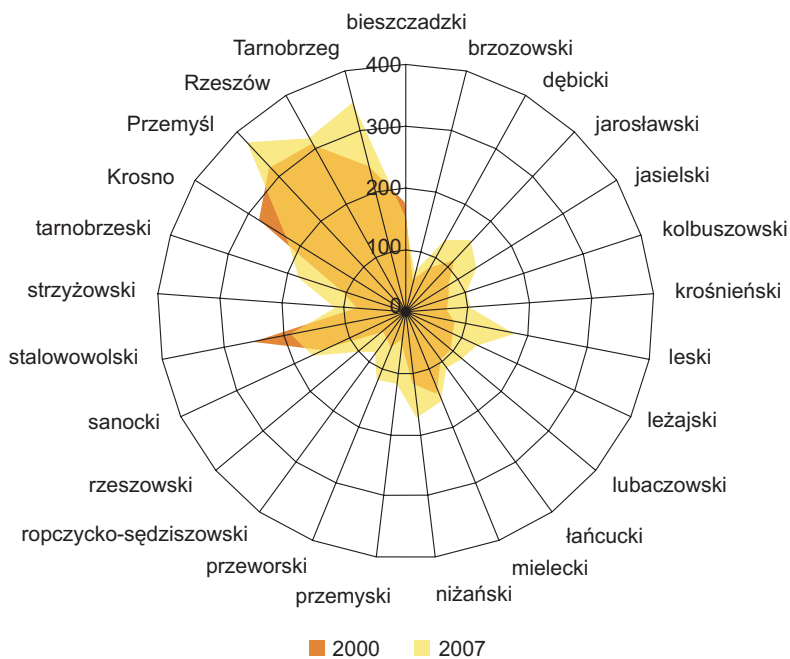
PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI

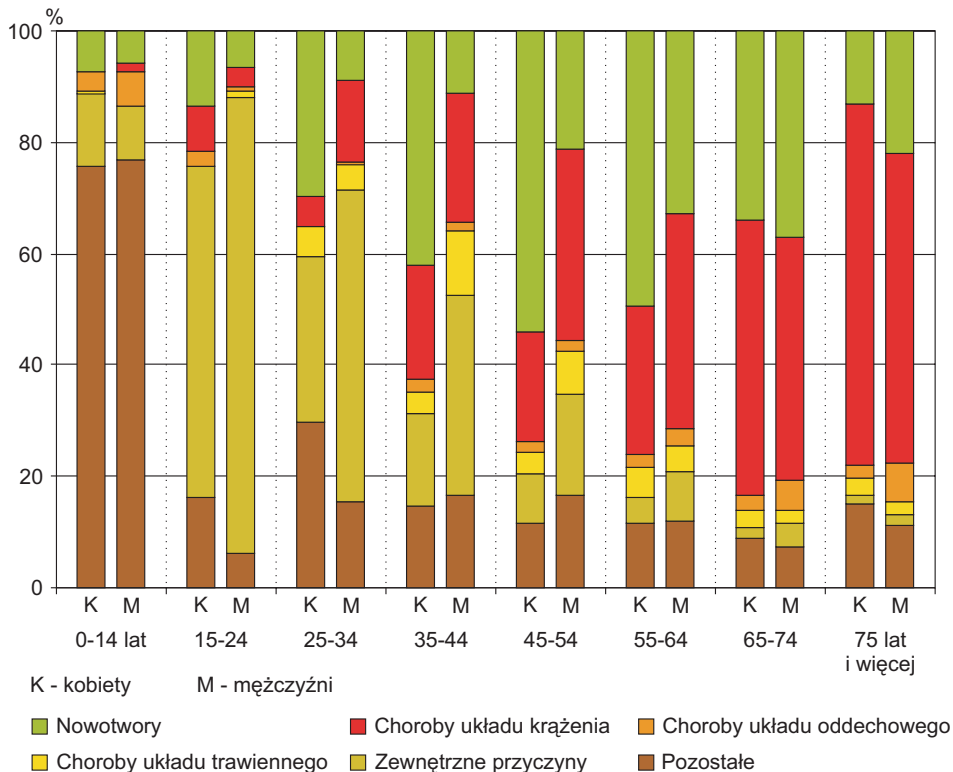
NOWOŻEŃCY WEDŁUG PŁCI I WIEKU

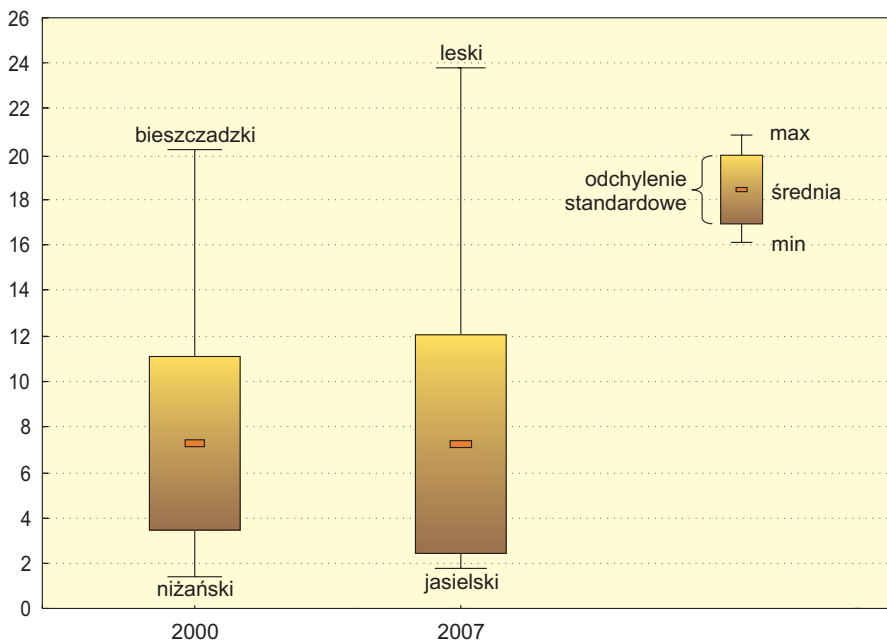
ROZWOODY NA 1000 NOWO ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW WEDŁUG POWIATÓW

STRUKTURA ZGONÓW WEDŁUG PRZYCZYŃ, PŁCI I GRUP WIEKU W 2006 R.

ZGONY NIEMOWLĄT NA 1000 URODZEŃ ŻYWYCH

III. MIGRACJE LUDNOŚCI

Migracje ludności obok przyrostu naturalnego są podstawowym czynnikiem kształtującym liczbę ludności i jej rozmieszczenie. W 2007 r. w województwie podkarpackim – podobnie jak w latach poprzednich – odpływ ludności (wymeldowania z pobytu stałego) przewyższał napływ ludności (zameldowania na pobyt stały), powodując spadek liczby ludności. Wielkość i kierunek migracji są najczęściej determinowane przez stopień rozwoju gospodarczego i ekonomiczną sytuację regionu. W 2007 r. odpływ ludności na pobyt stały wyniósł 29,4 tys. (w 2006 r. – 25,5 tys.), natomiast napływ – 26,2 tys. osób (w 2006 r. – 21,5 tys.). Wartość ujemnego salda migracji stałej zmniejszyła się z minus 3990 w 2006 r. do minus 3153 w 2007 r. W porównaniu do 2000 r. jest to liczba o ponad półtora razy większa. Główny udział w ujemnym saldzie migracji na Podkarpaciu w 2007 r. mają mieszkańcy miast (minus 2923), natomiast saldo migracji dla wsi jest ponad dziesięciokrotnie mniejsze (minus 230). Częściej na zmianę stałego pobytu decydowały się kobiety (50,8% ogółu migracji). Większy odsetek ogółu migracji w 2007 r. występował wśród mieszkańców wsi – 57% i był tylko nieznacznie mniejszy od notowanego w 2000 r. (57,5%).

W przeliczeniu na 1000 ludności współczynnik salda migracji w 2007 r. osiągnął wartość minus 1,5‰ i był o 0,4 pkt. promilowego mniejszy w porównaniu z rokiem poprzednim, co plasowało województwo podkarpackie na 10. miejscu w rankingu województw (dla całego kraju wynosił on minus 0,5‰). Dodatnią wartość tego współczynnika w 2007 r. zanotowano tylko w czterech województwach (największą w województwie mazowieckim). Z analizy zmian poziomu tego wskaźnika w przekroju powiatowym województwa podkarpackiego wynika, iż w 2007 r. w czterech powiatach

odnotowano dodatni wskaźnik salda migracji: w Rzeszowie – 3,2‰, oraz w powiatach: łańcuckim – 1,0‰, krośnieńskim – 0,9‰ i przemyskim – 0,3‰. Najgorzej sytuacja podstawiała się w Krośnie (minus 7,4‰) i powiecie bieszczadzkiem (minus 5,7‰).

W latach 2000-2007 w województwie podkarpackim notowano ujemne saldo migracji wewnętrznych. W 2007 r. osiągnęło największą wartość w analizowanym okresie (minus 2169) i było o 13,7% większe niż w roku poprzednim. Godnym zauważenia jest fakt, iż saldo migracji wewnętrznych dla wsi od 2001 r. jest dodatnie, jednak w stosunku do 2004 r. (kiedy osiągnęło największą wartość) zmniejszyło się o 1130 (do poziomu 179). Świadczy to o odpływie ludności ze wsi do miast. Począwszy od 2004 r. ubytek ludności w miastach zmniejsza się - ujemne saldo migracji sukcesywnie maleje (średniorocznie o 259 osób).

W 2007 r. na terenie województwa podkarpackiego (biorąc pod uwagę migrację wewnętrzną) zameldowano na pobyt stały 25,3 tys. osób – o 21,5% więcej niż 2006 r. W tym samym czasie liczba wymeldowań z pobytu stałego wyniosła 27,5 tys. osób – o 20,9% więcej niż w 2006 r. Wśród migracji wewnętrznych w 2007 r. zdecydowanie przeważały migracje wewnątrz-wojewódzkie, które stanowiły 83,8% ogółu migracji wewnętrznych. Zarówno między województwami, jak i wewnątrz województwa częściej przemieszczały się kobiety (odpowiednio: 53,1% i 51,2%). Ponad połowę migrantów (54%) stanowiły osoby zamężne i żonate.

Zarówno największy napływ, jak i odpływ w ramach migracji wewnętrznych w 2007 r. zanotowano w powiecie rzeszowskim i w Rzeszowie (odpowiednio: 3073 i 3129 dla powiatu rzeszowskiego oraz 2890 i 2316 dla Rzeszowa). W czterech powiatach województwa podkarpackiego odnotowano dodatnie saldo migracji wewnętrznych – Rzeszów (574), powiat krośnieński

(160), powiat łańcucki (95) i powiat przemyski (49). Największym ujemnym saldem charakteryzował się powiat stalowowolski (minus 341) oraz miasta: Krosno (minus 340) i Przemysł (minus 319).

Z analizy danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt stały według województw (ruch międzywojewódzki) wynika, że zarówno w 2000, jak i 2007 r. największy napływ ludności do województwa podkarpackiego następował z województw ościennych – małopolskiego i lubelskiego (w 2007 r. odpowiednio: 950 i 727). Najmniej osób zdecydowało się przenieść na stałe na Podkarpacie z województwa kujawsko-pomorskiego (2007 r. – 42 osoby). Największy odpływ mieszkańców województwa podkarpackiego obserwowany był do województwa małopolskiego i mazowieckiego (w 2007 r. odpowiednio: 1877 i 1255). Najmniej osób z Podkarpacia osiedliło się na stałe w województwie lubuskim (w 2007 r. – 52 osoby).

Na przestrzeni ostatnich 8 lat największy napływ osób migrujących odnotowano w przypadku migracji z miast na tereny wiejskie. W 2007 r. zanotowano 8225 takich przypadków, co stanowiło 32,5% ogółu napływu w migracjach wewnętrznych. W stosunku do 2000 r. oznacza to wzrost o 3 pkt. proc. W kierunku odwrotnym (napływ ze wsi do miast) w 2007 r. stwierdzono 6835 przypadków (o 1964 więcej niż w 2000 r.).

W województwie podkarpackim w 2007 r. na zmianę stałego zameldowania najczęściej decydowały się osoby z przedziałów wiekowych 25-29 lat oraz 30-34 lata. W sumie stanowiły one 31,3% ogółu napływu oraz 35,1% ogółu odpływu w migracjach wewnętrznych. W porównaniu z 2000 r. zauważalne jest przesunięcie w górę wieku osób, które z różnych powodów zdecydowały się na zmianę stałego pobytu. O ile w 2000 r. najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby z przedziału 25-29 lat, to kolejną pod względem liczebności grupę notowano dla przedziału 20-24 lata.

Zależność ta była widoczna zarówno dla osób, które meldowały się na pobyt stały, jak i wymeldowywały się z tego pobytu.

W latach 2000-2007 na Podkarpaciu zdecydowaną większość stanowiły migracje ludności wewnątrz województwa. W 2007 r. zanotowano 21,2 tys. tego typu przypadków (o 5,5 tys. więcej w porównaniu do 2000 r.). Największy napływ ludności na pobyt stały wystąpił w powiecie rzeszowskim - 2837, Rzeszowie – 2549 oraz powiecie jarosławskim – 1279. Również w tych powiatach obserwowany był największy ilościowy odpływ ludności z pobytu stałego (najwięcej w powiecie rzeszowskim - 2903), przy czym tylko dla Rzeszowa saldo migracji było dodatnie (738). Najmniej ludności zameldowano na pobyt stały w Tarnobrzegu – 175 i powiecie leskim – 199. W tym samym czasie również w tych powiatach zanotowano najmniej wymeldowań z pobytu stałego.

W porównaniu z 2000 r., na Podkarpaciu w 2007 r. nie zmienił się kierunek migracji wewnątrzwojewódzkich. Nadal najwięcej ludzi migruje z miasta na wieś. Na przestrzeni lat 2000-2007 liczba takich migracji wzrosła o ponad połowę (z 4568 na 6889 przypadków).

Analiza struktury wieku osób migrujących wewnątrz województwa w 2007 r. wskazuje, iż najliczniejsze grupy stanowią osoby z przedziału wieku 20-24 lata, 25-29 lat i 30-34 lata. Najwięcej osób zmieniło pobyt stały w wieku 25-29 lat (zarówno mężczyzn – 18,3% ogółu, jak i kobiet – 18,8% ogółu). Drugim pod względem liczebności migracji przedziałem wiekowym dla mężczyzn okazał się przedział 30-34 lata (13,9% ogółu), natomiast dla kobiet – 20-24 lata (15,3% ogółu). Tak jak w przypadku ogółu migracji wewnętrznych, osoby pozostające w związkach małżeńskich stanowiły największy odsetek migrujących na terenie województwa.

Na dynamikę i saldo migracji ogólnej wpływ wywiera także migracja zagraniczna. W latach 2000-2007 ujemne saldo tych migracji zostało ukształtowane głównie przez liczbę emigrantów.

Tabl. 23. Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Imigracja	433	335	421	531	706	738	717	909
mężczyźni	231	176	240	288	366	370	401	533
kobiety	202	159	181	243	340	368	316	376
Emigracja	683	828	997	817	791	1122	2800	1893
mężczyźni	370	466	538	446	414	616	1707	1264
kobiety	313	362	459	371	377	506	1093	629
Saldo migracji	-250	-493	-576	-286	-85	-384	-2083	-984
mężczyźni	-139	-290	-298	-158	-48	-246	-1306	-731
kobiety	-111	-203	-278	-128	-37	-138	-777	-253

W 2007 r. w województwie podkarpackim nastąpił znaczący spadek (o 32,4% w odniesieniu do 2006 r.) emigracji na pobyt stały. Fakt ten jest tym bardziej godny uwagi, ponieważ w 2006 r. nastąpił wzrost liczby osób na stałe opuszczających kraj aż o 149,6% w porównaniu z 2005 r. spowodowany otwarciem niektórych rynków pracy w Europie po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. W 2007 r. do Polski na pobyt stały z zagranicy przyjechało 909 imigrantów (o 192 więcej niż w roku poprzednim). Rosnąca z roku na rok

liczba osiedlających się na stałe osób z zagranicy nie jest jednak w stanie zrównoważyć emigracji. Stąd też ujemne saldo migracji zagranicznych w całym analizowanym okresie od 2000 r.

Analizując populację migrantów pod względem płci, stwierdza się przewagę mężczyzn zarówno wśród imigrantów, jak i emigrantów. W 2007 r. mężczyźni stanowili 58,6% przyjeżdżających do Polski oraz 66,8% opuszczających kraj na stałe. Odsetek mężczyzn wykazuje tendencję wzrostową w porównaniu do poprzednich lat.

Na wyjazd na stałe z kraju zdecydowanie częściej decydowali się mieszkańcy miast. W 2007 r. z podkarpackich miast wyjechały na stałe 1132 osoby, co stanowiło 59,8% ogółu emigrantów. Dla porównania, w 2000 r. i 2006 r. odsetek ten kształtował się na poziomach 76,4% i 61,6%. W miastach Podkarpacia osiedliło się 557 imigrantów - stanowili oni 61,3% ogółu osób z zagranicy, które zdecydowały się na pobyt stały w województwie podkarpackim.

Najliczniejszą grupę imigrantów w 2007 r. stanowiły osoby z przedziału wiekowego 25-29 lat (208 przypadków – 22,9% ogółu), wśród których 69,2% to mężczyźni, a 55,8% to mieszkańcy miast. Drugim w kolejności pod względem liczebności był przedział wieku 20-24 lata (16,1 % ogółu).

Z województwa podkarpackiego na wyjazd za granicę na pobyt stały decydowały się przede wszystkim osoby młode. Najwięcej emigrantów odnotowano w przedziale wiekowym 20-24 lata – 583. Stanowili oni ponad 30% wszystkich emigrantów. W tej grupie wiekowej aż 86,8% stanowili mężczyźni. Większość osób z tego przedziału wiekowego pochodziła z miast (55,1%). Kolejnym pod względem liczebności była grupa wiekowa 25-29 lat, w którym dominującą grupę stanowili mieszkańcy miast (62,8%).

Tabl. 24. Kierunki migracji zagranicznych ludności według wybranych krajów

Wyszczególnienie	Imigracja				Emigracja			
	2005	2006	2007		2005	2006	2007	
			ogółem	w tym męż- czyźni			ogółem	w tym męż- czyźni
Europa	428	430	605	353	497	1894	1224	876
w tym:								
Austria	12	13	14	9	28	81	74	43
Francja	62	80	47	29	41	68	57	39
Hiszpania	33	40	39	24	39	88	84	65
Irlandia	-	18	31	22	17	106	105	90
Niemcy	27	36	43	26	82	145	133	75
Wielka Brytania	30	119	299	191	182	1181	547	432
Ukraina	142	33	48	10	5	-	3	3
Włochy	51	44	36	16	52	111	109	50
Azja	31	12	9	7	3	2	3	3
Ameryka Płn. i Środkowa w tym Stany Zjednoczo- ne.....	274	261	384	169	610	885	657	381
Oceania	4	10	9	3	11	13	9	4

Jeżeli chodzi o geograficzne kierunki obierane przez podkarpackich emigrantów w latach 2005-2007 to można zauważyć, że w 2006 r. nastąpił gwałtowny wzrost wyjazdów na stałe do Wielkiej Brytanii. Wyjazdy te stanowiły 42,2% ogółu emigracji. W 2007 r. nastąpił spadek emigracji do Wielkiej Brytanii o ponad połowę (z 1181 na 547), przez co obniżył się znacznie ich procentowy udział w ogóle zagranicznych wyjazdów na stałe – do poziomu 28,9%. Tradycyjnie na Podkarpaciu notuje się duży procentowy udział wyjazdów na pobyt stały do Stanów Zjednoczonych, często wynikający z łączenia wielopokoleniowych rodzin emigrantów. W 2007 r. odsetek ten wyniósł 30,8% i był większy o 3,6 pkt. proc. w porównaniu do 2006 r.

Z pozostałych krajów, do których w 2007 r. najczęściej emigrowali mieszkańcy Podkarpacia należy wymienić Niemcy (133 osoby), Włochy (109 osób) oraz Irlandię (105 osób).

Wśród osób, które postanowiły osiedlić się na stałe w województwie podkarpackim w 2007 r. najwięcej pochodziło z Wielkiej Brytanii (299) i Stanów Zjednoczonych (240). Stanowili oni odpowiednio 32,9% i 26,4% ogółu wszystkich imigrantów. Na uwagę zasługuje znaczna liczba imigrantów z Ukrainy (48), którzy przybyli na Podkarpacie z zamiarem osiedlenia się na stałe. Wynika to prawdopodobnie z faktu bezpośredniego sąsiedztwa województwa podkarpackiego z Ukrainą.

Na przestrzeni analizowanego okresu województwo podkarpackie opuściło 192,9 tys. stałych mieszkańców. Współczynnik ruchliwości ludności w latach 2000-2007 wyniósł 92, co oznacza, że na 1000 mieszkańców 92 przeniosło się na stałe do innych województw lub za granicę. Średnio rocznie współczynnik ruchliwości osiągał wartość od 10 w latach 2000 i 2001 do 14 w 2007 r. Dotychczasowe miejsce zamieszkania częściej zmieniały kobiety – niemal w każdym roku współczynnik ruchliwości kobiet przekraczał o 1 współczynnik ruchliwości mężczyzn.

PODSUMOWANIE

W latach 2000-2007 w województwie podkarpackim nastąpiło zmniejszenie się liczby ludności. Pomimo utrzymującego się dodatniego przyrostu naturalnego, począwszy od 2005 r. pod wpływem ujemnego salda migracji stałych wystąpił ubytek rzeczywisty ludności.

W województwie, podobnie jak w kraju, nastąpiły zmiany w strukturze ludności w poszczególnych ekonomicznych grupach wieku. Zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, wzrósł natomiast w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Biorąc pod uwagę wiek środkowy ludności (medianę) można zauważyć, że następuje zjawisko starzenia się ludności. Na Podkarpaciu ludność ogółem zmniejszyła się, lecz jej średni wiek wyraźnie wzrósł. Średnioroczne tempo starzenia się ludności było większe w województwie niż w kraju.

Na przestrzeni lat 2000-2007 na Podkarpaciu sukcesywnie wzrastała liczba zawieranych związków małżeńskich. Ten pozytywny z punktu widzenia demograficznego trend był obserwowany także dla całego kraju, przy czym dopiero od 2005 roku. Liczba zawieranych małżeństw w przeliczeniu na tysiąc ludności w wieku 15 lat i więcej w analizowanym okresie była jednak wyższa niż przeciętnie w kraju. Najwięcej kobiet i mężczyzn wstępujących w związek małżeński legitymowało się wykształceniem średnim i wyższym, a świeżo poślubieni małżonkowie wykazywali się dużą homogenicznością (jednorodnością) pod względem wykształcenia. W ciągu ostatnich ośmiu lat nastąpiło przesunięcie wieku środkowego (mediany) zarówno kobiet, jak i mężczyzn wstępujących w związek małżeński (o 1,5 roku dla mężczyzn i 2,2 lata dla kobiet).

W analizowanym okresie coroczna liczba rozwodów była różna. Do 2006 r. ich liczba rosła, a następnie zaczęła maleć. Należy zaznaczyć, że wskaźnik natężenia rozwodów na Podkarpaciu jest jednym z najniższych w kraju. Najczęściej rozwód był orzekany w przypadku osób, które zawarły ze sobą związek małżeński w młodym wieku. Prawie trzykrotnie więcej rozwodów na 1000 nowo zawieranych małżeństw występowało w miastach niż na wsi. Niezmiennie największy odsetek rozwodzających się par stanowiły związki ze stażem od 5 do 9 lat.

Analizując urodzenia żywe w ostatnich latach można zauważyć, że następuje podwyższenie wieku kobiet w momencie narodzin pierwszego dziecka, co może odzwierciedlać rosnącą powściągliwość par co do samego faktu posiadania potomstwa. Wpływ na to może mieć niepewność towarzysząca młodym ludziom wchodzącym na rynek pracy co do warunków ich dalszego życia. Zmiany w źródłach utrzymania kobiet w powiązaniu ze wzrostem poziomem wykształcenia i średnim wiekiem matek pozwalają sądzić, że młodzi ludzie decydują się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia i stabilizacji ekonomicznej, a dopiero później na założenie rodziny i posiadanie dzieci. Na Podkarpaciu zwiększa się udział urodzeń pierwszego i drugiego dziecka, zmniejsza natomiast urodzeń kolejnych dzieci co oznacza zmniejszanie się wielkości rodzin.

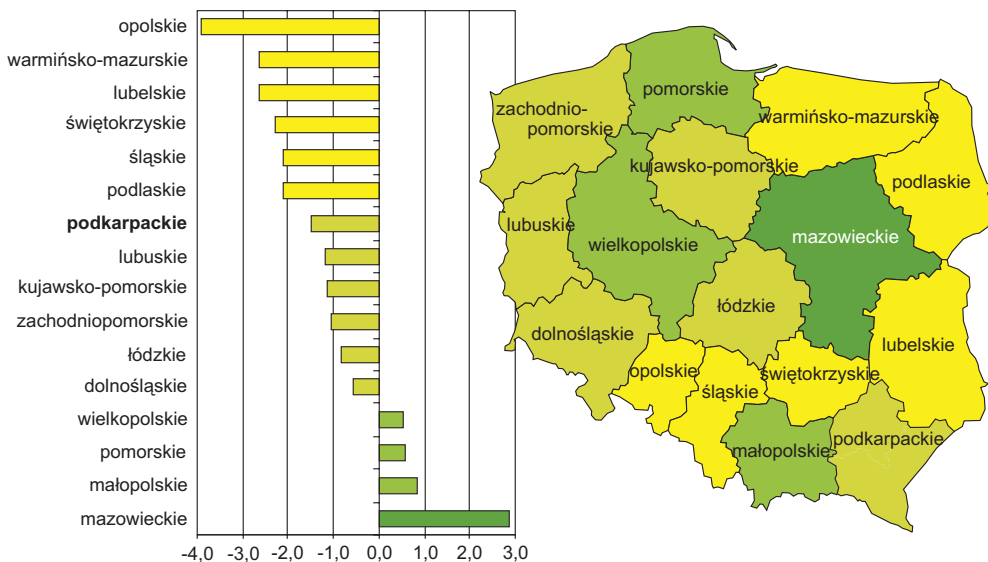
Ludność województwa podkarpackiego, tak jak i kraju, systematycznie starzeje się. Zjawisko to dotyczy zarówno mężczyzn jak i kobiet oraz w równym stopniu mieszkańców miast jak i wsi. Starzenie się społeczeństwa wynika ze współdziałających tendencji demograficznych m.in. malejącej średniej ilości dzieci przypadającej na kobietę, spadku płodności, zwiększającej się długości życia. Średnia liczba dzieci przypadających na kobietę systematycznie maleje i jest znacznie niższa od wskaźnika odnowy

pokoleń wynoszącego 2,1 koniecznego do stabilizacji liczby ludności przy braku imigracji. Współczynnik płodności, określany liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) w województwie podkarpackim zmniejszył się z 43,3 w 2000 r. do 38,3 w 2007 r. Mieszkańcy województwa podkarpackiego żyją dłużej niż w innych rejonach kraju. W odniesieniu do 2000 r. trwanie życia mężczyzn wydłużyło się 1,7 lat, a kobiet o 1,9.

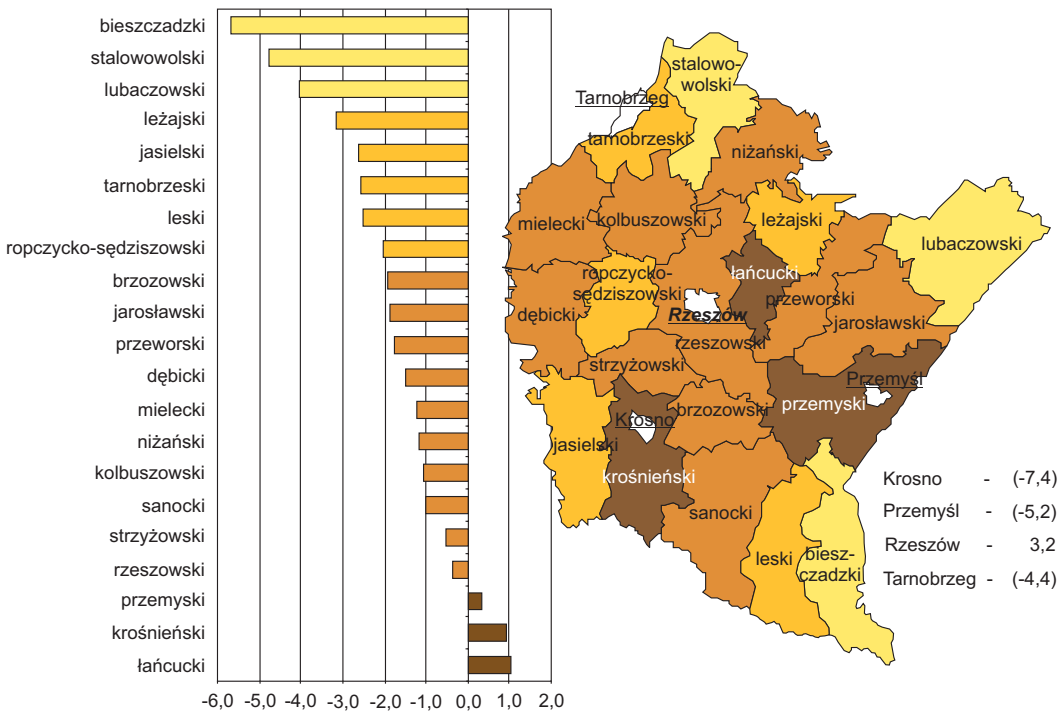
Wzrost udziału osób starszych, jest przede wszystkim wynikiem istotnych postępów w dziedzinie gospodarczej, społecznej i medycznej, które stwarzają ludności możliwość dłuższego życia w dobrych warunkach. Stopniowe osiągnięcie wieku emerytalnego przez pokolenie wyżu demograficznego, doprowadzi do znacznego wzrostu udziału osób starszych, które muszą być wspierane finansowo przez ludność w wieku produkcyjnym. Dlatego regiony ze zmniejszającą się liczbą ludności, w której skład wchodzi głównie osoby starsze będą musiały stawić czoła trudnościom w zakresie podaży podstawowych dóbr i usług publicznych, np: w zakresie ochrony zdrowia, mieszkań, zagospodarowania terenu miejskiego, usług transportowych i turystycznych. Zmianom demograficznym towarzyszą również istotne zmiany społeczne dotyczące składu rodziny, których przejawem jest wzrost liczby starszych osób żyjących samotnie. Powiększająca się liczba osób niesamodzielnych i w podeszłym wieku leży u źródeł nowych problemów ekonomicznych, społecznych, a nawet etycznych. Globalne przepływy migracyjne wpływają i nadal będą wywierać istotne oddziaływanie na poszczególne regiony. Imigracja może przejściowo złagodzić finansowy wpływ starzenia się społeczeństwa w przypadku gdy legalnie zatrudnieni imigranci będą opłacać składki w publicznych systemach emerytalnych. Ale tym samym aktywni zawodowo imigranci nabędą z czasem własne prawa do emerytury. Ich długoterminowy wkład w trwałą równowagę finansów

publicznych będzie zależeć od istnienia dobrze opracowanych systemów emerytalnych. Natomiast emigracja dużej liczby młodych dobrze wykształconych osób w przypadku niektórych regionów, może mieć negatywny wpływ na gospodarkę oraz perspektywy rozwoju społecznego.

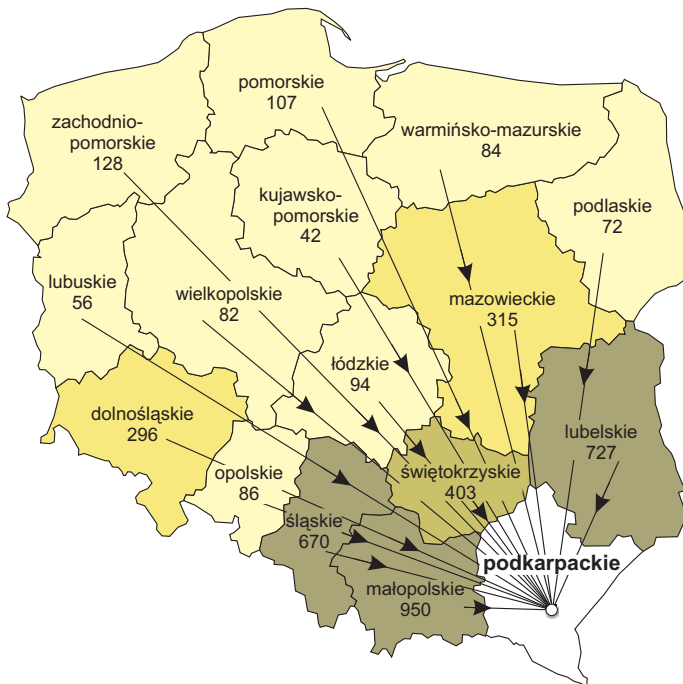
SALDO MIGRACJI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2007 R.

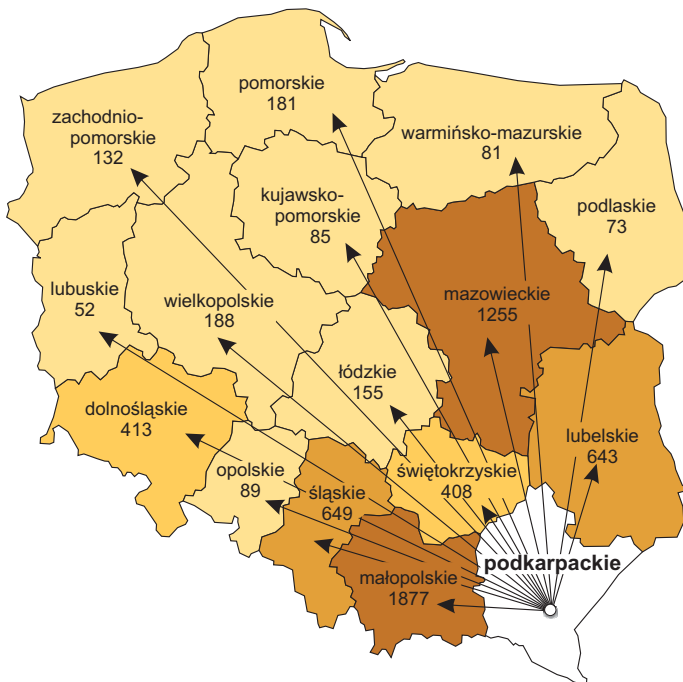
SALDO MIGRACJI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW W 2007 R.

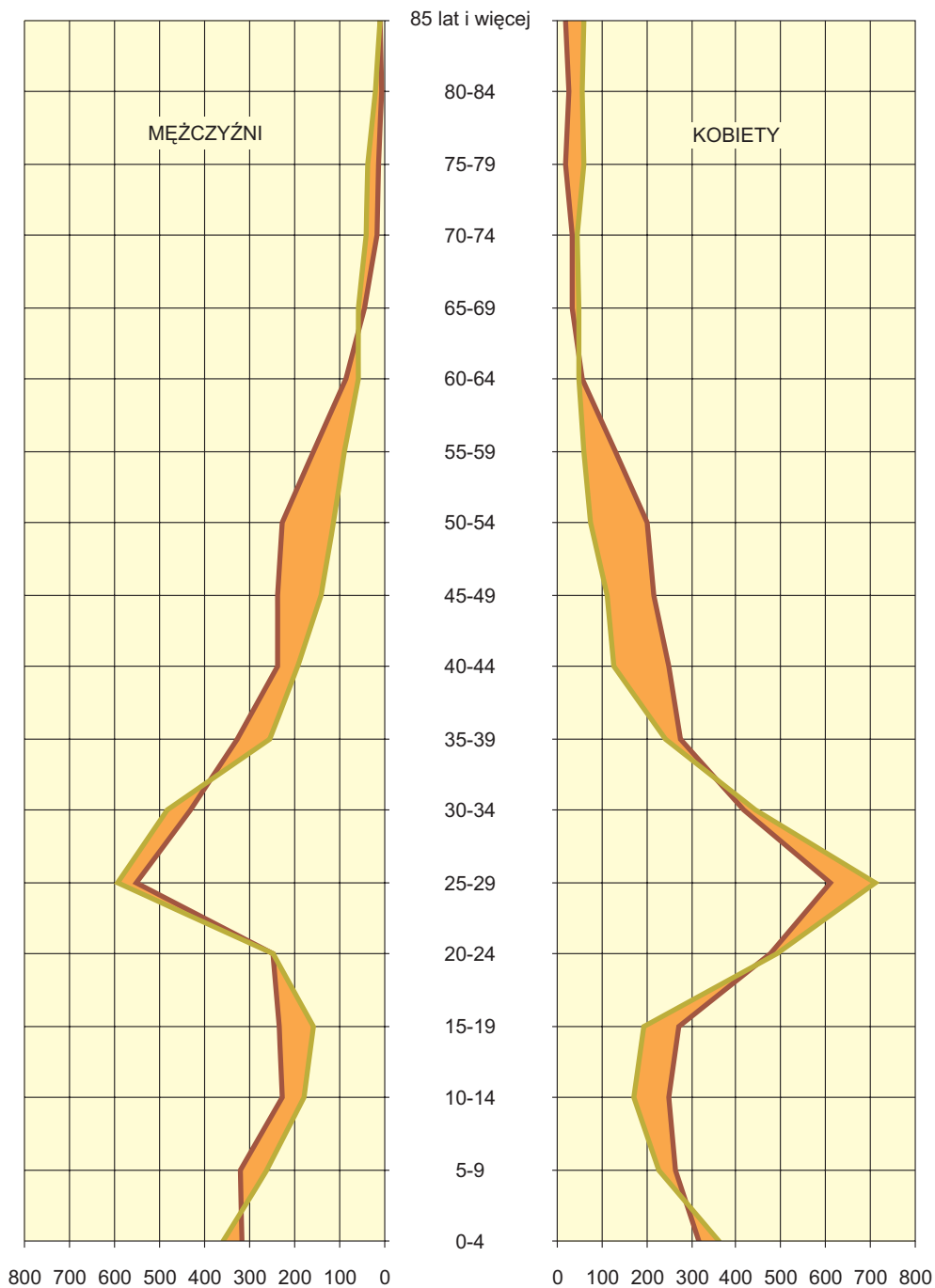
NAPŁYW MIGRANTÓW DO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO Z INNYCH WOJEWÓDZTW NA POBYT STAŁY W 2007 R.

ODPŁYW MIGRANTÓW Z WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO DO INNYCH WOJEWÓDZTW NA POBYT STAŁY W 2007 R.

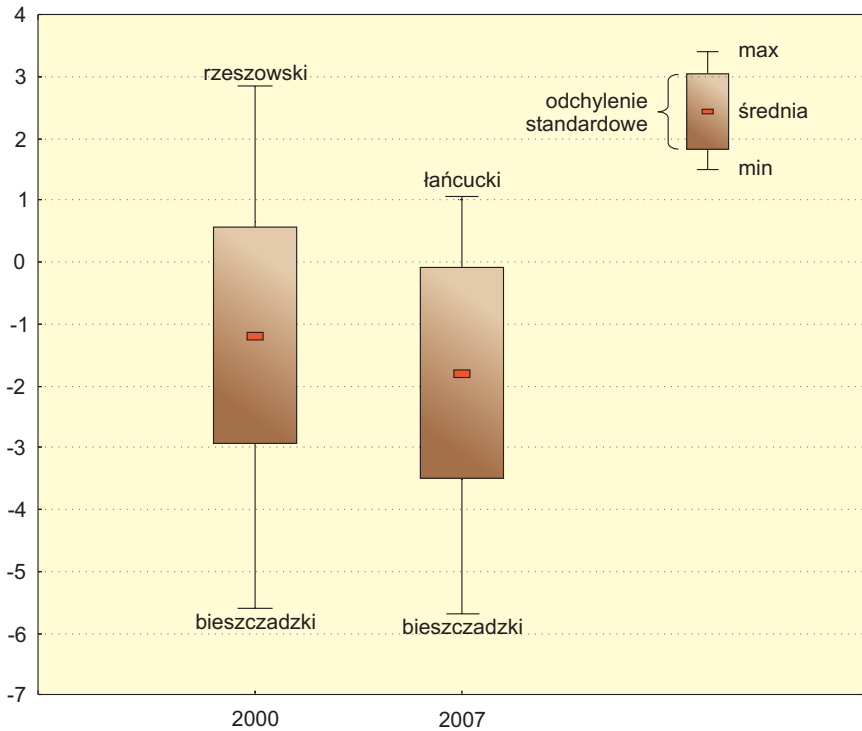

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2007 R.

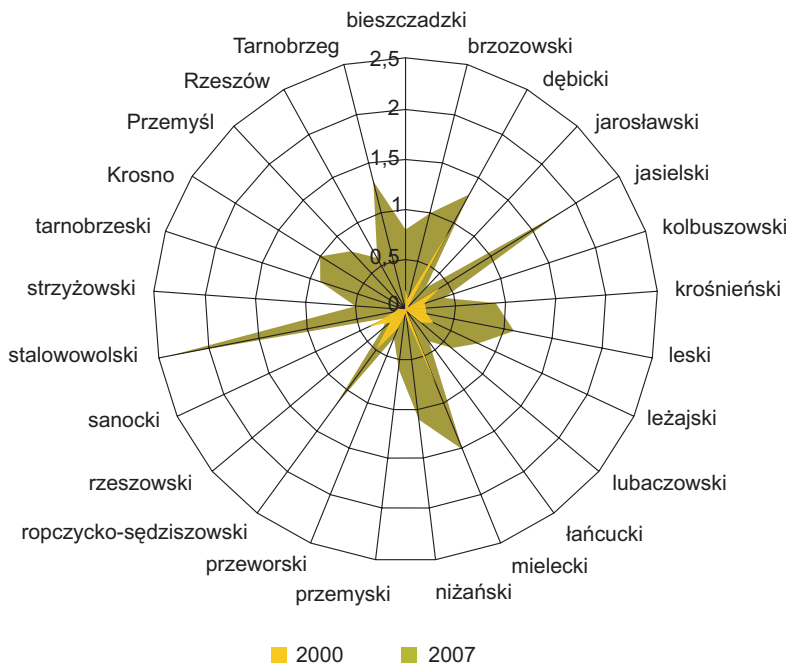

- Napływ do miast ze wsi
- Saldo migracji
- Odpływ z miast do wsi

SALDO MIGRACJI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI

EMIGRACJA NA POBYT STAŁY ZA GRANICĄ NA 1000 LUDNOŚCI

Tabl. 1/25. Ludność według płci i grup wieku
Stan w dniu 31 XII

Grupy wieku	Ogółem	W tym mężczyźni	Miasta		Wieś	
			razem	w tym mężczyźni	razem	w tym mężczyźni
<i>2000</i>						
Ogółem	2101375	1028616	854767	409920	1246608	618696
0-4 lat	124818	64198	42521	21862	82297	42336
5-9	152813	77847	53552	27275	99261	50572
10-14	180539	92398	71606	36581	108933	55817
15-19	193066	98613	85562	43377	107504	55236
20-24	167165	85585	72323	36590	94842	48995
25-29	153278	78262	60838	30832	92440	47430
30-34	136358	69313	51677	25310	84681	44003
35-39	142503	72926	58448	27831	84055	45095
40-44	156814	79462	72231	33889	84583	45573
45-49	149265	74353	73352	34639	75913	39714
50-54	122365	59644	57092	27137	65273	32507
55-59	80503	37826	34202	15896	46301	21930
60-64	89892	40955	35097	15494	54795	25461
65-69	86447	37546	32227	13784	54220	23762
70-74	73003	29574	24705	10203	48298	19371
75 lat i więcej	92546	30114	29334	9220	63212	20894
<i>2007</i>						
Ogółem	2097338	1025110	850665	406505	1246673	618605
0-4 lat	102126	52516	38283	19669	63843	32847
5-9	113645	58330	39843	20369	73802	37961
10-14	137458	70392	46944	24048	90514	46344
15-19	170345	86896	66009	33438	104336	53458
20-24	185701	94420	79288	39969	106413	54451
25-29	171822	88163	73362	37152	98460	51011
30-34	155698	79259	63770	32128	91928	47131
35-39	137837	70126	52764	26275	85073	43851
40-44	135828	68936	52782	25253	83046	43683
45-49	148262	74839	64152	29980	84110	44859
50-54	148862	73544	71010	32770	77852	40774
55-59	129401	62221	60944	28329	68457	33892
60-64	87263	40119	38659	17552	48604	22567
65-69	75802	33055	30549	12957	45253	20098
70-74	74815	30538	29015	11608	45800	18930
75 lat i więcej	122473	41756	43291	15008	79182	26748

Tabl. 2/26. Ludność według ekonomicznych grup wieku
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku			
		przed- produkcyjnym	produkcyjnym	poproduk- cyjnym	
Ogółem	2000	2101375	578421	1222021	300933
	2001	2104138	559202	1240945	303991
	2002	2105050	539421	1259784	305845
	2003	2097248	518010	1273011	306227
	2004	2097975	500614	1288202	309159
	2005	2098263	484527	1301539	312197
	2006	2097564	468683	1312640	316241
	2007	2097338	454089	1323015	320234
Miasta	2000	854767	220922	527976	105869
	2001	853881	209990	535992	107899
	2002	851644	199141	542685	109818
	2003	849217	188809	548900	111508
	2004	848719	181378	553370	113971
	2005	846826	174085	556276	116465
	2006	849937	168252	561455	120230
	2007	850665	162989	563714	123962
Wieś	2000	1246608	357499	694045	195064
	2001	1250257	349212	704953	196092
	2002	1253406	340280	717099	196027
	2003	1248031	329201	724111	194719
	2004	1249256	319236	734832	195188
	2005	1251437	310442	745263	195732
	2006	1247627	300431	751185	196011
	2007	1246673	291100	759301	196272

Tabl. 3/27. Małżeństwa zawarte i rozwiązane

Lata	Małżeństwa zawarte	Małżeństwa rozwiązane							Różnica między małżeństwami zawartymi i rozwiązanymi ^a	Małżeństwa istniejące w tys. ^b
		ogółem	przez śmierć		przez rozwód	na 1000 istniejących małżeństw				
			męża	żony		ogółem	przez śmierć	przez rozwód		
<i>Ogółem</i>										
2002	11097	9833	6135	2021	1677	20,2	16,7	3,4	535	487,9
2003	11510	9846	6060	2074	1712	20,1	16,6	3,5	1191	489,1
2004	11177	10310	6125	1967	2218	21,1	16,5	4,5	467	489,6
2005	11782	11016	6250	2080	2686	22,5	17,0	5,5	259	489,8
2006	12678	10123	5850	1972	2301	20,6	15,9	4,7	1550	491,4
2007	13766	10109	5865	2030	2214	20,5	16,0	4,5	2872	494,2
<i>Miasta</i>										
2002	4505	4078	2148	722	1208	20,4	14,3	6,0	-301	200,1
2003	4799	4087	2135	784	1168	20,4	14,6	5,8	-148	199,9
2004	4569	4403	2186	732	1485	22,1	14,6	7,5	-675	199,2
2005	4760	4742	2255	796	1691	23,9	15,4	8,5	-838	198,4
2006	5158	4409	2134	747	1528	22,2	14,5	7,7	-201	198,2
2007	5735	4476	2173	807	1496	22,5	15,0	7,5	472	198,7
<i>Wieś</i>										
2002	6592	5755	3987	1299	469	20,0	18,4	1,6	836	287,8
2003	6711	5759	3925	1290	544	19,9	18,0	1,9	1339	289,2
2004	6608	5907	3939	1235	733	20,3	17,8	2,5	1142	290,3
2005	7022	6274	3995	1284	995	21,5	18,1	3,4	1096	291,4
2006	7520	5714	3716	1225	773	19,5	16,9	2,6	1751	293,2
2007	8031	5633	3692	1223	718	19,1	16,6	2,4	2400	295,6

^a Po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych i wewnętrznych osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b Stan w dniu 31 XII.

Tabl. 4/28. Nowożeńcy według płci i poprzedniego stanu cywilnego prawnego

Wyszczególnienie	Ogółem	Kawalerowie	Wdowcy	Rozwiedzeni	Ogółem	Kawalerowie	Wdowcy	Rozwiedzeni
	w liczbach bezwzględnych				w odsetkach			
<i>2000</i>								
Ogółem	11719	11143	171	405	100,0	95,1	1,5	3,4
Panny	11214	10938	49	227	95,7	93,3	0,4	1,9
Wdowy	171	49	80	42	1,5	0,4	0,7	0,4
Rozwiedzone	334	156	42	136	2,9	1,3	0,4	1,2
<i>2001</i>								
Ogółem	11314	10740	155	419	100,0	94,9	1,4	3,7
Panny	10749	10497	39	213	95,0	92,8	0,3	2,0
Wdowy	190	59	82	49	1,7	0,5	0,7	0,4
Rozwiedzone	375	184	34	157	3,3	1,6	0,3	1,4
<i>2002</i>								
Ogółem	11097	10541	175	381	100,0	95,0	1,6	3,4
Panny	10556	10309	46	201	95,1	92,9	0,4	1,8
Wdowy	169	60	79	30	1,5	0,5	0,7	0,3
Rozwiedzone	372	172	50	150	3,4	1,5	0,5	1,4
<i>2003</i>								
Ogółem	11510	10931	151	428	100,0	95,0	1,3	3,7
Panny	10947	10678	41	228	95,1	92,8	0,4	2,0
Wdowy	157	47	76	34	1,4	0,4	0,7	0,3
Rozwiedzone	406	206	34	166	3,5	1,8	0,3	1,4
<i>2004</i>								
Ogółem	11177	10632	127	418	100,0	95,1	1,1	3,7
Panny	10648	10377	32	239	95,3	92,8	0,3	2,1
Wdowy	162	59	66	37	1,4	0,5	0,6	0,3
Rozwiedzone	367	196	29	142	3,3	1,8	0,3	1,3
<i>2005</i>								
Ogółem	11782	11212	119	451	100,0	95,2	1,0	3,8
Panny	11260	10945	38	277	95,6	92,9	0,3	2,4
Wdowy	129	42	59	28	1,1	0,4	0,5	0,2
Rozwiedzone	393	225	22	146	3,3	1,9	0,2	1,2
<i>2006</i>								
Ogółem	12678	11999	142	537	100,0	94,6	1,1	4,2
Panny	12028	11707	37	284	94,9	92,3	0,3	2,2
Wdowy	146	45	65	36	1,2	0,4	0,5	0,3
Rozwiedzone	504	247	40	217	4,0	1,9	0,3	1,7
<i>2007</i>								
Ogółem	13766	13041	148	577	100,0	94,7	1,1	4,2
Panny	13057	12691	45	321	94,8	92,2	0,3	2,3
Wdowy	181	64	75	42	1,3	0,5	0,5	0,3
Rozwiedzone	528	286	28	214	3,8	2,1	0,2	1,6

Tabl. 5/29. Separacje prawomocnie orzeczone i zniesione

Lata	Polska				Województwo podkarpackie			
	separacje orzeczone ^a			separacje zniesione	separacje orzeczone			separacje zniesione
	ogółem	miasta	wieś		ogółem	miasta	wieś	
2000	1340	1134	206	3	88	71	17	-
2001	2345	1957	388	8	124	86	38	-
2002	2649	2217	430	18	146	101	45	2
2003	3027	2517	510	24	147	95	52	-
2004	5891	4270	1620	26	554	284	270	1
2005	11600	7700	3899	51	823	397	426	2
2006	7978	5572	2404	129	459	232	227	5
2007	4927	3560	1363	215	261	134	127	6

^a W podziale terytorialnym nie uwzględniono separacji z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

Tabl. 6/30. Separacje orzeczone według liczby małoletnich^a dzieci

Lata	Ogółem	Separowane małżeństwa					Przecięt- na liczba dzieci z separo- wanych mał- żeństw ^b
		bez dzieci	o liczbie dzieci				
			1	2	3	4 i więcej	
<i>W liczbach bezwzględnych</i>							
2000	88	21	27	28	8	4	1,9
2001	124	31	47	33	6	7	1,7
2002	146	26	53	49	10	8	1,8
2003	147	42	41	38	21	5	1,9
2004	554	83	166	174	76	55	2,1
2005	823	107	271	242	121	82	2,1
2006	459	91	145	135	61	27	2,0
2007	261	60	77	77	27	20	2,0
<i>W odsetkach</i>							
2000	100,0	23,9	30,7	31,8	9,1	4,5	x
2001	100,0	25,0	37,9	26,6	4,8	5,6	x
2002	100,0	17,8	36,3	33,6	6,9	5,5	x
2003	100,0	28,6	27,9	25,9	14,3	3,4	x
2004	100,0	15,0	30,0	31,4	13,7	9,9	x
2005	100,0	13,0	32,9	29,4	14,7	10,0	x
2006	100,0	19,8	31,6	29,4	13,3	5,9	x
2007	100,0	23,0	29,5	29,5	10,3	7,7	x

^a Poniżej 18 lat. ^b Uwzględniono tylko małżeństwa z małoletnimi dziećmi.

Tabl. 7/31. Rozwody

Lata	Liczba rozwodów	Ogółem	Miasta	Wieś	Ogółem	Miasta	Wieś
		na 1000 ludności			na 1000 nowo zawartych małżeństw		

Polska

2000	42770	1,1	1,5	0,5	202,6	281,2	80,2
2001	45308	1,2	1,6	0,5	232,2	323,2	91,5
2002	45414	1,2	1,6	0,5	237,2	330,4	93,1
2003	48632	1,3	1,7	0,5	248,8	344,3	99,9
2004	56332	1,5	2,0	0,7	293,2	394,8	136,4
2005	67578	1,8	2,3	0,9	326,6	426,7	170,3
2006	71912	1,9	2,5	0,9	317,9	422,2	155,1
2007	66586	1,7	2,3	0,9	267,7	354,3	131,6

Województwo podkarpackie

2000	1495	0,7	1,3	0,3	127,6	229,6	58,7
2001	1546	0,7	1,3	0,4	136,6	237,7	69,8
2002	1677	0,8	1,4	0,4	151,1	268,1	71,1
2003	1712	0,8	1,4	0,4	148,7	243,4	81,1
2004	2218	1,1	1,8	0,6	198,4	325,0	110,9
2005	2686	1,3	2,0	0,8	228,0	355,3	141,7
2006	2301	1,1	1,8	0,6	181,5	296,2	102,8
2007	2214	1,1	1,8	0,6	160,8	260,9	89,4

Tabl. 8/32. Rozwody według liczby małoletnich^a dzieci

Wyszczególnienie	Ogółem	Rozwiedzone małżeństwa					Przecięt- na liczba dzieci z rozwie- dzionych mał- żeństw ^b
		bez dzieci	o liczbie dzieci				
			1	2	3	4 i więcej	
Ogółem 2000	1495	528	538	310	87	32	1,6
2001	1546	526	592	306	88	34	1,6
2002	1677	548	694	308	91	36	1,6
2003	1712	603	657	320	97	35	1,6
2004	2218	664	871	464	149	70	1,6
2005	2686	736	1057	607	196	90	1,7
2006	2301	816	883	444	117	41	1,6
2007	2214	831	866	390	102	25	1,5
Miasta 2000	1085	393	395	222	59	16	1,6
2001	1071	388	427	192	46	18	1,5
2002	1208	411	504	212	59	22	1,5
2003	1168	423	460	208	60	17	1,5
2004	1485	487	610	269	88	31	1,6
2005	1691	515	679	354	106	37	1,6
2006	1528	561	590	287	65	25	1,5
2007	1496	582	611	237	53	13	1,4
Wieś 2000	410	135	143	88	28	16	1,7
2001	475	138	165	114	42	16	1,8
2002	469	137	190	96	32	14	1,6
2003	544	180	197	112	37	18	1,7
2004	733	177	261	195	61	39	1,8
2005	995	221	378	253	90	53	1,8
2006	773	255	293	157	52	16	1,6
2007	718	249	255	153	49	12	1,6

^a Poniżej 18 lat. ^b Uwzględniono tylko małżeństwa z małoletnimi dziećmi.

Tabl. 9/33. Dzieci z rozwiedzionych małżeństw pozostające na utrzymaniu

Wyszczególnienie	Ogółem	Wiek dzieci w latach ukończonych			
		0-2 lata	3-6	7-15	16-17
<i>Ogółem</i>					
2000	1567	149	331	943	144
2001	1639	178	395	939	127
2002	1745	199	433	982	131
2003	1745	175	414	1026	130
2004	2551	220	556	1525	250
2005	3271	268	737	1925	341
2006	2304	223	592	1273	216
2007	2065	207	523	1142	193
<i>Dzieci z rodzin jednodziennych</i>					
2000	538	86	150	247	55
2001	592	99	172	268	53
2002	694	118	211	305	60
2003	657	94	207	310	46
2004	871	116	249	420	86
2005	1057	136	311	495	115
2006	883	114	291	397	81
2007	866	107	268	420	71
<i>Dzieci z rodzin dwudziennych</i>					
2000	620	46	118	398	58
2001	612	48	138	386	40
2002	616	52	133	392	39
2003	640	57	133	399	51
2004	928	58	170	605	95
2005	1214	76	249	763	126
2006	888	69	196	537	86
2007	780	69	173	472	66
<i>Dzieci z rodzin trzydziennych</i>					
2000	261	11	42	194	14
2001	264	17	51	176	20
2002	273	19	57	173	24
2003	291	16	53	199	23
2004	447	24	78	304	41
2005	588	30	101	391	66
2006	351	26	66	232	27
2007	306	25	60	185	36
<i>Dzieci z rodzin czterodziennych</i>					
2000	148	6	21	104	17
2001	171	14	34	109	14
2002	162	10	32	112	8
2003	157	8	21	118	10
2004	305	22	59	196	28
2005	412	26	76	276	34
2006	182	14	39	107	22
2007	113	6	22	65	20

Tabl. 10/34. Rozwody^a według decyzji sądu o wykonywaniu władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi^b dziećmi

Wyszczególnienie	Ogółem	Władzę rodzicielską powierzono				Dziecko powierzono ^d		Inne przypadki powierzenia opieki
		matce	ojcu	razem matce i ojcu	oddzielnie matce i oddzielnie ojcu ^c	rodzinie zastępczej	placówce wychowawczej	
2000	967	331	36	581	8	7	2	2
2001	1020	351	35	615	6	2	10	1
2002	1129	390	35	683	7	10	2	2
2003	1109	323	34	729	4	15	4	-
2004	1554	471	41	1015	12	12	1	2
2005	1950	746	70	1109	3	9	8	5
2006	1485	431	53	981	7	10	3	-
2007	1383	353	41	969	7	9	3	1

^a Uwzględniono małżeństwa, które miały małoletnie dzieci. ^b Poniżej 18 lat. ^c Jeżeli dwoje lub więcej dzieci. ^d Przy ograniczeniu władzy rodzicielskiej.

Tabl. 11/35. Rozwody według orzeczenia o winie stron

Lata	Ogółem	Orzeczenie o winie			
		wina męża	wina żony	wina obu stron	bez orzeczenia o winie
<i>W liczbach bezwzględnych</i>					
2000	1495	435	44	72	944
2001	1546	395	59	84	1008
2002	1677	428	72	85	1092
2003	1712	424	62	76	1150
2004	2218	604	80	107	1427
2005	2686	808	75	134	1669
2006	2301	562	90	98	1551
2007	2214	489	77	109	1539
<i>W odsetkach</i>					
2000	100,0	29,1	2,9	4,8	63,1
2001	100,0	25,5	3,8	5,4	65,2
2002	100,0	25,5	4,3	5,1	65,1
2003	100,0	24,8	3,6	4,4	67,2
2004	100,0	27,2	3,6	4,8	64,3
2005	100,0	30,1	2,8	5,0	62,1
2006	100,0	24,4	3,9	4,3	67,4
2007	100,0	22,1	3,5	4,9	69,5

Tabl. 12/36. Urodzenia

Wyszczególnienie	Ogółem	Żywe			Martwe	
		razem	małżeńskie	poza- małżeńskie		
Ogółem	2000	23716	23584	22100	1484	132
	2001	22239	22136	20660	1476	103
	2002	21414	21313	19800	1513	101
	2003	20599	20519	18954	1565	80
	2004	20624	20533	18869	1664	91
	2005	20622	20525	18635	1890	97
	2006	20384	20281	18395	1886	103
	2007	21056	20967	18920	2047	89
Chłopcy	2000	12187	12109	11370	739	78
	2001	11346	11289	10562	727	57
	2002	11052	11010	10226	784	42
	2003	10626	10597	9758	839	29
	2004	10536	10486	9595	891	50
	2005	10702	10652	9705	947	50
	2006	10490	10435	9448	987	55
	2007	10824	10772	9736	1036	52
Dziewczęta ...	2000	11529	11475	10730	745	54
	2001	10893	10847	10098	749	46
	2002	10362	10303	9574	729	59
	2003	9973	9922	9196	726	51
	2004	10088	10047	9274	773	41
	2005	9920	9873	8930	943	47
	2006	9894	9846	8947	899	48
	2007	10232	10195	9184	1011	37
Miasta	2000	8146	8105	7354	751	41
	2001	7633	7598	6855	743	35
	2002	7449	7416	6624	792	33
	2003	7362	7332	6530	802	30
	2004	7442	7412	6576	836	30
	2005	7642	7604	6592	1012	38
	2006	7593	7559	6562	997	34
	2007	7948	7918	6882	1036	30
Wieś	2000	15570	15479	14746	733	91
	2001	14606	14538	13805	733	68
	2002	13965	13897	13176	721	68
	2003	13237	13187	12424	763	50
	2004	13182	13121	12293	828	61
	2005	12980	12921	12043	878	59
	2006	12791	12722	11833	889	69
	2007	13108	13049	12038	1011	59

Tabl. 13/37. Wiek środkowy (mediana) matek^a w 2007 r.

Wykształcenie	Ogółem	Kolejność urodzenia dziecka u matki							
		1	2	3	4	5	6	7	8 i dal- sze

Polska

Ogółem	27,9	25,8	29,3	31,7	33,5	34,8	36,1	37,0	38,1
Wyższe	29,4	28,1	31,0	33,7	36,0	37,7	38,1	38,8	41,0
Policealne	27,8	25,7	29,8	33,1	34,3	35,0	33,8	37,8	42,5
Średnie	26,7	24,4	28,7	32,0	34,6	36,0	37,2	38,1	39,8
Zasadnicze zawodowe	27,9	24,2	28,1	31,2	33,4	35,1	36,5	37,1	38,5
Gimnazjalne	18,7	18,6	19,9	20,5	21,0	-	-	-	-
Podstawowe	26,1	21,2	25,4	28,7	31,2	33,0	34,9	36,0	36,9
Niepełne podstawowe	24,6	19,8	24,8	27,8	30,5	28,8	28,7	34,5	26,0

Województwo podkarpackie

Ogółem	27,9	25,4	29,0	31,9	33,9	35,4	36,7	37,5	37,7
Wyższe	29,0	27,7	30,2	33,3	35,3	37,8	35,5	38,5	38,5
Policealne	27,1	25,1	29,3	31,0	33,7	35,0	-	-	45,5
Średnie	26,6	23,9	28,3	31,9	34,7	35,2	37,8	39,0	40,0
Zasadnicze zawodowe	29,3	24,7	28,5	31,8	33,6	35,6	36,4	37,2	37,6
Gimnazjalne	18,6	18,5	19,7	20,7	-	-	-	-	-
Podstawowe	26,8	21,5	25,0	29,3	31,3	34,1	36,4	36,7	37,2
Niepełne podstawowe	19,8	19,5	20,0	-	-	-	-	-	-

^a Wiek matek w momencie urodzenia kolejnego dziecka, który połowa matek już przekroczyła, a którego druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Tabl. 14/38. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka^a i wieku matki

Wiek matki	Ogółem	Kolejność urodzenia dziecka u matki				
		1	2	3	4	5 i więcej
<i>2000</i>						
Ogółem	23584	10152	6993	3402	1584	1452
14 lat i mniej	4	4	-	-	-	-
15-19	1336	1237	94	5	-	-
20-24	7501	5172	1910	340	68	11
25-29	7975	3007	3140	1264	392	171
30-34	4210	556	1429	1150	576	499
35-39	2007	148	358	537	423	541
40-44	527	26	60	105	118	218
45-49	24	2	2	1	7	12
<i>2007</i>						
Ogółem	20967	9831	6986	2605	899	646
14 lat i mniej	1	1	-	-	-	-
15-19	912	833	74	5	-	-
20-24	5101	3702	1192	183	22	2
25-29	7571	3804	2858	688	167	54
30-34	5099	1228	2322	1031	335	183
35-39	1823	215	469	587	286	266
40-44	431	48	70	101	84	128
45-49	29	-	1	10	5	13

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

Tabl. 15/39. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i poziomu wykształcenia matki^a

Wykształcenie	Ogółem	Kolejność urodzenia dziecka u matki				
		1	2	3	4	5 i więcej
<i>2000</i>						
Ogółem	23584	10152	6993	3402	1584	1452
Wyższe	2764	1441	914	279	93	37
Policealne	502	237	156	66	32	11
Średnie	9814	4692	2939	1326	501	355
Zasadnicze zawodowe	8244	2887	2481	1407	718	751
Podstawowe	2228	881	494	320	238	295
Niepełne podstawowe	14	8	2	1	1	2
<i>2007</i>						
Ogółem	20967	9831	6986	2605	899	646
Wyższe	6080	3292	2209	470	84	25
Policealne	411	221	130	41	14	5
Średnie	8670	4292	2900	1012	307	159
Zasadnicze zawodowe	4347	1302	1458	878	387	322
Gimnazjalne	422	381	33	8	-	-
Podstawowe	1001	323	249	191	106	132
Niepełne podstawowe	5	5	-	-	-	-

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka oraz wykształcenia matki nie uwzględniono urodzeń o niustalanej kolejności urodzenia oraz niustalonego wykształcenia matki.

Tabl. 16/40. Płodność kobiet

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007		
								ogółem	miasta	wieś
<i>Polska</i>										
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:										
15-49	37,5	36,0	35,2	35,1	35,8	36,8	38,1	39,8	37,5	43,4
15-19	17,0	15,8	15,2	14,5	13,8	13,5	13,9	14,8	13,8	16,0
20-24	83,3	74,3	68,4	64,1	60,9	58,7	57,7	58,2	49,0	71,7
25-29	94,6	89,9	88,8	88,1	89,1	90,3	91,1	91,7	85,3	103,3
30-34	51,7	51,8	51,8	52,9	55,5	59,2	62,8	67,0	67,2	66,4
35-39	21,4	21,2	21,4	20,9	21,9	22,7	24,0	25,9	25,4	26,6
40-44	4,8	4,7	4,7	4,6	4,8	4,8	4,9	5,2	4,6	6,2
45-49	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
<i>Województwo podkarpackie</i>										
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:										
15-49	43,3	39,5	38,8	37,4	37,4	37,3	36,9	38,3	34,6	40,8
15-19	14,2	12,5	13,2	11,7	11,2	11,1	11,3	10,7	9,5	11,5
20-24	88,2	75,6	71,2	64,8	60,9	57,3	54,2	54,1	43,0	62,2
25-29	106,0	94,7	94,4	92,9	92,3	91,5	89,0	90,5	83,6	95,6
30-34	62,7	59,3	61,1	59,2	60,2	60,8	62,6	66,9	65,7	67,7
35-39	28,5	26,6	25,7	24,9	26,2	26,8	25,6	27,1	26,1	27,7
40-44	6,8	6,0	6,4	6,1	5,9	6,3	6,0	6,4	5,1	7,4
45-49	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5

Tabl. 17/41. Zgony według płci

Wyszczególnienie	Ogółem			W tym niemowlęta			
	ogółem	mężczyźni	kobiety	razem	chłopcy	dziewczęta	
Ogółem	2000	18129	9493	8636	169	86	83
	2001	18036	9581	5455	150	91	59
	2002	17970	9583	8387	147	81	66
	2003	17923	9431	8492	158	83	75
	2004	17965	9571	8394	148	89	59
	2005	18289	9784	8505	149	78	71
	2006	17563	9363	8200	141	90	51
	2007	17910	9471	8439	126	66	60
Miasta	2000	6351	3283	3068	62	32	30
	2001	6292	3329	2963	51	24	27
	2002	6200	3293	2907	48	26	22
	2003	6285	3278	3007	56	27	29
	2004	6249	3306	2943	69	41	28
	2005	6505	3508	2997	60	28	32
	2006	6222	3318	2904	66	38	28
	2007	6447	3393	3054	44	19	25
Wieś	2000	11778	6210	5568	107	54	53
	2001	11744	6252	5492	99	67	32
	2002	11770	6290	5480	99	55	44
	2003	11638	6153	5485	102	56	46
	2004	11716	6265	5451	79	48	31
	2005	11784	6276	5508	89	50	39
	2006	11341	6045	5296	75	52	23
	2007	11463	6078	5385	82	47	35

Tabl. 18/42. Zgony według grup wieku i płci

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	W							
			0 lat ^a	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
			na 100 tys.							
1	Ogółem 2000	858	717	19	15	19	46	70	74	108
2	2001	842	678	31	20	17	44	61	63	109
3	2002	849	690	27	15	18	38	66	68	100
4	2003	850	770	27	13	17	40	60	62	92
5	2004	852	694	26	15	20	39	59	74	103
6	2005	868	726	19	11	20	51	57	70	86
7	2006	834	695	24	16	20	43	57	54	85
8	2007	850	601	26	12	19	45	54	61	77
9	Mężczyźni ... 2000	917	710	21	20	24	66	109	125	165
10	2001	912	806	39	29	21	65	99	94	170
11	2002	926	736	35	18	22	53	96	106	156
12	2003	915	783	32	14	20	59	99	100	135
13	2004	928	808	27	17	24	49	92	116	163
14	2005	949	732	16	11	13	75	95	114	136
15	2006	909	862	19	14	25	65	92	86	139
16	2007	920	613	36	10	25	64	87	102	115
17	Kobiety 2000	802	723	18	10	13	25	29	21	48
18	2001	775	544	21	10	13	22	21	31	45
19	2002	776	641	19	13	13	22	35	29	41
20	2003	789	756	22	11	14	20	19	23	46
21	2004	780	573	26	13	15	29	24	31	41
22	2005	790	719	22	11	27	25	17	23	34
23	2006	762	518	30	17	15	21	20	19	28
24	2007	784	589	15	14	13	25	20	17	37

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

wieku											Lp.
35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 lat i więcej	
ludności danej płci i grupy wieku											
165	276	433	643	920	1540	2290	3536	5825	9389	19288	1
143	243	400	628	953	1451	2239	3331	5726	8793	20852	2
127	218	422	586	957	1387	2166	3394	5554	9106	20064	3
140	252	376	620	951	1345	2129	3366	5412	8956	20153	4
160	237	396	631	931	1409	2038	3057	5232	8780	20302	5
134	238	400	583	917	1344	1988	3155	5361	8728	19880	6
144	225	406	599	859	1252	1930	2939	4927	8156	17429	7
126	223	356	562	872	1277	1863	2868	4794	8535	17230	8
250	408	645	950	1357	2343	3480	4804	7884	11890	21009	9
211	360	602	970	1437	2254	3374	4898	7441	10856	23129	10
199	329	628	868	1482	2237	3266	4829	7636	11657	22856	11
214	392	555	913	1443	2018	3276	4823	7223	11000	22371	12
257	352	620	935	1473	2157	3100	4423	7052	11013	22416	13
197	373	611	905	1411	2045	3024	4615	7392	11079	22626	14
225	319	609	912	1307	1927	2925	4300	6701	10254	18754	15
192	336	536	831	1288	1959	2871	4387	6460	10846	18294	16
75	140	223	353	534	868	1377	2683	4723	8212	18663	17
71	122	199	302	522	780	1377	2259	4789	7794	19990	18
51	104	216	314	488	675	1324	2407	4411	7930	19066	19
64	107	197	337	510	783	1250	2362	4393	8021	19378	20
60	116	172	336	442	783	1223	2116	4186	7753	19565	21
69	99	188	271	468	759	1188	2153	4169	7651	18897	22
62	127	199	295	447	685	1159	2009	3869	7185	16946	23
58	105	174	301	486	700	1081	1827	3791	7443	16840	24

Tabl. 19/43. Zgony na 1000 ludności

Wyszczególnienie	Polska		Województwo podkarpackie	
	ogółem	w tym niemowląt ^a	ogółem	w tym niemowląt ^a
Ogółem 2000	9,6	8,1	8,6	7,2
2001	9,5	7,7	8,5	6,8
2002	9,4	7,5	8,5	6,9
2003	9,6	7,0	8,5	7,7
2004	9,5	6,8	8,5	7,2
2005	9,7	6,4	8,7	7,3
2006	9,7	6,0	8,3	7,0
2007	9,9	6,0	8,5	6,0
Miasta 2000	9,3	8,3	7,4	7,7
2001	9,1	7,7	7,4	6,7
2002	9,1	7,9	7,3	6,5
2003	9,2	7,2	7,4	7,6
2004	9,3	7,1	7,3	9,3
2005	9,4	6,3	7,7	7,9
2006	9,5	6,2	7,3	8,7
2007	9,7	6,1	7,6	5,6
Wieś 2000	10,2	7,9	9,4	6,9
2001	10,0	7,7	9,3	6,8
2002	9,9	7,1	9,3	7,1
2003	10,1	6,8	9,3	7,7
2004	10,0	6,4	9,3	6,0
2005	10,1	6,5	9,3	6,9
2006	9,9	5,7	9,0	5,9
2007	10,1	5,9	9,1	6,3

^a Na 1000 urodzeń żywych.

Tabl. 20/44. Zgony według wybranych przyczyn

Przyczyny ^a zgonów	2000 ^b	2006				
		ogółem	męż- czyźni	kobiety	miasta	wieś
OGÓLEM	18129	17563	9363	8200	6222	11341
w tym:						
Choroby zakaźne i pasożytnicze	96	109	63	46	44	65
Nowotwory	3801	4225	2459	1766	1664	2561
w tym nowotwory złośliwe	3765	4180	2438	1742	1648	2532
Choroby krwi i narządów krwio- twórczych	19	19	7	12	10	9
Zaburzenia wydzielania wewnę- trznego, stanu odżywiania i prze- miany metabolicznej	288	248	105	143	94	154
w tym cukrzyca	261	225	101	124	88	137
Zaburzenia psychiczne	44	101	91	10	46	55
Choroby układu nerwowego	170	290	150	140	117	173
Choroby układu krążenia	9873	8656	4095	4561	2949	5707
w tym:						
choroba nadciśnieniowa	491	386	168	218	105	281
choroba niedokrwienna serca	3166	2195	1219	976	791	1404
choroby naczyń mózgowych	1892	1696	733	963	565	1131
miażdżycy	2088	2350	924	1426	773	1577
Choroby układu oddechowego	752	658	451	207	187	471
Choroby układu trawiennego	541	609	355	254	235	374
Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej	34	29	6	23	12	17
Choroby układu moczowo-płcio- wego	217	217	110	107	69	148
Stany rozpoczynające się w okresie okołopłodowym	78	80	52	28	36	44
Wady rozwojowe wrodzone	89	61	42	19	27	34
Objawy, cechy chorobowe i niepra- widłowe wyniki badań klinicz- nych i laboratoryjnych	885	1149	509	640	347	802
Zewnętrzne przyczyny zgonu	1196	1110	867	243	383	727
w tym:						
wypadki komunikacyjne	333	305	227	78	104	201
samobójstwa	328	311	274	37	109	202

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^b W podziale według przyczyn nie uwzględniono przypadków, dla których nie została określona przyczyna zgonu – strajk lekarzy (w 2000 r. – 41 zgonów).

Tabl. 21/45. Przeciętne dalsze trwanie życia

Wyszczególnienie	Mężczyźni					Kobiety					
	przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat										
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60	
Ogółem	2000	71,20	56,89	42,60	28,98	17,26	79,02	64,73	49,95	35,47	21,97
	2001	71,40	57,25	42,89	29,16	17,50	79,66	65,23	50,45	35,92	22,35
	2002	71,62	57,37	42,99	29,17	17,43	79,85	65,51	50,75	36,16	22,57
	2003	71,87	57,64	43,27	29,53	17,78	79,70	65,46	50,65	36,10	22,56
	2004	71,76	57,57	43,20	29,56	17,97	80,20	65,85	51,10	36,55	22,91
	2005	72,04	57,69	43,38	29,59	17,89	80,26	66,04	51,23	36,67	22,98
	2006	72,56	58,35	43,98	30,22	18,46	80,82	66,45	51,63	37,09	23,47
	2007	72,87	58,53	44,17	30,31	18,39	80,90	66,52	51,71	37,11	23,49
Miasta	2000	71,82	57,57	43,25	29,56	17,66	78,70	64,42	49,67	35,23	21,78
	2001	71,90	57,59	43,22	29,58	17,64	79,22	64,94	50,13	35,60	22,15
	2002	72,23	57,92	43,52	29,71	17,69	79,90	65,55	50,79	36,17	22,58
	2003	72,52	58,16	43,82	30,13	18,18	79,43	65,20	50,40	35,81	22,34
	2004	72,58	58,51	44,12	30,38	18,60	80,07	65,84	51,14	36,64	22,98
	2005	72,55	58,20	43,92	29,59	17,89	80,18	66,07	51,26	36,80	23,24
	2006	73,25	59,13	44,59	30,81	18,92	80,74	66,56	51,72	37,16	23,54
	2007	73,82	59,30	44,82	30,91	18,90	80,75	66,44	51,62	37,09	23,50
Wieś	2000	70,81	56,48	42,21	28,64	17,08	79,22	64,93	50,11	35,60	22,07
	2001	71,02	56,96	42,61	28,83	17,40	79,92	65,42	50,65	36,13	22,24
	2002	71,20	56,98	42,62	28,79	17,28	79,79	65,45	50,71	36,13	22,54
	2003	71,45	57,28	42,91	29,14	17,57	79,71	65,66	50,83	36,31	22,69
	2004	71,25	57,00	42,63	29,06	17,62	80,29	65,86	51,09	36,50	22,89
	2005	71,75	57,39	43,08	29,33	17,71	80,42	66,13	51,33	36,68	22,89
	2006	72,11	57,85	43,59	29,84	18,20	80,85	66,38	51,56	37,05	23,43
	2007	72,27	58,04	43,76	29,94	18,09	81,03	66,61	51,81	37,16	23,51

Tabl. 22/46. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały

Wyszczególnienie	Napływ ^a				Odpływ ^b				Saldo migracji	
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę		
<i>W liczbach bezwzględnych</i>										
Ogółem	2000	19580	8438	10709	433	21560	9728	11149	683	-1980
	2001	19286	8678	10273	335	21570	9757	10985	828	-2284
	2002	20477	9265	10791	421	23484	10528	11959	997	-3007
	2003	22192	10566	11095	531	24670	10814	13039	817	-2478
	2004	21889	10430	10753	706	24047	10616	12640	791	-2158
	2005	20317	9568	10011	738	22702	9970	11610	1122	-2385
	2006	21544	9922	10905	717	25534	10592	12142	2800	-3990
	2007	26215	11320	13986	909	29368	12734	14741	1893	-3153
Miasta	2000	7910	2795	4871	244	9559	3870	5167	522	-1649
	2001	7707	2731	4787	189	10181	4024	5507	650	-2474
	2002	8085	2783	5075	227	11174	4387	6086	701	-3089
	2003	8491	2996	5179	316	12145	4518	7089	538	-3654
	2004	8544	2991	5154	399	12100	4541	6986	573	-3556
	2005	7865	2810	4655	400	11245	4246	6245	754	-3380
	2006	8630	3159	5057	414	12465	4524	6215	1726	-3835
	2007	10487	3095	6835	557	13410	4702	7576	1132	-2923
Wieś	2000	11670	5643	5838	189	12001	5858	5982	161	-331
	2001	11579	5947	5486	146	11389	5733	5478	178	190
	2002	12392	6482	5716	194	12310	6141	5873	296	82
	2003	13701	7570	5916	215	12525	6296	5950	279	1176
	2004	13345	7439	5599	307	11947	6075	5654	218	1398
	2005	12452	6758	5356	338	11457	5724	5365	368	995
	2006	12914	6763	5848	303	13069	6068	5927	1074	-155
	2007	15728	8225	7151	352	15958	8032	7165	761	-230

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

Tabl. 22/46. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (dok.)

Wyszczególnienie	Napływ ^a				Odpływ ^b				Saldo migracji	
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę		
<i>Na 1000 ludności</i>										
Ogółem	2000	9,3	4,0	5,1	0,2	10,2	4,6	5,3	0,3	-0,9
	2001	9,1	4,1	4,9	0,2	10,2	4,6	5,2	0,4	-1,1
	2002	9,7	4,4	5,1	0,2	11,1	5,0	5,7	0,5	-1,4
	2003	10,5	5,0	5,3	0,3	11,7	5,1	6,2	0,4	-1,2
	2004	10,4	4,9	5,1	0,3	11,4	5,0	6,0	0,4	-1,0
	2005	9,6	4,5	4,7	0,4	10,8	4,7	5,5	0,5	-1,1
	2006	10,2	4,7	5,2	0,3	12,1	5,0	5,8	1,3	-1,9
	2007	12,4	5,4	6,6	0,4	13,9	6,0	7,0	0,9	-1,5
Miasta	2000	9,3	3,3	5,7	0,3	11,2	4,5	6,0	0,6	-1,9
	2001	9,0	3,2	5,6	0,2	11,9	4,7	6,4	0,8	-2,9
	2002	9,5	3,6	5,9	0,3	13,1	5,1	7,1	0,8	-3,6
	2003	10,0	3,5	6,1	0,4	14,3	5,3	8,3	0,6	-4,3
	2004	10,1	3,5	6,1	0,5	14,3	5,4	8,2	0,7	-4,2
	2005	9,3	3,3	5,5	0,5	13,3	5,0	7,4	0,9	-4,0
	2006	10,2	3,7	6,0	0,5	14,7	5,3	7,3	2,0	-4,5
	2007	12,4	3,6	8,0	0,7	15,8	5,5	8,9	1,3	-3,4
Wieś	2000	9,3	4,5	4,6	0,2	9,6	4,7	4,8	0,1	-0,3
	2001	9,2	4,7	4,4	0,1	9,0	4,5	4,3	0,1	0,2
	2002	9,8	5,1	4,5	0,2	9,8	4,9	4,7	0,2	0,1
	2003	10,9	6,0	4,7	0,2	10,0	5,0	4,7	0,2	0,9
	2004	10,6	5,9	4,4	0,2	9,5	4,8	4,5	0,2	1,1
	2005	9,9	5,4	4,2	0,3	9,1	4,5	4,3	0,3	0,8
	2006	10,3	5,4	4,6	0,2	10,4	4,8	4,7	0,9	-0,1
	2007	12,5	6,5	5,7	0,3	12,7	6,4	5,7	0,6	-0,2

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

Tabl. 23/47. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według wieku

Wyszczególnienie	Napływ			Odplyw		
	ogółem	z miast	ze wsi	ogółem	do miast	na wieś
<i>2000</i>						
Ogółem	19147	8438	10709	20877	9728	11149
0-4 lata	2111	797	1314	2271	981	1290
5-9	1398	606	792	1483	625	858
10-14	919	431	488	968	434	534
15-19	1131	582	549	1183	479	704
20-24	3374	1243	2131	3776	1551	2225
25-29	3428	1333	2095	4136	2239	1897
30-34	1838	755	1083	2098	1098	1000
35-39	1181	575	606	1219	575	644
40-44	981	563	418	1025	451	574
45-49	682	451	231	682	266	416
50-54	489	322	167	487	190	297
55-59	321	196	125	303	141	162
60-64	318	166	152	289	160	129
65-69	300	138	162	293	162	131
70-74	234	111	123	223	125	98
75 lat i więcej	442	169	273	441	251	190
<i>2007</i>						
Ogółem	25306	11320	13986	27475	12734	14741
0-4 lata	2436	966	1470	2578	1178	1400
5-9	1832	783	1049	1893	746	1147
10-14	1338	636	702	1334	491	843
15-19	1314	625	689	1337	508	829
20-24	2863	1036	1827	3159	1358	1801
25-29	4729	1900	2829	5867	3153	2714
30-34	3202	1321	1881	3775	1960	1815
35-39	1856	858	998	1984	872	1112
40-44	1316	672	644	1303	515	788
45-49	1078	650	428	1058	413	645
50-54	973	643	330	926	359	567
55-59	722	460	262	712	314	398
60-64	420	244	176	403	194	209
65-69	331	164	167	301	170	131
70-74	270	125	145	252	140	112
75 lat i więcej	626	237	389	593	363	230

Tabl. 24/48. Migracje wewnętrzne ludności według obecnego i poprzedniego miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	Ogółem		Ze wsi do miast		Z miasta na wieś	
	napływ	odpływ	napływ	odpływ	napływ	odpływ
<i>2000</i>						
Ogółem	19147	20877	4871	5858	5643	5167
Dolnośląskie	245	274	13	77	94	28
Kujawsko-pomorskie ...	42	69	7	19	12	9
Lubelskie	627	625	172	134	85	90
Lubuskie	72	76	7	24	22	10
Łódzkie	99	122	18	51	30	10
Małopolskie	811	1632	108	422	220	151
Mazowieckie	279	819	22	203	83	94
Opolskie	75	90	12	34	23	12
Podkarpackie	15654	15654	4339	4339	4568	4568
Podlaskie	48	42	7	7	17	10
Pomorskie	67	99	10	36	20	8
Śląskie	546	688	11	353	347	27
Świętokrzyskie	394	339	123	59	53	113
Warmińsko-mazurskie	48	74	7	16	11	12
Wielkopolskie	59	144	10	46	14	12
Zachodniopomorskie ...	81	130	5	38	44	13
<i>2007</i>						
Ogółem	25306	27475	6835	8032	8225	7576
Dolnośląskie	296	413	28	111	112	43
Kujawsko-pomorskie ...	42	85	3	31	14	10
Lubelskie	727	643	191	139	126	111
Lubuskie	56	52	10	11	21	8
Łódzkie	94	155	16	54	34	19
Małopolskie	950	1877	123	509	260	188
Mazowieckie	315	1255	29	383	111	90
Opolskie	86	89	14	27	36	13
Podkarpackie	21194	21194	6195	6195	6889	6889
Podlaskie	72	73	14	20	22	16
Pomorskie	107	181	10	56	41	16
Śląskie	670	649	22	290	412	28
Świętokrzyskie	403	408	153	78	53	106
Warmińsko-mazurskie	84	81	7	27	31	13
Wielkopolskie	82	188	11	51	19	17
Zachodniopomorskie ...	128	132	9	50	44	9

Tabl. 25/49. Wybrane dane według podregionów i powiatów

Wyszczególnienie	Ludność w tys.		Kobiety na 100 mężczyzn		Wiek środkowy ludności (mediana)		Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Województwo	2101,4	2097,3	104	105	32,9	35,4	72,0	58,5
Podregion rzeszowsko-tarnobrzeski	1152,5	1159,2	104	105	32,6	35,2	70,3	57,6
Powiaty:								
dębicki	131,5	132,6	102	103	31,7	34,7	72,9	58,6
kolbuszowski	60,8	61,4	100	101	31,0	34,1	77,1	61,6
leżajski	68,9	69,0	102	103	32,0	34,8	75,1	60,4
łańcucki	76,9	77,9	106	106	33,1	35,1	76,9	63,6
mielecki	132,7	133,3	103	103	32,5	35,1	72,9	58,8
nizański	67,0	67,0	101	101	32,5	35,2	78,5	59,4
ropczycko-sędziszowski	70,5	71,3	102	103	30,9	33,7	75,2	61,7
rzeszowski	168,1	168,2	104	104	32,5	34,9	76,9	62,6
stalowowolski	111,0	108,5	104	105	34,0	36,9	65,4	53,0
tarnobrzeski	54,0	53,6	103	103	32,7	35,5	71,2	56,3
Miasta na prawach powiatu:								
Rzeszów	160,8	166,5	112	112	33,6	36,0	55,3	49,4
Tarnobrzeg	50,3	49,8	107	109	34,3	38,0	55,8	50,9
Podregion krośnieńsko-przemyski	948,9	938,2	104	105	33,3	35,7	74,0	59,7
Powiaty:								
bieszczadzki	20,7	22,1	101	102	32,4	35,2	69,9	54,3
brzozowski	65,1	65,1	103	103	32,2	35,0	80,0	64,3
jarosławski	121,8	121,9	107	106	32,7	34,8	74,7	58,9
jasielski	123,6	114,8	104	105	33,3	36,1	74,0	60,2
krośnieński	108,6	110,3	104	104	33,4	35,6	76,7	62,0
leski	28,1	26,5	99	100	32,5	35,7	70,5	56,2
lubaczowski	57,7	57,0	101	100	33,0	35,5	78,2	61,3
przemyski	71,2	71,1	100	100	31,7	34,5	80,7	63,5
przeworski	79,0	78,6	104	104	33,2	35,3	79,3	63,7
sanocki	94,5	94,7	104	104	33,6	36,1	69,4	55,1
strzyżowski	61,8	61,9	103	102	32,9	35,1	77,4	63,6
Miasta na prawach powiatu:								
Krosno	48,5	47,5	109	111	35,8	38,4	60,9	51,1
Przemysł	68,2	66,9	113	113	35,8	38,0	64,3	55,0

Tabl. 25/49. Wybrane dane według podregionów i powiatów (dok.)

Wyszczególnienie	Przyrost naturalny		Małżeństwa		Rozwody		Saldo migracji na pobyt stały	
	na 1000 ludności							
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Województwo	2,6	1,5	5,6	6,5	0,7	1,1	-0,9	-1,5
Podregion rzeszowsko-tarnobrzeski	2,9	1,8	5,6	6,5	0,8	1,1	-0,6	-1,1
Powiaty:								
dębicki	3,6	2,7	5,4	7,4	0,4	1,0	-1,6	-1,5
kolbuszowski	4,6	1,5	5,0	6,2	0,4	0,7	-0,1	-1,1
leżajski	3,9	1,4	5,2	6,3	0,4	0,8	-1,3	-3,1
łańcucki	1,8	1,4	5,5	6,3	0,5	0,7	1,4	1,0
mielecki	2,9	2,3	5,9	6,4	0,8	1,0	-1,7	-1,2
nizański	1,8	0,8	4,6	5,8	0,5	1,0	-0,4	-1,2
ropczycko-sędziszowski	5,4	3,0	6,1	6,5	0,3	0,5	-1,1	-2,1
rzeszowski	2,8	1,8	5,9	6,3	0,3	0,6	2,9	-0,4
stalowowolski	2,2	-0,3	5,5	6,9	1,4	1,3	-1,3	-4,7
tarnobrzeski	1,8	1,3	5,8	6,1	0,6	1,1	-1,9	-2,6
Miasta na prawach powiatu:								
Rzeszów	1,9	2,5	5,4	6,5	1,7	2,1	-1,5	3,2
Tarnobrzeg	3,4	1,4	6,4	6,5	1,6	2,3	-2,4	-4,4
Podregion krośnieńsko-przemyski	2,2	1,1	5,5	6,6	0,7	1,0	-1,4	-2,1
Powiaty:								
bieszczadzki	3,1	1,4	6,1	7,1	1,1	1,1	-5,6	-5,7
brzozowski	3,4	1,5	5,9	7,3	0,3	0,5	-1,1	-1,9
jarosławski	1,8	0,7	5,1	6,4	0,6	1,0	-1,1	-1,9
jasielski	2,6	0,7	5,3	6,2	0,5	0,8	-1,1	-2,6
krośnieński	3,0	2,2	5,4	6,8	0,4	0,7	0,4	0,9
leski	3,0	1,7	5,8	6,2	0,5	1,1	-0,8	-2,5
lubaczowski	2,0	0,6	5,7	7,2	0,6	0,9	-4,6	-4,0
przemyski	2,6	1,6	5,7	6,9	0,3	0,8	-1,5	0,3
przeworski	2,5	1,1	5,9	6,3	0,4	0,8	-1,7	-1,8
sanocki	2,4	1,4	5,6	6,6	0,8	1,1	-1,7	-1,0
strzyżowski	1,4	1,0	5,9	6,3	0,5	0,7	-0,8	-0,5
Miasta na prawach powiatu:								
Krosno	2,1	0,9	5,6	7,1	1,6	1,6	-3,6	-7,4
Przemysł	-1,0	-0,9	5,1	6,3	1,6	2,3	0,3	-5,2

LOKATY WOJEWÓDZTW WEDŁUG WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW DEMOGRAFICZNYCH

Wyszczególnienie	Przyrost naturalny		Saldo migracji stałych		Małżeństwa		Rozwody	
	na 1000 ludności							
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Dolnośląskie	13-15	12	9	5	10	10	1	1
Kujawsko-pomorskie	8	8	6-7	8	4	3-4	7	7
Lubelskie	11	11	12	14	7	3-4	13	14
Lubuskie	5-6	6	8	9	14	7	2	4
Łódzkie	16	16	6-7	6	15	15	6	8
Małopolskie	4	5	2	2	6	8	14	13
Mazowieckie	13-15	9	1	1	9	13	10	10
Opolskie	10	14	16	16	16	16	8	9
Podkarpackie	2	4	10	10	8	9	15	15
Podlaskie	9	10	11	11	11	14	9	11
Pomorskie	3	1	4	3	3	1	4	6
Śląskie	13-15	13	15	12	13	11-12	12	5
Świętokrzyskie	12	15	13	13	5	6	16	16
Warmińsko-mazurskie	1	3	14	15	2	5	5	3
Wielkopolskie	7	2	3	4	1	2	11	12
Zachodniopomorskie	5-6	7	5	7	12	11-12	3	2

LOKATY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW DEMOGRAFICZNYCH

Wyszczególnienie	Przyrost naturalny		Saldo migracji stałych		Małżeństwa		Rozwody	
	Na 1000 ludności							
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Bieszczadzki	7	11	25	24	3	5	6	7-8
Brzozowski	5	9	10	14	4-5	2	23	25
Dębicki	4	2	17	11	18	1	17-18	13
Jarosławski	22	21-22	9	13	22-23	14	10	10
Jasielski	12	21-22	12	18	20	22-23	15-16	15
Kolbuszowski	2	10	5	8	24	22-23	19	22
Krośnieński	9	5	3	3	17	8	20	20
Leski	8	7	8	16	10	21	14	6
Leżajski	3	15	13	19	21	16	17-18	16
Lubaczowski	18	23	24	20	12	3	11	14
Łańcucki	23	12	2	2	15	17	13	19
Mielecki	10	4	18	10	4-5	13	7	11
Niżański	20	20	6	9	25	25	12	12
Przemyski	13	8	15	4	11	6	25	17
Przeworski	14	17	20	12	6	15	21	18
Ropczycko-sędziszowski	1	1	11	15	2	12	22	24
Rzeszowski	11	6	1	5	7-8	18	24	23
Sanocki	15	14	19	7	14	9	8	9
Stalowowolski	16	24	14	22	16	7	5	5
Strzyżowski	24	18	7	6	7-8	19-20	15-16	21
Tarnobrzegi	21	16	21	17	9	24	9	7-8
Krosno	17	19	23	25	13	4	3	4
Przemysł	25	25	4	23	22-23	19-20	2	1
Rzeszów	19	3	16	1	19	11	1	3
Tarnobrzeg	6	13	22	21	1	10	4	2